

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2011

Alcohol market, consumption
and harms in Estonia
Yearbook 2011

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT
ESTONIAN INSTITUTE OF ECONOMIC RESEARCH

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Eesti Konjunkturiinstituut

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2011

**Alcohol market, consumption
and harms in Estonia**

Yearbook 2011

Tallinn 2011

Koostajad: Elmar Orro, Kiira Martens, Lia Lepane, Marje Josing, Mati Reiman
Eesti Konjunkturiinstituut

Konsultandid: Marge Reinap (Tervise Arengu Instituut), Taavi Lai (Sotsiaalministeerium)

Trükis on valminud Tervise Arengu Instituudi tellimusel 2011. a

Materjali mis tahes viisil reprodutseerimine ja levitamine on keelatud ilma
Tervise Arengu Instituudi nõusolekuta

Trükkinud: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ

ISSN 2228-0057

Tasuta jagamiseks

Eessõna

Alkoholi aastaraamat 2011 on juba kolmas põhjalik ülevaade alkoholiturust, tarbimisest ja alkoholiga seotud kahjustest Eestis. Eesti Konjunktuuriinstituut on teinud alkoholituru, tarbimise ja poliitika alaseid uuringuid ning ülevaateid alates 1990. aastast, aastaraamatusse koondatuna ilmusid andmed 2008. ja 2010. aastal ning käesolevast põhjalikust aastaraamatust leiab ülevaate viimase kümne aasta trendidest.

Lisaks paljudele negatiivsetele mõjudele, mida 2008. aastal alanud majanduskriis Eestile tõi, on sellel olnud ka positiivseid tagajärgi. Kui 2007. aastal majandusbuumi tipus tarbis iga elanik 12,6 liitrit absoluutset alkoholi, siis järgnevatel aastatel on tarbitud kogus vähenenud ja 2010. aastal tarbiti 9,7 liitrit absoluutset alkoholi. On positiivne, et 2010. aastal vähenesid ka alkoholiga seostuvad kahjud. Kindlasti omab tarbimise vähenemisel suurt mõju elanike langenud ostuvõime ja tõusnud hinnad, kuid nihe on toimunud ka avalikkuse suhtumises ja hoiakutes. Alkoholiga seonduvaid probleeme soovetakse ning julgetakse rohkem analüüsida ja arutada, ollakse rohkem informeeritud tegelikust olukorrast. Nii teiste riikide kui Eesti uuringud kinnitavad, et alkoholi liigtarbimisega seostuvad kahjud ühiskonnale on palju suuremad kui selle tootmisest ja müügist laekuvad maksutulud. Lisaks otsestele tervisekahjustele toob alkoholi liigtarbimine kaasa kaotusi tööviljakuses, suurendab töötust. Sageli on selliste perede puhul, kus lapsed on jäetud vajaliku hooleta, tegemist vanemate alkoholist sõltuvusega. Seaduste väljatöötamisel ja muutmisel on väga oluline arvestada, et lühiajaline maksutulu ja ärihuvi ei saa kaaluda üles vajadust hoida Eesti elanike tervist ja perede elukvaliteeti.

Eesti elanike tarbimine on viimase 3 aastaga vähenenud ja sarnaneb nüüd Soome elanike tarbimisega (Eestis 9,7 liitrit, Soomes 10,0 liitrit). Arenguruumi on aga palju, sest Rootsis on tarbimine 7,6 liitrit, Norras 6,7 ja Islandil 6,0 liitrit. Alkoholitarbimise vähendamiseks ei ole ühte lihtsat teed – kasutama peab mitmeid erinevaid meetmeid koostöös. Et algatada mõttevahetust ja otsida uusi ideid pakuks välja mõned võimalused:

1. Suurimat tähelepanu tuleks pöörata lastele ja noortele. Kui murdeas noorukid tarbivad alkoholi, siis nad tekitavad sellega suurt kahju oma tervisele ja suurendavad tõenäosust sattuda tulevikus sõltlaste ridadesse. Täiskasvanud peaks tegema kõik endast sõltuvalt, et välistada lastele alkoholi kättesaadavus. Kaubandustöötajad peaksid alkoholi müügil järjekindlamalt küsima isikut vanust tõendavat dokumenti (nii nagu tõestas TAI 2011. aasta testostude uuring, seda pahatihti ei tehta).
2. Kauplustes peaks alkohoolsed joogid olema selgelt eraldatud müügiaknas, kuhu alla 18-aastastel asja ei ole.
3. Reklaami tuleks oluliselt piirata ja argumendid kaduvast reklaamitulust on küünilised, kui arvestada alkoholist tingitud kahjuste suurust. Vaevalt reklaamijad sooviksid hakata otseselt kinni maksma kiirabi ja haiglata töötunde, mis kuluvad purjus peaga õnnetusse sattunud ohvrite raviks või roolijookide ohvrite peresid toetama.
4. Oluliseks võimaluseks Eesti alkoholitarbimise numbrit vähendada on tarbida lahjemat alkoholi. Näiteks võiks langetada nii siidri kui õlle alkoholisisaldust ja siin saaksid oma vabatahtliku panuse sortimendi kujundamisel anda tootjad ise (kes on seda kiiduväärselt osalt juba teinud) ja kaubandus.

5. Kõige olulisem on kindlasti elanike enda suhtumise ja käitumise muutumine. Viski- ja konjakiklubidele võiks eelistada terviseklubisid. Purjus olek võiks olla häbenemist, mitte kelkimist väärt.
6. Avalikel vastuvõttudel peaks pakutavate jookide hulgas olema eelistatud ja vabalt saadaval ka mittealkohoolsed joogid.
7. Suuri muusika- ja spordiüritusi võiks korraldada ilma alkoholifirmade reklaamita ja agressiivse alkoholi müügita. Nii võiks ka paari aasta pärast toimuv täiskasvanute laulu- ja tantsupidu olla, sarnaselt 2011. a laste laulu- ja tantsupeole, alkoholivaba.
8. Alkoholi aktsiisimakse tõstes võiks arvestada, et alkoholi jaehind peaks kasvama natuke kiiremini kui elanike sissetulekud ja natuke kiiremini kui teiste kaupade hinnad. Läbi hinna saab tarbimist oluliselt mõjutada.

Eesti riik ei ole nii rikas, et kinni maksta alkoholi liigtarbimisest tekkivaid kahjusid ja eesti rahvas on liiga väike, et kaotada läbi alkoholi nii palju elusid. Seega kõik sammud, mis aitavad liigtarbimist vähendada, on oodatud ja vajalikud.

Marje Josing

Eesti Konjunkturiinstituudi direktor

Sisukord

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis	15
1. Alkoholi turg	27
1.1. Tootmine	27
1.2. Väliskaubandus	30
1.3. Müük siseturul	34
1.4. Jaehinnad	38
1.5. Kodumaiste ja imporditud toodete osakaal ja sortimendi suurus alkoholi jaeturul	43
2. Riiklik alkoholituru korraldus	45
3. Tarbimine	51
3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine	51
3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis	59
3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele	61
4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale	69
5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse	82
6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga	88

Contents

Alcohol market, consumption and harms in Estonia	21
1. Alcohol market	27
1.1. Production	27
1.2. Foreign trade	30
1.3. Sales	34
1.4. Retail prices	38
1.5. Share of domestic and imported alcoholic beverages and number of product names at alcohol retail market	43
2. Alcohol market organisation	45
3. Consumption	51
3.1. Consumption of legal and illegal alcohol	51
3.2. Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia	59
3.3. Inhabitants' estimations of alcohol consumption	61
4. Negative consequences for society related to alcohol consumption	69
5. Attitude towards alcohol policy by inhabitants	82
6. Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia	88

Tabelid - Tables

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. Alkoholsete jookide tootmine 1999–2010	27
<i>Production of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 2. Alkoholsete jookide tootmine 1999–2010	28
<i>Production of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - <i>million litres in 100% alcohol</i>	

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 3. Alkoholsete jookide rahaline eksport 1999–2010	30
<i>Exports of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 4. Alkoholsete jookide koguseline eksport 1999–2010	30
<i>Exports of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 5. Alkoholsete jookide koguseline eksport 1999–2010	31
<i>Exports of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - <i>million litres in 100% alcohol</i>	
Tabel 6. Alkoholsete jookide ekspordihinnad 1999–2010	31
<i>Export prices of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	
Tabel 7. Alkoholsete jookide rahaline import 1999–2010	32
<i>Imports of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 8. Alkoholsete jookide koguseline import 1999–2010	32
<i>Imports of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 9. Alkoholsete jookide koguseline import 1999–2010	33
<i>Imports of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - <i>million litres in 100% alcohol</i>	
Tabel 10. Alkoholsete jookide impordihinnad 1999–2010	33
<i>Import prices of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	

1.3. Müük siseturul

Sales

Tabel 11. Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1999–2010	34
<i>Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 12. Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1999–2010	34
<i>Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - <i>million litres in 100% alcohol</i>	

Tabel 13. Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1999–2010	35
<i>Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 14. Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1999–2010	35
<i>Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 15. Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 1999–2010	37
<i>Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 1999–2010</i>	

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 16. Purgiõlle jaehinnad kauplustes 1999–2010	38
<i>Retail prices of canned beer 1999–2010</i>	
€/liiter - €/litre	
Tabel 17. Viina jaehinnad kauplustes 1999–2010	38
<i>Retail prices of vodka 1999–2010</i>	
€/liiter - €/litre	
Tabel 18. Kodumaiste alkoholsete jookide jaehinnad 2003–2010	39
<i>Retail prices of alcohol produced in Estonia 2003–2010</i>	
€/pudel - €/bottle	
Tabel 19. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 1999–2010	39
<i>Average prices of legal and illegal alcohol 1999–2010</i>	
€/liiter - €/litre	
Tabel 20. Kodumaiste populaarsemate alkoholsete jookide hinnad elurajoonide supermarketites 2003–2010	40
<i>Retail prices of most popular locally produced alcoholic beverages in supermarkets at residential districts 2003–2010</i>	
€/pudel (sisaldab käibemaksu ja taara maksumust) - €/bottle (including VAT and package refund)	

1.5. Kodumaiste ja imporditud toodete osakaal ja sortimendi suurus alkoholi jaeturul

Share of domestic and imported alcoholic beverages and number of product names at alcohol retail market

Tabel 21. Kodumaise ja importõlle osakaal kaupluste rahalises käibes 1999–2010	43
<i>Share of domestic and imported beer in the turnover of shops 1999–2010</i>	
%	
Tabel 22. Kodumaise ja importviina osakaal kaupluste rahalises käibes 1999–2010	43
<i>Share of domestic and imported vodka in the turnover of shops 1999–2010</i>	
%	
Tabel 23. Õlle sortimendi suurus kauplustes 1999–2010	44
<i>Assortment of beer in shops 1999–2010</i>	
nimetuste arv keskmiselt kaupluses - number of product names on average in a shop	
Tabel 24. Viina sortimendi suurus kauplustes 1999–2010	44
<i>Assortment of vodka in shops 1999–2010</i>	
nimetuste arv keskmiselt kaupluses - number of product names on average in a shop	

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 25. Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad	45
<i>Alcohol excise duty rates in Estonia and EU minimum excise levels</i>	
€	
Tabel 26. Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 1999–2010	45
<i>Alcohol excise revenue 1999–2010</i>	
miljon € - million €	
Tabel 27. Alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes	46
<i>Number of alcohol sales points by local municipalities</i>	
Tabel 28. Alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta 2011	47
<i>Number of alcohol sales points per 1000 inhabitants 2011</i>	
Tabel 29. Alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta 2011	48
<i>Number of alcohol sales points per 10 km² 2011</i>	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 30. Alkoholi tarbimine 1999–2010	51
<i>Consumption of alcohol 1999–2010</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol	
Tabel 31. Alkoholi tarbimine 1999–2010	51
<i>Consumption of alcohol 1999–2010</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 32. Alkohoolsete jookide tarbimine 1999–2010	52
<i>Consumption of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 33. Alkohoolsete jookide tarbimine 1999–2010	53
<i>Consumption of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 34. Alkohoolsete jookide tarbimine 1999–2010	54
<i>Consumption of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 35. Alkohoolsete jookide tarbimine 2010	55
<i>Consumption of alcoholic beverages 2010</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 36. Alkohoolsete jookide tarbimine 2010	56
<i>Consumption of alcoholic beverages 2010</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 37. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 1999–2010 (küsitluste tulemused) ...	57
<i>Choice between legal and illegal alcohol 1999–2010 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 38. Illegaalse alkoholi ostmine 1999–2010 (küsitluste tulemused)	57
<i>Purchasing of illegal alcohol 1999–2010 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 39. Illegaalse alkoholi ostukohad 2001–2010 (küsitluste tulemused)	57
<i>Purchasing places of illegal alcohol 2001–2010 (poll results)</i>	
% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol	

Tabel 40. Legaalise alkoholi eelistamise põhjused 2003–2010 (küsitluste tulemused)	58
<i>Reasons to prefer legal alcohol 2003–2010 (poll results)</i>	
% leegaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline	
<i>% of consumers who prefer legal alcohol and for whom the reason is very or somewhat important</i>	
Tabel 41. Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 1999–2010 (küsitluste tulemused)	58
<i>Changes in availability of illegal alcohol 1999–2010 (survey results)</i>	
% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol	

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 42. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2004–2010	59
<i>Alcoholic beverages exported by tourists 2004–2010</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 43. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2004–2010	60
<i>Alcoholic beverages exported by tourists 2004–2010</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol	
Tabel 44. Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogus ja tarbimine Eestis 2004–2010	60
<i>Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2004–2010</i>	
100% alkoholis - in 100% alcohol	

3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele

Inhabitants' assessment of alcohol consumption

Tabel 45. Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2006–2010 (küsitluste tulemused)	61
<i>Inhabitants' assessment of their own consumption 2006–2010 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 46. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2009–2010 (küsitluste tulemused)	62
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2009–2010 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 47. Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo järgi 2006–2010 (küsitluste tulemused)	63
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender 2006–2010 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 48. Alkoholsete jookide proovimine vanuse lõikes 2010	64
<i>Tasting of alcoholic beverages by age 2010</i>	
Tabel 49. Õpilaste jaotus purju joomise sageduse järgi vanuse lõikes 2010	65
<i>Distribution of schoolchildren by frequency of getting drunk by age 2010</i>	
% õpilastest - % of schoolchildren	
Tabel 50. Viimase seitsme päeva jooksul tarbitud absoluutse alkoholi kogused soo järgi (2010. a küsitluse tulemused)	66
<i>Consumption of absolute alcohol during the past seven days by gender (results from 2010 survey)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 51. Nädalas rohkem kui 40g absoluutset alkoholi tarbinute osakaal erinevates sotsiaalsetes gruppides (2010. a küsitluse tulemused)	67
<i>Share of persons consuming more than 40 g of absolute alcohol per week in different social groups (results from 2010 survey)</i>	
Tabel 52. Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2006–2010 (küsitluste tulemused)	68
<i>Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2006–2010 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 53. Mootorsõiduki juhtimine jooes seisundis ja sellest põhjustatud liiklusõnnetused 2000–2010	69
<i>Drink driving and traffic accidents caused by that 2000–2010</i>	
Tabel 54. Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetused 2000–2010	69
<i>Traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2000–2010</i>	
Tabel 55. Alkoholiseaduse rikkumised 2003–2010	70
<i>Offences under Alcohol Act 2003–2010</i>	
Tabel 56. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003–2010	70
<i>Number of alcohol-related registered crimes 2003–2010</i>	
Tabel 57. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2003–2010	70
<i>Alcoholic beverages seized by customs 2003–2010</i>	
liitrit 100% alkoholis - litres in 100% alcohol	
Tabel 58. Haigestumus alkoholiga seotud haigustesse aastatel 2006–2010	71
<i>Alcohol-related diseases 2006–2010</i>	
eriarsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists	
Tabel 59. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2006–2010	72
<i>Treatment costs by alcohol-related diseases 2006–2010</i>	
tuhat € - thousand €	
Tabel 60. Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2010	73
<i>Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2010</i>	
tuhat € - thousand €	
Tabel 61. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2001–2010	74
<i>Deaths caused by alcohol related diseases 2001–2010</i>	
surnute arv – number of deaths	
Tabel 62. Osaliselt alkoholist põhjustatud enneaegsed (alla 65 a vanuste) surmajuhtumid 2005–2010 .	76
<i>Premature deaths (aged under 65 years) partially caused by alcohol 2005–2010</i>	
surnute arv – number of deaths	
Tabel 63. Liiklusõnnetustes hukkunute arv jooeastmete lõikes 2000–2001 ja 2009–2010	77
<i>Number of persons killed in traffic accidents by intoxication 2000–2001 and 2009–2010</i>	
Tabel 64. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse järgi ja joobes isikute osakaal hukkunutest	78
<i>Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication</i>	
Tabel 65. Tuleõnnetustes hukkunute arv jooeastmete lõikes	79
<i>Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication</i>	
Tabel 66. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest	79
<i>Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication</i>	
Tabel 67. Uppunute arv jooeastmete lõikes	80
<i>Number of drowned persons by the level of intoxication</i>	
Tabel 68. Uppunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal uppunutest	80
<i>Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication</i>	

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Attitudes towards alcohol policy by inhabitants

Tabel 69. Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2006–2010 (küsitluste tulemused)	82
<i>The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2006–2010 (survey results)</i>	
% vastanutest, kes arvas, et probleem on tõsine või väga tõsine	
<i>% of respondents who thought that the problem was serious or very serious</i>	
Tabel 70. Hinnang, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika (2010. a küsitluse tulemused) ...	83
<i>Assessment of how Estonian alcohol policy should be designed (results from 2010 survey)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 71. Suhtumine alkoholi müüki bensiinijaamades (2010. a küsitluse tulemused)	84
<i>Attitudes towards alcohol sales in petrol stations (results from 2010 survey)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 72. Suhtumine alkoholi müüki spordivõistlustel (2010. a küsitluse tulemused)	85
<i>Attitudes towards alcohol sales at sports contests (results from 2010 survey)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 73. Suhtumine alkoholi müüki kontsertidel ja kultuuriüritustel (2010. a küsitluse tulemused)	86
<i>Attitudes towards alcohol sales at concerts or other cultural events (results from 2010 survey)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 74. Suhtumine alkoholi müüki elumajades asuvates kauplustes (2010. a küsitluse tulemused)	87
<i>Attitudes towards alcohol sales at shops located in dwelling-houses (results from 2010 survey)</i>	
% vastanutest - % of respondents	

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 75. Alkoholi tarbimine 2010. aastal	88
<i>Alcohol consumption in 2010</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 76. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv	89
<i>Number of strong alcohol retail shops</i>	
Tabel 77. Alkoholsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides (seisuga 01.01.2010)	90
<i>Alcohol excise duties and value added-tax (VAT) in Europe (as of 01.01.2010)</i>	
€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol	
Tabel 78. Alkoholsete jookide müük 2010. aastal	91
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2010</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over	
Tabel 79. Alkoholsete jookide müük 2010. aastal	92
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2010</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis	
<i>litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 80. Reisidelt kaasa toodud alkoholised joogid 2010. aastal	93
<i>Alcoholic beverages imported by travellers in 2009</i>	
100 % alkoholis - in 100% alcohol	
Tabel 81. Alkoholipoodide lahtiolekuajad	93
<i>Opening hours of the alcohol shops</i>	
Tabel 82. Vanusepiirangud alkoholsete jookide jaemüügil	94
<i>Age limits on sales of alcoholic beverages</i>	
Tabel 83. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv	94
<i>Number of on-premise sales points that sell alcohol</i>	

Joonised - Figures

Joonis 1.	Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 1999–2010, 100% alkoholis	29
	<i>Share of different alcoholic beverages in production 1999–2010, in 100% alcohol</i>	
Joonis 2.	Alkoholsete jookide tootmine 1999–2010, 100% alkoholis	29
	<i>Production of alcoholic beverages in 1999–2010, in 100% alcohol</i>	
Joonis 3.	Alkoholsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2006–2010 (kvartaalselt)	36
	<i>Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2006–2010 (quarterly)</i>	
Joonis 4.	Alkoholsete jookide müük siseturul elaniku kohta (sh kõik turistide ostud) 1999–2010	36
	<i>Sales of alcoholic beverages per capita in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010</i>	
Joonis 5.	Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2010 (1997=1)	41
	<i>Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2010 (1997=1)</i>	
Joonis 6.	Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 1999–2010	41
	<i>Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
	<i>kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %</i>	
Joonis 7.	Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2002–2010	42
	<i>Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2002–2010</i>	
	<i>keskmise kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga</i>	
	<i>average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka</i>	
Joonis 8.	Alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta	49
	<i>Number of alcohol retail sales points in counties per 1000 inhabitants</i>	
	<i>seisuga 8.06.2011 - as of 8.06.2011</i>	
Joonis 9.	Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta	49
	<i>Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol in counties per 1000 inhabitants</i>	
	<i>seisuga 8.06.2011 - as of 8.06.2011</i>	
Joonis 10.	Alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta	50
	<i>Number of alcohol sales points in counties per 10 km²</i>	
	<i>seisuga 8.06.2011 - as of 8.06.2011</i>	
Joonis 11.	Alkoholsete jookide tarbimine 1999–2010	53
	<i>Consumption of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
	<i>liitrit elaniku kohta - litres per capita</i>	
Joonis 12.	Alkoholsete jookide tarbimine 1999–2010	54
	<i>Consumption of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
	<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 13.	Alkoholsete jookide summaarne tarbimine 1999–2010	55
	<i>Sum of consumption of alcoholic beverages 1999–2010</i>	
	<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 14.	Alkoholsete jookide tarbimine 2010	56
	<i>Consumption of alcoholic beverages 2010</i>	
	<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 15.	Alkoholi tarbimisharjumuste muutumine viimase 3 aasta jooksul (2010. a küsitluse tulemused)	61
	<i>Changes in alcohol consumption patterns over the past 3 years (results from 2010 survey)</i>	
	<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 16.	Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel 2008. ja 2010. a (küsitluste tulemused) ..	62
	<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women 2008 and 2010 (surveys results)</i>	
	<i>% vastanutest - % of respondents</i>	

Joonis 17. Alkoholiseid jooke proovinud õpilaste osakaal soo ja vanuse järgi 2010, %	64
<i>Share of schoolchildren who have tasted alcoholic beverages by age and gender 2010, %</i>	
Joonis 18. Õpilaste alkoholsete jookide tarbimissagedus vanuse lõikes 2010	65
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by age of schoolchildren 2010</i>	
Joonis 19. Kord kuus või tihedamini alkoholi tarvitavate õpilaste osakaal 2010, %	66
<i>Percentage of schoolchildren consuming alcohol once a month or more frequently, %</i>	
Joonis 20. Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanute osakaal soo järgi (küsitluste tulemused), %	71
<i>Share of people treated due to excessive use of alcohol by gender (survey results), %</i>	
Joonis 21. Alkoholiga otseselt seotud haigustest põhjustatud surmad 2001–2010	75
<i>Deaths caused directly by alcohol-related diseases 2001–2010</i>	
Joonis 22. Alkoholiga otseselt seotud haigustest põhjustatud surmade arv 100 000 elaniku kohta 2001–2010	75
<i>Deaths caused directly by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2001–2010</i>	
Joonis 23. Õnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2010	81
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in accidents in 2010</i>	
Joonis 24. Õnnetustes hukkunute jaotus jooresastmete lõikes 2010	81
<i>Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2010</i>	
Joonis 25. Alkoholi registreeritud tarbimine 2010. aastal	88
<i>Recorded alcohol consumption in 2010</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 26. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta	89
<i>Number of strong alcohol retail shops per 100 000 inhabitants</i>	
<i>seisuga 1.01.2010 - as of 1.01.2010</i>	
Joonis 27. Alkoholsete jookide müük 2010. aastal	91
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2010</i>	
<i>liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over</i>	
Joonis 28. Alkoholsete jookide müük 2010. aastal	92
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2010</i>	
<i>liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis</i>	
<i>litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol</i>	

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Tootmine ja väliskaubandus

Alkoholsetest jookidest toodetakse Eestis kõige enam õlut, millele järgnevad lahjad ja kanged alkohoolsed joogid¹. Kangete alkoholide toodangust moodustas suurima osa viin (77%), lahjadest alkoholidest toodeti kõige enam siidreid ja muid kääritatud jooke (67% toodangust). Võrreldes eelnenud aastaga suurenes 2010. aastal lahjade alkoholsete jookide ja õlle toodang (vastavalt 15,6% ja 5,8%), kangete alkoholide toodangumaht aga kahanes 20,9%. Absoluutalkoholi ümberarvestatuna kasvas samuti kõige kiiremini lahjade alkoholsete jookide tootmine (peamiselt siidri ja muude kääritatud jookide ning puuvilja- ja marjaveinide tootmise suurenemise läbi). Õlle tootmismaht jäi absoluutalkoholi arvestuses samaks eelneva aastaga võrreldes, sest sortimendis lahja õlle osakaal suurenes ja kange õlle osakaal vähenes. Kange alkoholi tootmine absoluutalkoholina langes eelkõige seetõttu, et viinatootmine vähenes absoluutalkoholis 26,5%, samas kui likööri ja muu kange alkoholi toodang oli aastatagusega võrreldes suurem. Rektifitseeritud etanooli (piiritust) Statistikaameti andmetel Eestis 2010. aastal ei toodetud. Üldse toodeti Eestis absoluutalkoholina 2010. aastal ligi 14 miljonit liitrit alkoholi, millest õlu moodustas 49% (2009. a 46%), kange alkohol 39% (46%) ning lahjad alkohoolsed joogid 12% (8%).

Suurima ekspordikäibe andsid kanged alkohoolsed joogid ja õlu. Võrreldes 2009. aastaga suurenes kange alkoholi rahaline ekspordikäive rohkem kui kolmandiku võrra ning õlle eksport poolteist korda. Kuigi kanget alkoholi eksporditi varasemast rohkem, moodustas koguliselt Eesti toodang sellest vaid 25%. Võrreldes aastatagusega jäi Eestis toodetud kangete alkoholsete jookide müük välisurule 27% väiksemaks. Vermuti, muude kääritatud jookide ja viinamarjaveini ekspordikäibed aastaga suurenesid. Viinamarjaveini puhul oli tegemist reekspordiga. Impordikäibes domineerisid kanged alkohoolsed joogid ning viinamarjavein, sealjuures kasvas kange alkoholi impordikäive aastaga 43%. Koguliselt toodi riiki kõige enam sisse õlut.

Jaehinnad ja kaupluste sortiment

Nagu eelnevatel aastatelgi, andis kodumaine alkohol 2010. aastal suurema osa kaupluste alkoholi müügi käibest. Näiteks moodustas Eestis toodetud õlu 86% kaupluste õllemüügi käibest ja kodumaine viin 82% viinamüügi käibest. Võrreldes eelneva aastaga kasvas kodumaise õlle osakaal natuke, Eestis toodetud viina osakaal viina jaekäibes vähenes pisut. Võrreldes kümnendi alguse aastatega on importõlle ja -viina osakaal 2010. aastal rahalises käibes suurenenud ligi kaks korda.

¹ Aastaraamatus on lähtutud "Alkoholiseaduse" paragrahvis 2 ning "Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse" paragrahvis 12 defineeritud mõistetest. Lühidalt:

Alkoholne jook on õlu etanoolisisaldusega üle 0,5 mahuprotsendi ja muu joomiseks mõeldud vedelik etanoolisisaldusega üle 1,2 mahuprotsendi.

Õlu on linnastest või linnastest ja linnastamata materjalist, humalatest ja veest pärmi abil kääritamise teel valmistatud jook, mis võib olla pastöriseeritud.

Vein on viinamarjadest toodetud ainult kääritamise teel saadud üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 15 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Kääritatud jook on õllest ja veinist erinev üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 10 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Vahetoode on eespool nimetatud toode, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Kange alkoholne jook on alkoholne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi.

Lahja alkoholne jook on alkoholne jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Rektifitseeritud etanool e etüülalkohol kangusega üle 80%.

Aastatega on kasvanud kauplustes müüdava viina ja õlle sortiment. Võrreldes 2000. aastaga on õllevalik laienenud üle kahe ja poole korra, sealjuures on kiiremini tõusnud importõlle nimetuste arv. Kui 2000. aastal oli kauplustes müügil keskmiselt 22 erinevat kodumaist õllesorti ja vaid 9 nimetust importõlut, siis 2010. aastal oli toodete arv vastavalt 48 ja 32.

Viina sortiment ei ole sama aja jooksul nii kiiresti kasvanud. Kui kümne aasta eest oli kauplustes keskmiselt saada 52 nimetust viinasid, siis 2010. aastaks oli viina sortiment suurenenud 60 nimetuseni. Sortiment on laienenud ainult importviinade osas, kodumaine viinasortiment on sama aja jooksul jäänud kitsamaks (2000. a 41 nimetust; 2010. a 31 nimetust). 2010. aastal moodustasid Eesti viinad müügilolevast sortimendist vaid pisut üle poole. Võrreldes eelmise aastaga on 2010. aastal kaupluste õllevalik jäänud samaks, viinavalik aga kasvanud.

Kui kodumaise õlle hind on alates 2000. aastast tõusnud ligi 40%, keskmiselt 1,23 eurolt (19,25 EEK) 1,72 euronni (26,91 EEK) liitri kohta, siis importõlle hind on sama aja jooksul alanenud 2% (2000. a 1,97 €/30,82 EEK, 2010. a 1,93 €/30,20 EEK). Kodumaise viina jaehinnad on 2000. aastast kasvanud 68%, imporditud viina hinnad 45%. Alates 2008. aasta teisest poolest on alkohoolsed joogid kallinenud tarbijate jaoks kiiremini kui kaubad ja teenused keskmiselt ning sama tendents püsis ka 2010. aastal. Nii kasvas Eesti tarbijahinnaindeks 2010. aastal 3%, kuid alkoholi tarbijahinnaindeks 4,3%.

Alkoholiaktsiis ja selle osakaal riigieelarves

2010. aastal laekus riigieelarvesse alkoholiaktsiisi 165,21 miljonit eurot (2,58 mld EEK). Alkoholiaktsiis moodustas riigieelarvesse laekuvatest aktsiisituludest 25% ja alates 2000. aastast on see vähenenud ligikaudu üheteistkümne protsendipunkti võrra. Kogu riigi maksulaekumistest moodustas alkoholiaktsiis 2010. aastal 4,1%. Kuna 2010. aastal tõsteti alkoholi aktsiismäärasid (ligikaudu 10%), suurendas see pisut alkoholiaktsiisi osakaalu nii 2009. aasta maksulaekumisest (alkoholi etteostud) kui 2010. aasta maksulaekumistest. Võrreldes teiste riikidega kuulub Eesti hetkel Euroopa Liidu maade hulgas suhteliselt kõrgelt alkoholi maksustanud riikide hulka.

Müük ja tarbimine

Absoluutalkoholis müüdi 2010. aastal Eestis legaalset alkoholi 12,7 liitrit elaniku kohta, sellest 3,7 liitrit moodustasid turistide kaasaostud ja Eestis tarbimine. Illegaalset alkoholi tarbiti elaniku kohta ligi 0,7 liitrit ja see kogus on alates 2008. aastast suurenenud.

Eesti elanike alkohoolsete jookide tarbimine on alates 2008. aastast kõigil aastatel vähenenud ja oli 2010. aastal 9,7 liitrit 100%-lises alkoholis. Kui eelnevatel aastatel tarbisid Eesti elanikud absoluutalkoholina kõige enam kangeid alkohoolseid jooke, siis 2010. aastal tarbiti enim õlut – 3,96 liitrit elaniku kohta. Kangeid jooke tarbiti elaniku kohta keskmiselt 3,6 liitrit (koos illegaalse alkoholiga). Kõige rohkem ongi viimaste aastate jooksul vähenenud kange alkoholi tarbimine – näiteks tarbiti seda 2007. aastal absoluutalkoholina elaniku kohta 5,7 liitrit. Vähenenud on ka teiste alkohoolsete jookide tarbimine, välja arvatud veini tarbimine.

Illegaalne alkohol

Kuigi pikema ajaperioodi vältel on illegaalse alkoholi ostjate osakaal märgatavalt vähenenud, on salaalkoholi tarbimine kasvanud juba kolm viimast aastat. Kui salaalkoholi ostjaid oli 2007. aastal veel 3%, 2008. aastal 4% ja 2009. aastal 7%, siis 2010. aastal oli neid juba 9% alkoholi tarbijatest.

Salatarbimise kasv tuleneb jätkuvast elanikkonna keerulisest majanduslikust olukorrast, mis sai alguse 2009. aastal alanud kõrgest tööpuudusest ja tarbijate sissetulekute vähenemisest. EKI poolt 2010. aastal läbi viidud küsitluse põhjal selgus, et kaks kolmandikku tarbijatest pidas salaalkoholi hankimise peamiseks põhjuseks selle madalamat hinda võrreldes legaalse alkoholiga. Sama küsitlus näitas ka, et illegaalse alkoholi ostjate osakaal oli suurem just madalama sissetulekuga tarbijate hulgas. Legaalse alkoholi tarbimise peamisteks eelisteks peeti vastanute hinnangul seda, et salaalkohol võib olla tervisele ohtlik, samuti ollakse põhimõtteliselt salaalkoholi ostmise vastu või arvatakse, et salaalkoholi kvaliteet on halb.

Illegaalsest alkoholist on levinuim salaviin. Illegaalse alkoholi osakaal Eesti elanike poolt tarbitud viina (nii legaalse kui illegaalse) kogumahust kasvas 2010. aastal 23–27%-ni. Aasta varem oli salaalkoholi osakaal veel vahemikus 15–19%. Salatarbimise märgatavalt suurenenud osakaalu põhjustas lisaks illegaalse alkoholi kasvanud tarbimisele ka legaalse viina müügi mahtude oluline vähenemine Eesti elanikele. Illegaalne alkoholitarbimine oli viimati samal tasemel 2002–2003. aastal.

Illegaalse alkoholi kaubanduse tõttu kaotab riik maksutuluseid saamata jäänud alkoholiaktsiisi ja käibemaksu näol. Kui illegaalselt müüdud alkoholi asemel oleks tarbijad ostnud legaalset alkoholi, võinuks riigieelarvesse 2010. aastal täiendavalt laekuda ligi 16,1 miljonit eurot (252 mln krooni). 2009. aastal jäi illegaalse alkoholi tõttu riigil saamata 13 miljonit eurot (203 mln krooni). Sellele vaatamata on alkoholiaktsiisi laekumised ja selle osakaal kogu riigi maksulaekumistest viimastel aastatel suurenenud. Alkoholiaktsiisi näol teenis riik 2010. aastal 165,21 mln € (2,58 mld kr), mis on 3% rohkem kui 2009. aastal (160,42 mln € / 2,51 mld kr).

Turistide ostud ja tarbimine

EKI arvutuste järgi tarbisid välismaised turistid Eestis 2010. aastal alkohoolseid jooke kokku 0,9 miljonit liitrit (absoluutalkoholis). Eestist kaasa ostsid väliskülastajad alkoholi 4,0 miljonit liitrit (absoluutalkoholis). Seega moodustasid turistide kohapealne tarbimine ja kaasaostetud kogused kokku 4,9 miljonit liitrit, ehk ligi 3,66 liitrit ühe elaniku kohta 100%-lises alkoholis. Välituristide tarbimiseelised on eelnevatel aastatel olnud muutlikud ja seetõttu on erinevad ka jookide tarbimistrendid. Näiteks on õlle kohapealne tarbimine ja Eestist kaasaostmine välituristide poolt küll paaril viimasel aastal kasvanud (2009. a 20,1 mln liitrit ja 2010. a 24,9 mln liitrit pudelil oleva kangusega), kuid see on jäänud siiski madalamaks 2006. aastal olnust (29,1 mln liitrit pudelil oleva kangusega). Sama aja jooksul on kõige enam suurenenud lahja alkoholi (2006. a 7,4 mln liitrit ja 2010. a 11,8 mln liitrit pudelil oleva kangusega) ja veini (2006. a 2,4 mln liitrit ja 2010. a 3,6 mln liitrit pudelil oleva kangusega) tarbimine ning kaasaostmine turistide poolt.

Tarbimisharjumused

Eesti elanike hinnangud oma tarbimisele EKI uuringute põhjal aastate jooksul oluliselt muutunud ei ole. Nii tarbis 2010. aastal alkoholi väga vähe või üldse mitte 70% küsitlusele vastanutest (eelneval viiel aastal varieerus sarnaselt vastajate osakaal 68%-st kuni 72%-ni). Küll on näha tendentsi, et alkoholi mittejoojate osakaal on pisut vähenenud (2006. aastal oli neid 18%, 2010. aastal 14%). Mõõdukalt tarbis alkoholi enda hinnangul 2010. aastal 26% vastanutest ja see näitaja ei ole viimastel aastatel samuti oluliselt muutunud. Nende tarbijate osakaal, kes palju joovad, 2010. aastal ei suurenenud, küll on mõne aasta tagusega võrreldes nende osakaal natukene kasvanud.

Sagedamini tarbivad Eesti elanikud lahjasid alkohoolseid jooke, kõige tihedamalt juuakse veini ja õlut. 2010. aastal jõi veini 1–3 korda kuus 47% täiskasvanud alkoholi tarbijatest ning veelgi sagedamini 7% vastanutest. Õlut jõi 1–3 korda kuus 26% vastanutest ning iganädalaselt ja tihedamini 20%

alkoholi tarbijatest. Vastustest ilmneb ka, et viina ja õlut sageli (rohkem kui korra nädalas) tarbivate meeste osakaal on mitu korda suurem kui naistel. Muude alkohoolsete jookide tarbimissagedus meeste ja naiste lõikes ei erine, kuid märgata on tendentsi, et kui sageli alkoholi tarbivate meeste osakaal on aastaga pigem vähenenud, siis tihti tarbivate naiste osakaal on jäänud samaks või isegi kasvanud (nt veini tarbimisel).

Alkoholi tarbimissagedused on erinevad ka sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes. Nii joovad kangeid alkohoolseid jooke kõige sagedamini Kirde-Eesti elanikud (vähemalt kord nädalas joob kuni 11% tarbijatest), tihedamad veinijoojad elavad Lääne-Eestis (vähemalt kord nädalas joob 12% tarbijatest) ning õlletarbijad Põhja-Eestis (vähemalt kord nädalas joob 23% tarbijatest). Viskit, konjakit jt kangeid alkohoolseid jooke tarbivad enam suuremate linnade elanikud, sealhulgas viina tarvitavad väga sageli pigem mehed, mitte-eestlased ning alg- või põhiharidusega inimesed. Ka veinide sagedast tarbimist tuleb rohkem ette suuremates linnades, kuid sellega paistavad enam silma eestlased ning kõrgharidusega elanikud. Nädalas vähemalt korra õlle tarbijaid esineb rohkem alg- ja põhiharidusega elanike seas ning meeste hulgas. Mõõdukamalt (1–3 korda kuus) veini, siidrit, long drink'e ja kokteile tarbinute seas oli naisi enam kui mehi. Siidrit ja long drink'e tarbivad teistest rohkem nooremad, kuni 29-aastased inimesed.

Tervise Arengu Instituudi uuringu põhjal tarbis 2010. aastal 30% täiskasvanud rahvastikust nädalas rohkem kui neli annust² alkoholi. Keskmisest rohkem tarbisid alkoholi suurema sissetulekuga eestlastest mehed. Sissetulekute suurus mõjutas ka naiste alkoholitarbimist.

Elanike hinnangul oli 2010. aastal (nagu ka varasematel aastatel) Eestis kõige tõsisemaks alkoholist tulenevaks probleemiks alkoholijoobes sõiduki juhtimine (nii hindas 93% vastanutest). Muret teeb ka laste ja noorte alkoholi tarbimine (91%), alkoholist põhjustatud terviseprobleemid (86%), alkoholi tarbimisega kaasnenud isikuvastased kuriteod (85%), alkoholist põhjustatud kodune vägivald (84%). Probleemide pingerida on aastatega jäänud enam-vähem samaks.

Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Alkoholi tarbimisega seonduv hulk negatiivseid tagajärgi ühiskonnale, millest käesolevasse aastaraamatusse on koondatud valik statistikat alkoholi tarbimisega kaasnevate kahjude kohta. Joobes juhtide osalusel toimunud liiklusõnnetuste arv saavutas möödunud kümnendil tipu 2007. aastal, kui neid registreeriti 521. Järgnevatel aastatel on purjus sõidukijuhtide põhjustatud liiklusõnnetuste arv kiiresti vähenenud – 2010. aastal registreeriti neid 146. Joobes juhtimisega seotud õnnetused moodustasid 2010. aastal 11% kõikidest liiklusõnnetustest (2009. aastal 16%). Vähenenud on ka hukkunute ja vigastatute arv. Eriti kiiresti on kahanenud hukkunute arv: kui 2007. aastal registreeriti joobes juhtide osalusel toimunud liiklusõnnetustes 79 hukkunut, siis 2010. aastal vaid 11 inimest. Seega vähenes hukkunute arv kolme aastaga 86%. Vigastatute arv kahanes samal ajal joobes mootorsõiduki juhtide osalusel toimunud liiklusõnnetuste vähenemisega samas tempos – kui 2007. aastal loetleti 772 vigastatut siis 2010. aastal 222 (-71%). Tihti on joobes juhtimise tõttu toimunud liiklusõnnetused raskemate tagajärgedega ja nii moodustas 2010. aastal sellistes liiklusõnnetustes hukkunute osakaal 14% kõigist hukkunutest.

Kuigi alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2010. aastal võrreldes eelmise aastaga oluliselt ei muutunud, vähenes üle kahe korra alaealiste kallutamise alkoholi tarvitamisele (2010. a 11 juhtumit; 2009. a 25 juhtumit). Samal ajal suurenesid ligi poolteist korda alkoholi käitlemiskorraga seotud rikkumised (2010. a 27 juhtumit; 2009. a 19 juhtumit). Kokku registreeriti

² Üks alkoholiannus on väike klaas veini (80g) või pits kanget alkoholi (30g); väike purk õlut (0,33 l) on umbes kaks annust. Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2010; Tervise Arengu Instituut 2011.

2010. aastal 46 alkoholiga seotud kuritegu (2009. a 49 kuritegu). 2010. aastal pandi toime kokku 17 tuhat alkoholiseaduse rikkumist, mille hulgas fikseeriti 8,7 tuhat alkohoolsete jookide avalikus kohas tarbimise või joobnud olekus avalikku kohta ilmumise juhtumit ning 8 tuhat alaealiste poolt alkohoolsete jookide tarbimise või ostmise juhtumit.

Alkoholiga otseselt seotud haigustest esineb kõige rohkem alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäireid ning maksa alkoholitõbe. Kõige enamlevinud on alkoholi psüühos, millise diagnoosiga pöördus 2010. aastal eriarstide poole 46% kõigist alkoholiga seotud haiguste käes kannatajatest. Kokku pöördus alkoholiga otseselt seotud haigustega eriarstide poole 2010. aastal üle 8,2 tuhande inimese, mida on ligi 9% vähem kui aasta varem (2009. aastal oli pöördunud 9 tuhat). Alkoholiga seotud haiguste ravikulud moodustasid 2010. aastal koos ravimikompensatsioonidega kokku üle 2,3 miljoni euro (36 mln krooni), mis jääb 2009. aasta kuludele alla enam kui 12%-ga (2009. a 2,6 mln eurot / 41 mln krooni).

Suremus alkoholi tarbimisega seotud haigustesse on alates 2008. aastast vähenenud. Kui veel 2007. aastal suri alkoholist põhjustatud haigustesse 787 inimest, siis 2010. aastaks oli surmade arv langenud 500-ni. Kuigi meeste aastane suremus alkoholist põhjustatud haigustesse ületas 2010. aastal naiste suremust ligi 2,5 korda, on meeste suremus viimastel aastatel vähenenud üsna kiires tempos – kui 2007. aastal oli meeste surmajuhtumeid 611, siis 2010. aastal oli neid 356 (vähenemine 42%). Naiste surmajuhtumite arv alkoholist põhjustatud haigustesse on aastatega langenud vähem (2010. a võrreldes 2007. a -18%). Kõige suurema osa haigustest moodustas maksa alkoholitõbi (40% kõigist alkoholiga seotud haigustest), järgnesid alkoholimürgistused ja alkohoolne kardiomiopaatia. Aasta jooksul on kõige enam vähenenud surmade arv alkoholi kuritarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäirete tagajärjel ning alkoholimürgistusse. Suremus osaliselt alkoholiga seotud haiguste tagajärjel on tervikuna samuti langenud, kuid seda meeste suremuse languse tõttu. Naiste surmajuhtumite arv viimastel aastatel vähenenud ei ole. Peamisteks surma põhjustavateks haigusteks on südame isheemiatõbi, hüpertooniatõbi ja peajuveresoonte haigused.

Suureks probleemiks on noorte alkoholitarbimine. Tervise Arengu Instituudi uuringu põhjal on 11-aastastest kooliõpilastest juba alkoholi proovinud 40%, 13-aastastest 75% ja 15-aastastest koguni 93%³. 15-aastastest noorukitest tarvitas alkoholi vähemalt kord nädalas 17% ja kord kuus või harvem 66%. Põhiliselt tarvitavad noorukid lahjasid alkohoolseid jooke – 17% kooliealistest tarbis seda vähemalt kord kuus. Kuigi võrreldes eelmise uuringuga (2005/2006. õppeaastal) on vähemalt kord kuus alkoholi tarbivate kooliõpilaste osakaal langenud, on suurenenud kanget alkoholi tarbivate tütarlaste osakaal (tütarlastest tarbis seda vähemalt kord kuus 2005/2006. a 9%; 2009/2010. a 11%).

Elanike suhtumine alkoholipoliitikasse

EKI poolt läbi viidud küsitluse kohaselt pooldas 2010. aastal suurem osa (86%) elanikest riigipoolsete piirangutega alkoholipoliitikat. Vähesed piiranguid pidas vajalikuks 45% ja rangeid piiranguid 41% vastanutest. Võrreldes eelmise aastaga vähenes 2010. aastal väheste piirangute pooldajate osakaal ja kasvas rangete piirangute eelistajate protsent. Väheste piirangute pooldajate osakaal vähenes 45%-lt 2009. aastal 38%-ni 2010. aastal, rangete piirangute toetajate osakaal kasvas 41%-lt 2009. aastal 44%-ni 2010. aastal. Rohkem on rangete piirangute pooldajate seas eestlasi, naisi, vanema-ealisi ja kõrgema haridusega elanikke. Võrreldes varasema aastaga on 2010. aastal kõrgema haridusega ja sissetulekuga vastajate toetus piiranguteta alkoholipoliitikale vähenenud.

³ Eesti kooliõpilaste tervisekäitumine. 2009/2010 õppeaasta uuringu raport, Tervise Arengu Instituut 2010

Enamik vastanutest (85%) ei pooldanud alkoholi müüki spordivõistlustel. Üle poole elanikest suhtus küsitlusandmete põhjal negatiivselt alkoholikaubandusse bensiinjaamades (64%) ja elumajades asuvates kauplustes (63%). Kõige vabamalt suhtusid vastajad alkoholi müüki kontsertidel ja kultuuriüritustel, mida pooldas 38% vastanutest.

Alkohol on Eestis lihtsalt kättesaadav. Küsitluse järgi kulus 70%-l vastajatest lähima alkoholi müügikohani jõudmiseks kuni 10 minutit, 17% vastajatest võib alkoholi soetada otse oma elumajas või naabermajas asuvast müügikohast. Alkoholi müüvate jaekaupluste paiknemistihedus on kõige suurem maakonnakeskustes ja suuremates linnades, kus 10 km² kohta paikneb 25 (Tartus) kuni 34 kauplust (Tallinnas). Väiksem on alkoholi müüvate kaupluste tihedus Narvas ja Kohtla-Järvel, kus kümnel ruutkilomeetril tegutseb keskmiselt vastavalt 11 ja 13 kauplust.

Registreeritud alkoholi jaemüüjate arv 1000 elaniku kohta on kõige suurem Saare-, Valga-, ja Võrumaal (vastavalt 3,6; 3,0 ja 2,9 jaemüüjat), väikseim aga Tartu-, Harju- ja Ida-Virumaal (vastavalt 1,4; 1,6 ja 1,8 jaemüüjat). Alkoholi müüvaid tootlustusasutusi on 1000 elaniku kohta kõige enam Hiiumaal (4,4), Saaremaal (3,6) ja Pärnumaal (3,1), kõige vähem Jõgevamaal (1,3), Ida-Virumaal (1,3), Viljandimaal (1,4) ja Raplumaal (1,4). Aastaga on alkoholi jaemüügikohtade arv elanike suhtes suurenenud Saaremaal, Valgamaal, Hiiumaal, Järvamaal ja Lääne-Virumaal. Alkoholi müüvate tootlustusasutuste arv 1000 elaniku kohta on aastaga kasvanud Järvamaal, Põlvamaal ja Jõgevamaal.

Alcohol market, consumption and harms in Estonia

Production and foreign trade

Beer is the most commonly produced alcoholic beverage in Estonia followed by light and strong alcoholic beverages when considering the production volumes⁴. Vodka accounted for the largest part of the production of strong alcohol beverages (77%), from light alcoholic beverages ciders and other fermented beverages were mostly produced (67% of production). The production of light alcoholic beverages and beers has increased in 2010 compared to the previous year (15,6% and 5,8% respectively), while the production volume of strong alcoholic beverages has decreased by 20,9%. Converted to the pure alcohol, the production of light alcoholic beverages has also increased most rapidly (mainly due to the increase in production of ciders and other fermented beverages, fruit and berry wine). The volume of beer production in pure alcohol remained almost unchanged compared to the previous year because the share of light beer in product range has increased while the share of strong beer has decreased. The production of strong alcohol in pure alcohol has decreased primarily because the production of vodka has decreased by 26,5% in pure alcohol, whereas the production of liquor and other strong alcoholic beverages was higher than a year before. According to the Statistics Estonia rectified ethyl alcohol was not produced in Estonia in 2010. In 2010, the total production of alcohol (in pure alcohol) amounted to 14 million liters, of which 49% was beer (46% in 2009), 39% strong alcohol (46%) and 12% light alcoholic beverages (8%).

Export turnover show that main exports have been strong alcoholic beverages and beer. The export turnover of strong alcohol has increased by more than third and beer exports by one and a half compared to 2009. Although strong alcohol was exported in larger amounts than before, the Estonian production accounted for 25% in terms of quantity. Sales of strong alcoholic beverages produced in Estonia to foreign markets have decreased by 27% compared to the previous year. The export sales of Vermouth, other fermented beverages and grape wine increased during the year. Grape wine was mainly re-exported. Strong alcoholic beverages and grape wine dominated in imports turnover, while strong alcohol import turnover increased 43% during the year. In terms of quantity, beer was mostly brought to the country.

Retail prices and product range at shops

As in the previous years, domestic alcohol accounted for majority of retail turnovers. For example the beer produced in Estonia accounted for 86% of the retail turnover of beer and vodka 82% of retail turnover of vodka. Compared to the last year, the share of domestic beer has slightly increased, while the domestic vodka has decreased slightly in retail turnover of vodka. Compared to the early years of the decade, the share of imported beer and vodka has increased approximately two times in the year 2010 turnover.

⁴ The definitions of alcoholic beverages used in the Yearbook are based on those defined in paragraph 2 of the Alcohol Act, and in paragraph 12 of the Alcohol, Tobacco and Fuel Excise Tax Act. Briefly:

Alcoholic beverage is beer with alc/vol over 0,5% and other beverages with alc/vol over 1,2%.

Beer is fermented alcoholic beverage brewed from malt or malt and other non-malted ingredients, water, yeast and flavored with hops, which could be pasteurized.

Wine is alcoholic beverage produced only of grape juice by fermentation with alc/vol over 1,2% up to 15% (included).

Fermented beverage is alcoholic beverage that is not beer or wine and with alc/vol over 1,2% up to 10% (included).

Intermediate product is alcoholic beverage that has not been mentioned above with alc/vol over 1,2% up to 22% (included).

Strong alcoholic beverage is alcoholic beverage with alc/vol over 22%.

Light alcoholic beverage is alcoholic beverage with alc/vol up to 22% (included).

Rectified ethyl alcohol or ethanol is alcoholic beverage with alcoholic strength by volume over 80%.

Over the years, the number of product names of vodka and beer sold in shops has grown. Beer selection has expanded to more than two and a half times compared to the year 2000, the number of imported beer names has grown faster. In 2000 there were approximately 22 different domestic beer names and only 9 import beer names available in shops while, in 2010 the product numbers were 48 and 32 respectively.

The assortment of vodka has not increased so rapidly during the same period. If ten years ago stores had an average of 52 product names of vodka, then in 2010 the assortment of vodka has increased to 60 titles. Assortment has broadened only due to imported vodka; domestic vodka assortment has been decreasing over the same period (41 product names in 2000, 31 product names in 2010). Vodka produced in Estonia accounted for slightly more than a half of assortments available in shops. The beer assortment in shops has remained the same compared to the previous year, while the vodka assortment has grown.

Prices of domestically produced beer have increased since year 2000 approximately by 40%, the average price per liter from 1,23 € (19,25 EEK) to 1,72 € (26,91 EEK); the price of imported beer has decreased during the same period by 2% (1,97 €/30,82 EEK in 2000, 1,93 €/30,20 EEK in 2010). Retail prices of domestically produced vodka have increased by 68% since 2000, the retail prices of imported vodka by 45%. Retail prices of alcoholic beverages have increased more rapidly than the prices of goods and services on average since the year 2008 and the same tendency continued also in 2010. The total Estonian consumer price index increased by 3% in 2010, while consumer price index of alcoholic beverages increased by 4,3%.

Alcohol excise duty and its share in state budget

In 2010, revenue from alcohol excise tax to the state budget amounted to 165,21 million € (2,58 billion EEK). The share of alcohol excise revenue in total state revenue from excise duties was 25% and since 2000 the share has decreased about eleven percentage points. In 2010, alcohol excise revenue contributed 4,1% to the total state tax revenue. As the excise duties of alcoholic beverages were raised in 2010 (approximately 10%), it slightly increased the share of alcohol excise tax in the 2009 total tax revenue (preliminary purchases) and in the 2010 total tax revenue. Compared to the other countries, Estonia belongs to those EU countries that have currently relatively high alcohol tax rate.

Sales and consumption

In 2010, the legal sales of alcoholic beverages in pure alcohol in Estonia amounted to 12,7 liters per capita, of this 3,7 liters were purchased and exported or consumed in Estonia by tourists. The consumption of illegal alcohol was almost 0,7 liters per capita and this amount had increased since 2008. The consumption of alcoholic beverages by Estonian inhabitants had decreased every year since 2008 and amounted 9,7 liters per capita in pure alcohol in 2010.

In previous years, Estonian inhabitants consumed mostly strong alcohol in pure alcohol, in 2010 beer was the most consumed alcoholic beverage – 3,96 liters per capita in pure alcohol. Strong alcoholic beverages were consumed on average 3,6 liters per capita (with illegal alcohol). The consumption of strong alcohol has decreased the most over the past years – for example in 2007, 5,7 liters of strong alcohol per capita was consumed in pure alcohol. Also the consumption of other alcoholic beverages has decreased, except for wine consumption.

Illegal alcohol

Although the share of buyers of illegal alcohol has decreased significantly for a longer period, the illegal consumption has increased over the past three years. In 2007, the share of illegal alcohol buyers was still 3%, in 2008 4%, and 2009 7%, then in 2010 the share was already 9% of alcohol consumers. Illegal consumption growth is the result of the continuing difficult economic situation of the population, which started from high unemployment and consumers income decrease in 2009. According to the results from the survey conducted by EKI in 2010, two thirds of consumers considered lower price as the main reason for obtaining illegal alcohol compared to the legal alcohol. Same survey revealed that the share of illegal alcohol buyers was higher among consumers with lower income. Main advantages for legal alcohol consumption were, according to the respondents, the following: illegal alcohol could be harmful to health, respondents were basically against buying illegal alcohol or considered the quality of illegal alcohol to be poor.

Illegal alcohol is mainly consumed as illegal vodka. In 2010, the illegal alcohol share of total amount of vodka consumed by Estonian inhabitants (both legal and illegal) increased to 23–27%. A year earlier, the share of illegal alcohol was in between 15–19%. A significant increase in the share of illegal alcohol consumed was caused by increase in illegal alcohol consumption but also by a significant decrease in legal vodka sales volumes for Estonian inhabitants. Illegal alcohol consumption was at the same level the last time in 2002–2003.

Illegal alcohol trade causes tax revenue losses to the government due to the loss of excise and value added tax (VAT) revenues. If consumers had bought legal alcohol instead of illegal alcohol, then about 16,1 million € (252 million EEK) would have been added to the state budget in 2010. In 2009, due to illegal alcohol trade, the state lost 13 million € (203 million EEK) excise and VAT revenues. Nevertheless, the excise tax revenues and its share from total state tax revenues have been increasing during the past years. State earned 165,21 million € (2,58 billion EEK) from alcohol excise tax revenues in 2010, which is 3% more than in 2009 (160,42 million €/ 2,51 billion EEK).

Purchases and consumption by tourists

According to the calculations made by EKI, tourists consumed 0,9 million liters of alcoholic beverages in terms of pure alcohol in Estonia in 2010. Purchases of alcoholic beverages from shops and ferries by tourists amounted to 4,0 million liters of pure alcohol. Thus, the alcohol consumption by tourists in Estonia and also their purchases from shops and ferries together amounted to 4,9 million liters or almost 3,66 liters per capita in pure alcohol. Consumer preferences of tourists have been volatile during previous years and therefore the consumption trends of alcoholic beverages are different. For example, beer consumption in Estonia and purchases by tourists has increased during the past two years (20,1 million liters in 2009 and 24,9 million liters in 2010 with strengths marked on bottles), but it has stayed below the quantity in 2006 (29,1 million liters with strengths marked on bottles). During the same period there has been a rapid increase in tourists consumption and purchases of light alcoholic beverages (7,4 million liters in 2006 and 11,8 million liters in 2010 with strengths marked on bottles) and wine (2,4 million liters in 2006 and 3,6 million liters in 2010 with strengths marked on bottles).

Consumer habits

According to the surveys conducted by EKI, Estonian inhabitants' assessments of their own alcohol consumption have stayed on the same level over the years. In 2010, 70% of survey respondents answered that their alcohol consumption was very small or that they did not consume alcohol (in previous five years the share of similar answers varied between 68% and 72%). Indeed there is a tendency that the share of alcohol non-drinkers has declined slightly (from 18% in 2006 to 14% in 2010).

Share of respondents, who according to their own assessment consumed alcohol moderately, was 26% in 2010 and this indicator has not changed significantly over the past years. There was no increase in 2010 in the share of consumers, who drink much; their share has slightly increased compared to the few previous years.

Estonian inhabitants frequently consume light alcoholic beverages, most frequently wine and beer. In 2010, 47% of adults consuming alcohol drank wine 1–3 times a month and 7% more frequently. 26% of respondents drank beer 1–3 times a month, 20% of alcohol consumers weekly or more often. Respondents' answers reveal that the share of men who often drink vodka and beer (more than once a week) is many times higher compared to women. Consumption frequency of other alcoholic beverages between men and women does not differ but a tendency according to which there is a slight decrease in the share of men who often drink alcohol while share of women who often consume alcohol has remained unchanged or has even increased (for example in wine consumption), can be seen.

Alcohol consumption habits vary between social-demographic groups. Strong alcoholic beverages are more frequently consumed by inhabitants living in Northeast Estonia (up to 11% of consumers drink at least once a week), frequent wine drinkers live in West Estonia (12% of consumers drink at least once a week) and beer drinkers in North Estonia (23% of consumers drink at least once a week). People living in bigger towns consume whiskey, cognac and other strong alcoholic beverages more; men, non-Estonians and people with elementary or secondary education consume vodka very often. Also frequent wine consumption occurs more in bigger cities but here the Estonians and persons with higher education are eminent. There are more people with elementary and secondary education and males among people who drink beer at least once a week. There are more women than men among moderate wine, cider, long drink and cocktail consumers (who drink 1–3 times a month). Cider and long drinks are consumed more by younger, up to 29 year old inhabitants.

According to the study conducted by National Institute for Health Development, 30% of adult population consumed alcohol more than four doses⁵ per week. Estonian men with higher income consumed alcohol more than the average. Income also influenced women's' alcohol consumption.

According to inhabitants' opinion, the most serious problem related to the alcohol in 2010 as in previous years was drink-driving (93% of respondents). That was followed by alcohol consumption by children and youth (91%), alcohol-related health problems (86%), criminal assault (85%), alcohol-related home violence (84%). The hierarchy of problems has remained about the same over the years.

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

There are a number of negative consequences for the society related to alcohol consumption of which the statistics of alcohol-related harms are drawn together in the current Yearbook. Number of accidents involving drunk drivers reached a peak in the past decade in 2007 when 521 of such accidents were registered. In subsequent years, the number of traffic accidents caused by drunken drivers has decreased rapidly – 146 accidents were recorded in 2010. Accidents related to drunk driving accounted for 11% of all traffic accidents in 2010 (16% in 2009). The number of people killed or injured has also decreased. In particular, the number of deaths has decreased rapidly: in 2007, 79 deaths were registered in traffic accidents involving intoxicated drivers but only 11 in 2010. Thus, the number of deaths has decreased by 86% in three years. The number of injured persons has decreased at the same rate to the decrease of traffic accidents involving drunk drivers – 772 injured persons were counted in 2007 but only 222 in 2010 (-71%). Consequences of the accidents involving drunk drivers are often more severe, so the share of such deaths was 14% from all deaths from traffic accidents.

⁵ One dose of alcohol is small glass of wine (80g) or strong alcohol (30g); small can of beer (0,33 l) is about 2 doses. Health Behavior Study Among Estonian Adult Population 2010; National Institute for Health Development 2011.

Although the number of alcohol-related registered crimes did not change significantly in 2010 compared to the previous year, youth inducement to alcohol consumption decreased more than twice (11 cases in 2010, 25 cases in 2009). At the same time, violations related to the procedures for handling alcohol increased nearly one and the half times (27 cases in 2010, 19 cases in 2009). Total number of alcohol-related crimes was 46 in 2010 (49 crimes in 2009). In 2010, 17 thousand violations of the Alcohol Act were registered, including 8,7 thousand cases of consuming alcoholic beverages in public places or appearances in public places while being intoxicated and 8 thousand cases of alcohol consumption or purchases by juveniles.

Mental and behavioral disorders and alcoholic liver disease are the most common alcohol-related diseases. Alcohol psychosis is the most widespread and in 2010 46% of all people who were affected by any alcohol-related diseases consulted specialists with this diagnosis. Altogether, there were more than 8.2 thousand people in 2010 consulting specialists with direct alcohol-related diseases which is about 9% less than a year before (in 2009, 9 thousand). In 2010, the treatment costs of alcohol-related diseases together with drug compensations amounted to over 2.3 million € (36 million EEK), which is more than 12% less than the costs in 2009 (in 2009, 2.6 million €/ 41 million EEK).

Mortality rate due to alcohol-related diseases has decreased since 2008. In 2007, 787 persons died due to alcohol-related diseases while in 2010, the number of deaths has decreased to 500. Although in 2010, the yearly mortality rate of men due to alcohol-related diseases exceeded mortality rate of women almost 2,5 times, the mortality of men has decreased quite rapidly in recent years – in 2007, there were 611 death cases among men, in 2010 the number was 356 (decrease –42%). The mortality rate of women due to alcohol related diseases has decreased less during the past years (in 2010 -18% compared to 2007). Most frequent among these diseases was alcoholic liver disease (40% of all alcohol-related diseases), followed by alcohol poisoning and alcoholic cardiomyopathy. During the past year, the number of deaths caused by alcohol-related mental and behavioral disorders and alcohol poisoning has decreased the most. Mortality caused by diseases partly related to alcohol has also decreased, but mostly because of the decrease in the mortality rate among men. Women's mortality rate has not decreased over the past years. Main diseases causing death are ischemic heart diseases, hypertensive disease and cerebrovascular diseases.

Alcohol consumption by the youth is a big problem. According to the study conducted by National Institute for Health Development, 40% of the schoolchildren aged 11 have already tried alcohol, 75% of children aged 13 and even 93% of youngsters aged 15⁶. 17% of youth aged 15 drank alcohol at least once a week, 66% once a month or less. Young people consume mainly light alcoholic beverages – 17% of schoolchildren consumed alcohol at least once a month. However, compared to the last survey (2005/2006) the share of schoolchildren who consume alcohol at least once a month has decreased, but the share of girls who drink strong alcohol has increased (9% drank at least once a month in 2005/2006; 11% in 2009/2010).

Population attitudes towards alcohol policy

According to the survey conducted by EKI, majority of inhabitants (86%) favored government's restrictions on alcohol policy. 45% of respondents considered necessary minor restrictions and 41% strict restrictions. In 2010, compared to the last year the share of respondents who prefer minor restrictions has decreased and those who favor more strict restrictions increased. The share of respondents who favor minor restrictions has decreased from 45% in 2009 to 38% in 2010, the share of respondents who favor stricter restrictions increased from 41% in 2009 to 44% in 2010. Among

⁶ Health Behavior of Estonian Schoolchildren. Study report of school year 2009/2010, National Institute for Health Development 2010

those respondents who favor strict restrictions are mostly Estonians, women, older people and people with higher education. In 2010, the support towards unrestricted alcohol policy among respondents with higher education and income has decreased compared to the last year.

Majority of respondents (85%) did not support sales of alcohol at sports events. More than half of adult population expressed negative attitudes towards alcohol trade at petrol stations (64%) and in shops situated in dwelling houses (63%). The respondents were most liberal towards the sales of alcohol at concerts and other cultural events with 38% being in favor of it.

Alcohol in general is easily attainable in Estonia. According to the survey, it took 10 minutes for 70% of the respondents to reach the closest alcohol sales point, 17% of respondents can buy alcohol in their dwelling-house or in the neighboring house. The density of retail shops selling alcohol is highest in the county centers and bigger towns where there are 25 shops (in Tartu) and 34 shops (in Tallinn) on 10 km². Density of alcohol selling shops is lower in Narva and Kohtla-Järve where there are on average 11 and 13 shops on 10 km².

The number of registered alcohol retail sellers per 1000 inhabitant is highest in Saare, Valga and Võru counties (3,6; 3,0 and 2,9 retailers respectively) and smallest in Tartu, Harju and Ida-Viru counties (1,4; 1,6 and 1,8 retailers respectively). The number of caterings per 1000 inhabitants that sell alcohol is highest in Hiiu (4,4), Saare (3,6), Pärnu (3,1) counties, but smallest in Jõgeva (1,3), Ida-Viru (1,3), Viljandi (1,4) and Rapla (1,4) counties. The number of alcohol retail sales points per inhabitants has increased during the last year in Saare, Valga, Hiiu, Järva and Lääne-Viru counties. The number of caterings selling alcohol per 1000 inhabitants has increased during last year in Järva, Põlva and Jõgeva counties.

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. **Alkoholsete jookide tootmine 1999–2010**
Production of alcoholic beverages 1999–2010
 miljon liitrit - *million litres*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid	6,6	8,4	11,5	14,3	16,6	18,7	15,7	16,6	20,9	17,3	18,2	14,4	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	9,1	12,1	14,2	15,3	12,4	13,5	16,6	14,0	15,1	11,1	<i>vodka</i>
liköör	1,5	1,6	1,5	2,5	2,6	2,8	3,1	2,7	2,3	2,4	<i>liqueur</i>
muud	0,9	0,6	0,9	0,9	0,7	0,3	0,8	0,6	0,8	0,9	<i>other</i>
Õlu*	95,7	95,1	101,5	102,6	103,7	109,7	135,2	141,8	141,3	127,5	122,2	129,3	<i>Beer*</i>
lahja õlu	72,1	79,0	70,5	76,8	96,0	106,5	108,8	100,8	95,3	112,5	<i>light beer</i>
kange õlu	29,4	23,6	33,2	32,9	39,2	35,3	32,5	26,7	26,9	16,8	<i>strong beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	6,5	5,3	9,3	9,0	13,5	20,8	32,5	41,5	40,2	28,9	20,5	23,7	<i>Light alcoholic beverages</i>
Siider ja muud kääritatud joogid	3,2	3,4	5,6	5,9	9,3	15,2	12,8	10,1	11,8	15,8	<i>Cider and other fermented beverages</i>
segatud piiritusjoogid	4,1	3,1	3,1	3,4	5,1	9,2	14,0	18,0	22,0	14,5	5,0	1,3	<i>spirit beverages</i>
puuvilja- ja marjaveinid	2,4	2,2	3,0	2,2	2,8	5,7	9,2	8,3	5,4	4,3	3,7	6,6	<i>fruit and berry wines</i>
Rektifitseeritud etanool	3,0	2,1	2,4	3,2	3,5	4,0	3,7	6,1	4,9	1,6	0,0	0,0	<i>Ethyl alcohol</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* lahja õlu ≤6%, kange õlu >6%
light beer ≤6%, strong beer >6%

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet
 Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia*

Tabel 2. **Alkoholsete jookide tootmine 1999–2010**
Production of alcoholic beverages 1999–2010
 miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid	2,51	3,18	4,38	5,44	6,30	7,10	5,97	6,31	7,94	6,58	6,90	5,48	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	3,46	4,60	5,40	5,81	4,71	5,13	6,30	5,34	5,73	4,21	<i>vodka</i>
liköör	0,57	0,60	0,57	0,97	0,98	1,06	1,18	1,02	0,89	0,92	<i>liqueur</i>
muud	0,35	0,24	0,33	0,32	0,28	0,12	0,46	0,22	0,28	0,35	<i>other</i>
Õlu*	5,36	5,32	5,69	5,75	5,81	6,14	7,57	7,94	7,91	7,14	6,84	6,85	<i>Beer*</i>
lahja õlu	3,46	3,79	3,38	3,69	4,61	5,11	5,22	4,84	4,57	5,40	<i>light beer</i>
kange õlu	1,70	1,37	1,92	1,91	2,27	2,04	1,88	1,55	1,56	0,97	<i>strong beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0,52	0,44	0,69	0,62	0,89	1,48	2,33	2,72	2,48	1,80	1,33	1,70	<i>Light alcoholic beverages</i>
Siider ja muud kääritatud joogid	0,15	0,16	0,26	0,27	0,43	0,70	0,59	0,46	0,60	0,83	<i>Cider and other fermented beverages</i>
segatud piiritusjoogid	0,23	0,17	0,17	0,19	0,29	0,52	0,78	1,01	1,23	0,81	0,28	0,07	<i>spirit beverages</i>
puuvilja- ja marjaveinid	0,29	0,27	0,37	0,27	0,34	0,69	1,12	1,01	0,66	0,53	0,45	0,80	<i>fruit and berry wines</i>
Rektifitseeritud etanool	3,03	2,10	2,41	3,24	3,45	4,00	3,67	6,14	4,94	1,55	0,00	0,00	<i>Ethyl alcohol</i>

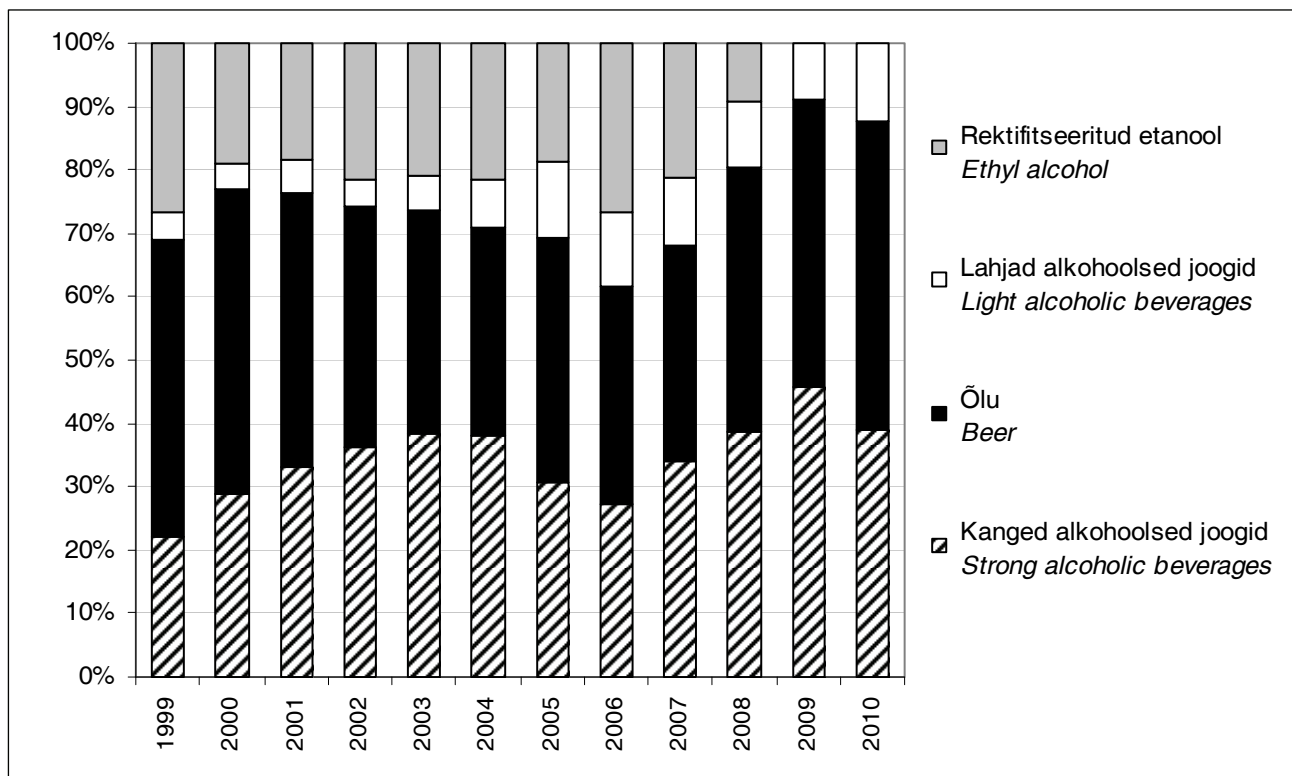
... andmeid ei kogutud - *not available*

* Lahja ja kange õlle summa ei võrdu õlle kogusummaga, sest viimase arvutustes on kasutatud õlle keskmist etanoolisisalduse koefitsienti. Lahja õlu ≤6%, kange õlu >6%
The sum of light and strong beer does not equal to beer total because average coefficient of ethyl alcohol is used to calculate total beer. Light beer ≤6%, strong beer >6%

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut. Statistikaamet

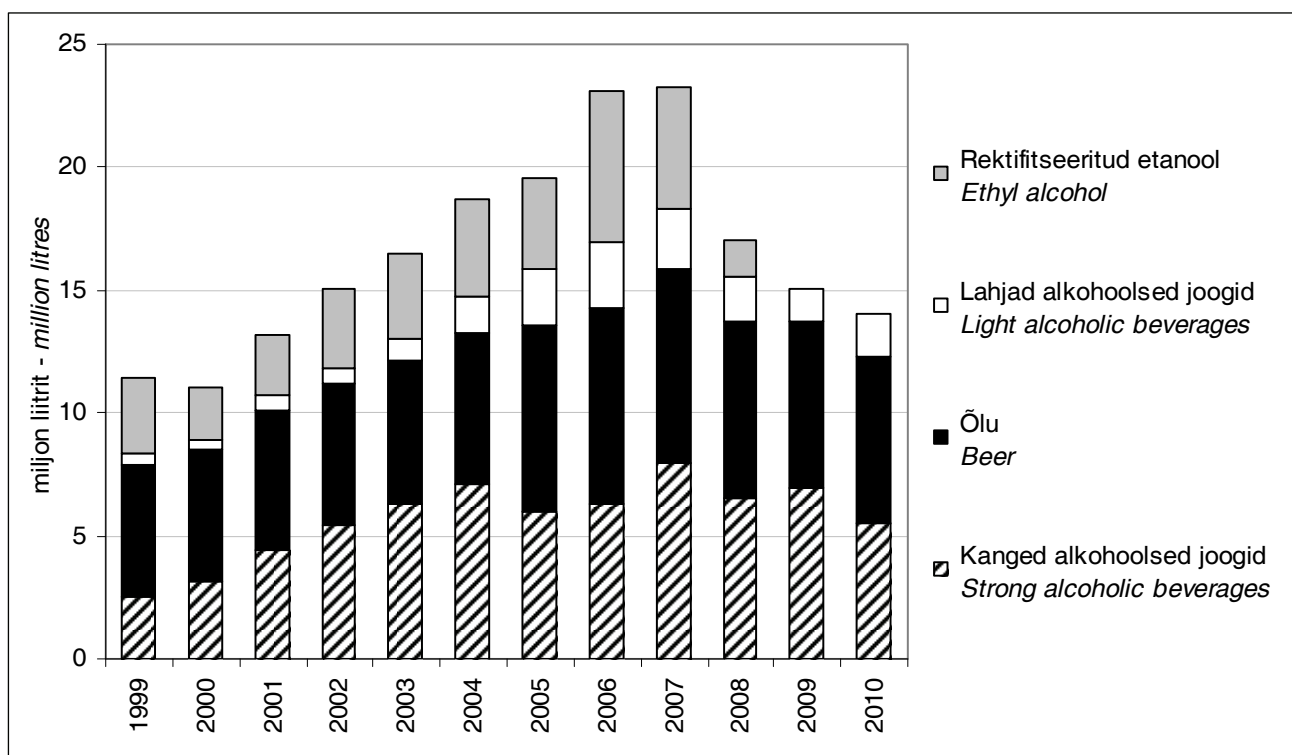
Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia*

Joonis 1. **Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 1999–2010, 100% alkoholis**
Share of different alcoholic beverages in production 1999–2010, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Joonis 2. **Alkoholsete jookide tootmine 1999–2010, 100% alkoholis**
Production of alcoholic beverages in 1999–2010, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 3. Alkohoolsete jookide rahaline eksport 1999–2010*

Exports of alcoholic beverages 1999–2010*

miljon € - million €

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	1,58	2,25	3,98	6,46	8,74	23,16	13,99	12,56	130,47	116,89	60,44	80,78	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	4,07	3,83	4,11	3,71	6,32	8,08	8,40	7,84	9,59	10,01	13,28	20,63	Beer
Viinamarjavein	0,01	0,00	0,02	0,03	0,02	1,71	3,89	3,34	14,60	14,36	13,69	14,81	Wine
Vermut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08	0,07	0,08	0,12	0,12	0,19	0,22	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0,16	0,04	0,87	1,03	1,37	2,58	6,19	8,45	10,55	9,08	8,28	9,05	Light alcoholic beverages
siider	0,50	0,65	0,91	2,52	4,12	3,40	3,21	1,66	1,63	cider
segatud piiritusjoogid	0,33	0,45	0,57	1,43	2,56	2,89	5,50	4,63	4,86	4,63	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,08	0,15	0,25	1,11	1,44	1,65	1,25	1,76	2,79	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,01	0,05	0,43	0,84	1,07	1,19	0,93	2,24	1,50	0,80	0,00	0,01	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 4. Alkohoolsete jookide koguseline eksport 1999–2010*

Exports of alcoholic beverages 1999–2010*

miljon liitrit - million litres

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	0,7	1,7	3,2	3,9	5,1	5,5	4,1	3,5	15,7	15,8	11,8	13,6	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	17,4	16,1	16,9	14,6	23,5	26,9	23,1	21,0	24,3	20,7	26,2	44,8	Beer
Viinamarjavein	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	1,3	1,4	4,5	3,5	4,0	4,7	Wine
Vermut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4	1,8	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0,5	0,1	1,2	1,5	2,4	6,6	16,5	18,9	21,0	13,6	10,5	13,6	Light alcoholic beverages
siider	0,9	1,4	1,9	5,5	8,6	7,6	5,4	2,1	2,2	cider
segatud piiritusjoogid	0,3	0,5	0,8	4,7	8,0	5,3	10,0	6,3	5,6	5,9	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,1	0,2	0,0	3,0	5,0	3,4	1,9	2,8	5,5	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,0	0,2	1,0	1,3	1,6	1,9	1,6	3,5	1,8	0,9	0,0	0,0	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 5. Alkohoolsete jookide koguseline eksport 1999–2010*
*Exports of alcoholic beverages 1999–2010**
 miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	0,28	0,64	1,20	1,47	1,93	2,07	1,55	1,33	5,97	6,00	4,48	5,17	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0,97	0,90	0,95	0,82	1,32	1,51	1,30	1,18	1,36	1,16	1,47	2,37	Beer
Viinamarjavein	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,16	0,17	0,55	0,43	0,48	0,57	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	0,08	0,13	0,35	1,07	1,30	1,32	0,83	0,75	1,10	Light alcoholic beverages
siider	0,04	0,06	0,09	0,25	0,40	0,35	0,25	0,10	0,10	cider
segatud piiritusjoogid	0,02	0,03	0,05	0,26	0,45	0,30	0,56	0,35	0,31	0,33	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,01	0,02	0,00	0,37	0,60	0,41	0,23	0,34	0,67	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,00	0,15	1,00	1,27	1,56	1,90	1,60	3,45	1,84	0,91	0,00	0,00	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 6. Alkohoolsete jookide ekspordihinnad 1999–2010
Export prices of alcoholic beverages 1999–2010
 €/liiter - €/litre

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	2.14	1.33	1.26	1.67	1.72	4.24	3.43	3.60	8.31	7.40	5.12	5.94	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.23	0.24	0.24	0.25	0.27	0.30	0.36	0.37	0.39	0.48	0.51	0.46	Beer
Viinamarjavein	1.00	0.00	0.00	1.36	0.83	3.33	2.99	2.34	3.23	4.07	3.46	3.14	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	0.33	0.80	0.73	0.71	0.57	0.39	0.37	0.45	0.50	0.67	0.79	0.67	Light alcoholic beverages
siider	0.57	0.47	0.48	0.46	0.48	0.45	0.60	0.79	0.74	cider
segatud piiritusjoogid	0.97	0.90	0.70	0.30	0.32	0.55	0.55	0.73	0.87	0.79	spirit beverages
muud kääritatud joogid	1.14	0.75	...	0.37	0.29	0.49	0.65	0.63	0.51	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0.00	0.33	0.43	0.66	0.69	0.63	0.58	0.65	0.82	0.88	0.00	1.18	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 7. Alkohoolsete jookide rahaline import 1999–2010*
*Imports of alcoholic beverages 1999–2010**
 miljon € - million €

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	10,46	11,93	1,80	11,41	11,22	24,32	39,44	34,43	148,61	142,30	68,30	97,79	<i>Strong alcoholic beverages <80%</i>
Õlu	3,84	3,84	4,21	5,35	6,71	12,49	7,30	7,23	9,66	10,37	11,87	16,92	<i>Beer</i>
Viinamarjavein	10,90	12,13	12,67	13,96	14,70	21,32	26,87	28,15	39,75	47,2	39,99	46,37	<i>Wine</i>
Vermut	1,05	1,20	0,77	0,76	0,67	0,98	1,00	1,27	1,36	1,36	0,96	1,22	<i>Vermuth</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	5,71	6,09	7,69	8,56	7,66	13,39	15,51	16,96	18,62	20,39	18,41	20,23	<i>Light alcoholic beverages</i>
siider	1,02	0,43	2,68	2,82	2,66	2,42	2,91	2,93	4,15	<i>cider</i>
segatud piiritusjoogid	1,63	2,23	2,86	6,01	8,66	10,37	12,51	13,31	11,06	10,68	<i>spirit beverages</i>
muud kääritatud joogid	5,32	4,36	4,70	4,03	3,92	3,70	4,17	4,43	5,40	<i>other fermented beverages</i>
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,37	0,87	1,74	2,67	3,36	2,95	1,78	1,76	2,69	2,77	2,81	2,16	<i>Ethyl alcohol ≥80%</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia*

Tabel 8. Alkohoolsete jookide koguseline import 1999–2010*
*Imports of alcoholic beverages 1999–2010**
 miljon liitrit - million litres

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	2,6	2,9	2,9	2,9	3,2	10,4	12,5	16,3	30,0	29,1	23,9	22,0	<i>Strong alcoholic beverages <80%</i>
Õlu	7,1	7,0	7,1	10,4	15,8	27,0	13,5	13,6	16,8	15,7	19,2	40,7	<i>Beer</i>
Viinamarjavein	6,5	6,8	6,6	7,1	7,6	10,8	13,0	13,3	15,9	17,4	16,7	19,5	<i>Wine</i>
Vermut	0,7	0,9	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	<i>Vermuth</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	7,2	7,8	9,0	8,8	7,1	27,6	22,3	22,4	25,8	27,9	26,8	29,2	<i>Light alcoholic beverages</i>
siider	1,6	0,6	3,4	3,5	3,4	2,8	3,2	2,9	5,2	<i>cider</i>
segatud piiritusjoogid	0,7	0,9	1,1	18,2	13,7	14,4	18,6	19,8	18,1	16,3	<i>spirit beverages</i>
muud kääritatud joogid	6,3	5,4	6,0	5,1	4,6	4,4	4,9	5,7	7,7	<i>other fermented beverages</i>
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,5	1,6	3,0	4,3	5,7	5,1	3,0	3,2	4,1	3,1	4,7	3,2	<i>Ethyl alcohol ≥80%</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia*

Tabel 9. Alkohoolsete jookide koguseline import 1999–2010*
*Imports of alcoholic beverages 1999–2010**
 miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	1,00	1,10	1,10	1,11	1,21	3,95	4,74	6,21	11,40	11,06	9,08	8,36	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0,40	0,39	0,40	0,58	0,88	1,51	0,76	0,76	0,94	0,88	1,07	2,15	Beer
Viinamarjavein	0,79	0,83	0,81	0,87	0,93	1,32	1,59	1,62	1,94	2,12	2,04	2,38	Wine
Vermut	0,09	0,11	0,05	0,05	0,04	0,06	0,06	0,09	0,08	0,07	0,06	0,08	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0,51	0,90	0,75	1,91	1,55	1,53	1,71	1,85	1,84	2,10	Light alcoholic beverages
siider	0,07	0,03	0,16	0,16	0,16	0,13	0,14	0,13	0,24	cider
segatud piiritusjoogid	0,04	0,05	0,06	1,02	0,77	0,81	1,04	1,11	1,01	0,92	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,78	0,66	0,73	0,62	0,57	0,54	0,60	0,70	0,94	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,52	1,56	2,95	4,25	5,70	5,13	3,00	3,20	4,10	3,10	4,65	3,15	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 10. Alkohoolsete jookide impordihinnad 1999–2010
Import prices of alcoholic beverages 1999–2010
 €/liiter - €/litre

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	3.98	4.11	3.72	3.92	3.53	2.34	3.16	2.11	4.95	4.89	2.86	4.44	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.54	0.55	0.59	0.51	0.42	0.46	0.54	0.53	0.58	0.66	0.62	0.42	Beer
Viinamarjavein	1.68	1.79	1.91	1.97	1.94	1.97	2.07	2.12	2.50	2.71	2.39	2.37	Wine
Vermut	1.47	1.32	1.71	1.73	1.86	1.96	2.00	1.76	2.03	2.27	1.88	1.97	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0.80	0.78	0.85	0.98	1.07	0.48	0.70	0.76	0.72	7.73	0.69	0.69	Light alcoholic beverages
siider	0.65	0.75	0.78	0.81	0.79	0.87	0.92	1.00	0.79	cider
segatud piiritusjoogid	2.38	2.62	2.53	0.33	0.63	0.72	0.67	0.67	0.61	0.65	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0.84	0.80	0.79	0.79	0.85	0.83	0.85	0.77	0.70	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0.71	0.56	0.59	0.63	0.59	0.58	0.59	0.55	0.66	0.89	0.60	0.69	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

1.3. Müük siseturul

Sales

Tabel 11. **Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1999–2010**
Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010
 miljon liitrit - million litres

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid	7,1	9,1	11,1	13,4	14,7	18,7	18,8	20,2	23,9	21,9	18,4	17,0	Strong alcoholic beverages
viin	4,5	6,1	8,2	9,1	10,4	12,8	11,8	13,4	16,1	15,5	13,7	11,1	vodka
muud	2,6	3,0	2,9	4,3	4,3	5,9	7,0	6,8	7,8	6,4	4,7	5,9	other
Õlu	79,2	82,2	86,9	98,4	96,0	109,8	125,6	134,4	133,8	122,5	115,2	125,1	Beer
Viinamarjavein ja vermut	8,8	9,5	8,9	7,5	8,0	10,8	12,1	12,5	12,0	14,4	13,1	15,2	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	11,7	11,9	16,5	16,4	18,2	39,5	33,2	39,7	41,4	40,1	33,0	33,0	Light alcoholic beverages
siider	4,1	4,8	7,4	7,2	10,0	8,0	7,9	7,3	8,9	cider
segatud piiritusjoogid	3,8	5,5	22,7	19,6	27,1	30,5	28,0	17,5	11,7	spirit beverages
muud kääritatud joogid	8,6	8,0	9,4	6,4	2,6	2,9	4,2	8,2*	12,4*	other fermented beverages

... andmeid ei kogutud - not available

* 2009. ja 2010. aastal on muude kääritatud jookide alla arvestatud ka puuvilja- ja marjaveinid in 2009 and 2010, other fermented beverages contain fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

Tabel 12. **Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1999–2010**
Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010
 miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid	2,68	3,44	4,21	5,10	5,59	7,11	7,14	7,68	9,08	8,32	6,99	6,46	Strong alcoholic beverages
viin	1,72	2,31	3,11	3,47	3,95	4,86	4,48	5,13	6,12	5,89	5,21	4,22	vodka
muud	0,96	1,13	1,10	1,63	1,64	2,25	2,66	2,55	2,96	2,43	1,78	2,24	other
Õlu	4,43	4,60	4,87	5,51	5,38	6,15	7,03	7,53	7,49	6,86	6,45	6,63	Beer
Viinamarjavein ja vermut	1,08	1,16	1,08	0,92	0,98	1,32	1,48	1,53	1,46	1,76	1,60	1,85	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	1,45	1,50	2,76	2,21	2,30	2,43	2,44	2,01	2,00	Light alcoholic beverages
siider	0,19	0,22	0,34	0,33	0,46	0,37	0,36	0,34	0,41	cider
segatud piiritusjoogid	0,21	0,31	1,27	1,10	1,52	1,71	1,57	0,98	0,66	spirit beverages
muud kääritatud joogid	1,05	0,97	1,15	0,78	0,32	0,35	0,51	0,69*	0,93*	other fermented beverages

... andmeid ei kogutud - not available

* 2009. ja 2010. aastal on muude kääritatud jookide alla arvestatud ka puuvilja- ja marjaveinid in 2009 and 2010, other fermented beverages contain fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

Tabel 13. Alkohoolsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1999–2010
Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid	5,1	6,6	8,1	9,9	10,8	13,8	13,9	15,1	17,8	16,3	13,7	12,7	Strong alcoholic beverages
viin	3,3	4,4	6,0	6,7	7,7	9,5	8,8	10,0	12,0	11,6	10,3	8,3	vodka
muud	1,8	2,2	2,1	3,2	3,1	4,3	5,1	5,1	5,8	4,7	3,4	4,4	other
Õlu	57,4	59,9	63,6	72,3	70,8	81,2	93,2	99,8	99,8	91,4	85,9	93,4	Beer
Viinamarjavein ja vermut	6,4	6,9	6,5	5,5	5,9	8,0	9,0	9,3	8,9	10,7	9,8	11,3	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	7,2	8,5	8,7	12,1	13,5	29,2	24,6	29,5	30,8	29,9	24,7	24,6	Light alcoholic beverages
siider	3,0	3,5	5,5	5,3	7,4	6,0	5,9	5,5	6,6	cider
segatud piiritusjoogid	2,8	4,0	16,8	14,5	20,1	22,7	20,9	13,1	8,7	spirit beverages
muud kääritatud joogid	6,3	6,0	6,9	4,8	2,0	2,1	3,1	6,1*	9,3*	other fermented beverages

... andmeid ei kogutud - not available

* 2009. ja 2010. aastal on muude kääritatud jookide alla arvestatud ka puuvilja- ja marjaveinid in 2009 and 2010, other fermented beverages contain fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 14. Alkohoolsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1999–2010
Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010
 liitrit elaniku kohta 100% alkohol - litres per capita in 100% alcohol

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid	1,95	2,51	3,08	3,74	4,10	5,24	5,29	5,74	6,76	6,19	5,21	4,83	Strong alcoholic beverages
viin	1,25	1,68	2,28	2,55	2,93	3,61	3,33	3,80	4,56	4,41	3,91	3,15	vodka
muud	0,70	0,83	0,80	1,19	1,17	1,63	1,96	1,94	2,20	1,78	1,30	1,68	other
Õlu	3,21	3,35	3,56	4,05	3,96	4,55	5,22	5,59	5,59	5,12	4,81	4,95	Beer
Viinamarjavein ja vermut	0,78	0,84	0,79	0,67	0,72	0,98	1,10	1,13	1,09	1,31	1,20	1,38	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	1,06	1,10	2,03	1,64	1,71	1,81	1,82	1,50	1,49	Light alcoholic beverages
siider	0,14	0,16	0,25	0,25	0,34	0,27	0,27	0,25	0,31	cider
segatud piiritusjoogid	0,15	0,23	0,93	0,81	1,13	1,27	1,17	0,73	0,49	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,77	0,71	0,85	0,58	0,24	0,27	0,38	0,52*	0,69*	other fermented beverages

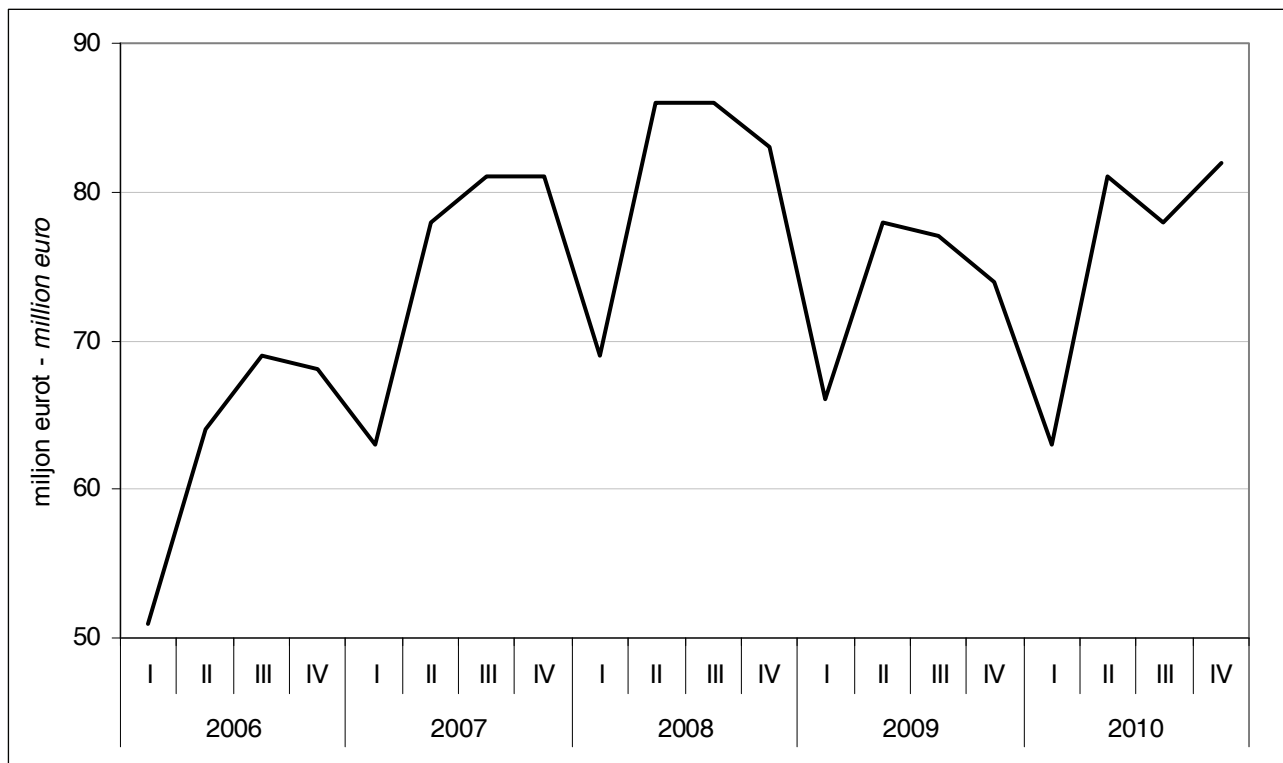
... andmeid ei kogutud - not available

* 2009. ja 2010. aastal on muude kääritatud jookide alla arvestatud ka puuvilja- ja marjaveinid in 2009 and 2010, other fermented beverages contain fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

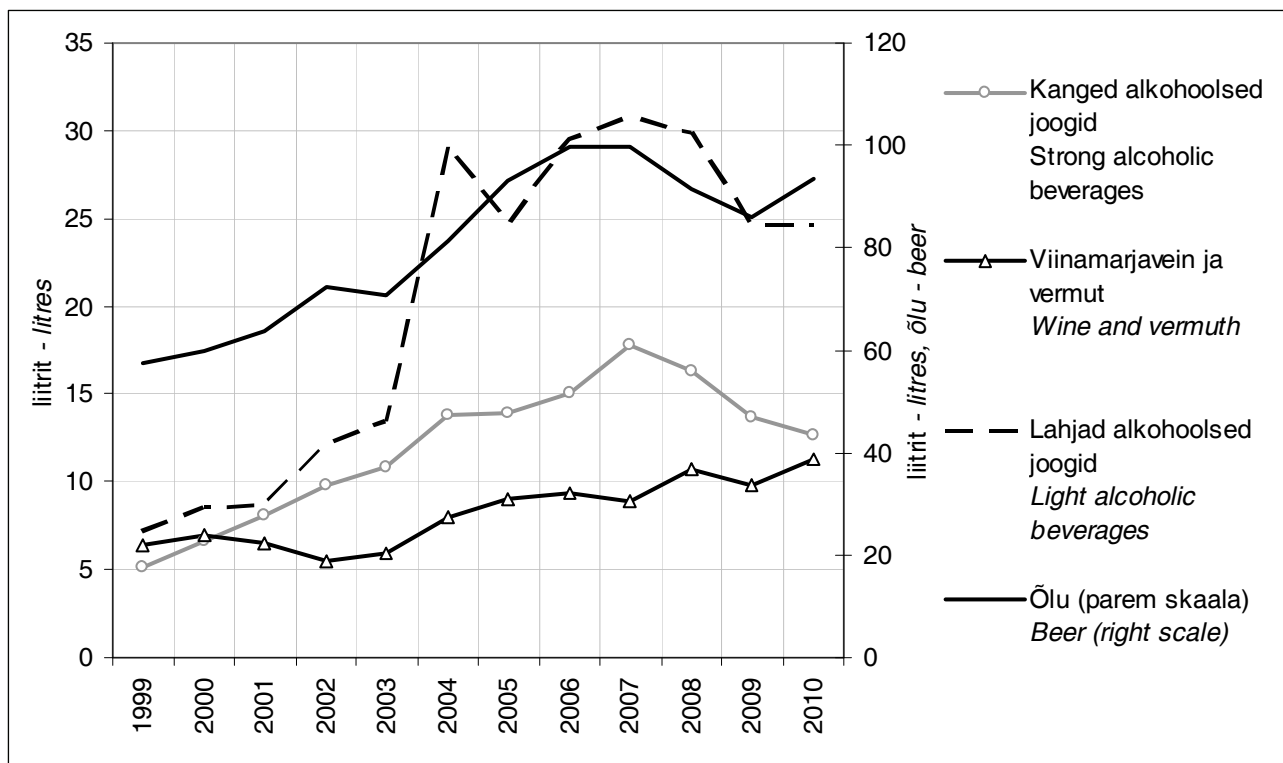
Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Joonis 3. Alkohoolsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2006–2010 (kvartaalselt)
Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2006–2010(quarterly)

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Joonis 4. Alkohoolsete jookide müük siseturul elaniku kohta (sh kõik turistide ostud) 1999–2010
Sales of alcoholic beverages per capita in Estonia (including purchases by tourists) 1999–2010

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet
Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

Tabel 15. Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 1999–2010
Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 1999–2010

	1999*	2000*	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Illegaalse kaubanduse osakaal siseturul**, %	44	38	30–35	25–30	25–30	20–25	20–25	15–20	8–12	10–15	15–19	23–27	Share of illegal trade in internal alcohol market**, %
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon l	3,7	3,5	2,9	3,0	3,5	2,6	2,4	2,1	1,5	1,7	2,0	2,0–2,5	Volume of illegal alcohol trade, million l
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon €	12,21	10,61	9,84	12,08	13,42	12,02	10,16	8,95	6,52	11,12	11,87	12,51–15,49	Volume of illegal alcohol trade, million €
Riigieelarvesse laekumata aktsiis, miljon €	13,87	12,91	9,52	9,71	11,38	9,65	8,44	6,90	4,41	6,39	9,08	11,31	Loss of excise revenue, million €
Riigieelarvesse laekumata käibemaks, miljon €	4,67	4,22	3,26	3,64	4,15	3,90	3,20	2,56	1,73	2,75	3,90	4,76	Loss of VAT revenue, million €

* Eestis legaalselt soetatud ja reisijate poolt riigist välja viidud alkoholi statistika puudumise tõttu võivad illegaalse turu maht ja maksutulukaotused olla ülehinnatud välismaaga seotud ostude osakaalu võrra legaalsest alkoholiturust
volume of illegal trade and loss of tax revenue might be overestimated by the amount of tourists' legal purchases because the statistics concerning the tourists exports of legally purchased alcohol is missing

** illegaalse alkoholi turuosa on väljendatud viinaturu suhtes
market share of illegal alcohol is calculated with respect to vodka market

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 16. Purgiõlle jaehinnad kauplustes 1999–2010*
Retail prices of canned beer 1999–2010*
€/liiter - €/litre

	1999**	2000**	2001**	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Eesti													Estonia
kodumaine	1.16	1.23	1.23	1.34	1.39	1.42	1.38	1.39	1.48	1.68	1.86	1.72	domestic
import	2.01	1.97	1.90	1.66	1.62	1.61	1.63	1.73	1.82	2.05	1.95	1.93	imported
Tallinn													Tallinn
kodumaine	1.23	1.28	1.28	1.38	1.40	1.44	1.41	1.50	1.54	1.78	1.93	1.77	domestic
import	2.13	2.17	2.07	1.75	1.65	1.64	1.65	1.74	1.79	1.99	2.14	2.10	imported
Muud linnad													Other towns
kodumaine	1.15	1.22	1.24	1.35	1.35	1.43	1.38	1.37	1.45	1.66	1.86	1.75	domestic
import	1.87	1.75	1.71	1.64	1.62	1.62	1.62	1.75	1.86	2.11	1.93	1.89	imported
Maa-piirkond													Rural areas
kodumaine	1.13	1.21	1.19	1.27	1.46	1.36	1.26	1.35	1.51	1.46	1.82	1.64	domestic
import	1.96	1.78	1.59	1.54	1.53	1.56	1.51	1.56	1.54	1.81	1.73	1.77	imported

* hinnavaatlus mais - prices observed as of May

** kogu sortimendi keskmine hind, sh 0,5 liitrit jt - average price of whole assortment, incl 0,5 litres etc.

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 17. Viina jaehinnad kauplustes 1999–2010*
Retail prices of vodka 1999–2010*
€/liiter - €/litre

	1999**	2000**	2001**	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Eesti													Estonia
kodumaine	8.69	8.74	8.74	9.27	9.12	8.54	8.75	9.04	9.53	10.86	13.10	14.66	domestic
import	14.97	16.10	16.63	17.50	18.16	17.89	16.34	16.62	16.96	17.28	20.08	23.34	imported
Tallinn													Tallinn
kodumaine	9.29	9.24	9.32	11.34	10.43	9.33	9.34	9.40	10.41	11.51	14.13	15.84	domestic
import	14.99	15.97	17.28	19.12	19.58	19.82	17.27	17.59	17.84	19.06	21.26	25.94	imported
Muud linnad													Other towns
kodumaine	8.69	8.64	8.72	9.24	8.96	8.68	8.71	9.15	9.36	11.09	13.06	15.46	domestic
import	15.13	16.30	15.02	17.76	17.59	16.82	15.77	16.11	16.58	16.40	19.54	22.69	imported
Maa-piirkond													Rural areas
kodumaine	8.28	8.57	8.47	8.56	8.87	7.92	8.33	8.53	9.20	9.88	12.38	12.43	domestic
import	14.14	15.63	14.94	14.63	16.89	15.58	14.03	13.13	13.62	13.37	17.35	20.45	imported

* 0,7–1,0 liitrised pudelid, hinnavaatlus mais - bottles of 0,7–1,0 litres, prices observed as of May

** kogu sortimendi keskmine hind, sh 0,5 liitrit jt - average price of whole assortment, incl 0,5 litres etc.

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 18. Kodumaiste alkoholsete jookide jaehinnad 2003–2010
Retail prices of alcohol produced in Estonia 2003–2010
 €/pudel - €/bottle

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Viin 40% maitsestatamata, 0,5 l klaaspudel	4.04	3.90	3.84	3.83	3.88	4.75	4.95	5.40	Vodka 40% not flavoured, 0,5 l glass bottle
madalam hinnaklass	3.43	3.33	3.26	3.32	3.30	4.06	4.19	4.63	lower price category
keskmine hinnaklass	4.60	4.33	4.43	4.48	4.78	5.87	6.18	6.33	medium price category
Liköör, 0,5 l klaaspudel	4.41	4.26	4.40	4.42	4.54	5.19	5.47	5.84	Liqueur, 0,5 l glass bottle
marjaliköör 21%	3.45	3.20	3.29	3.34	3.39	3.85	4.09	4.34	berry liqueur 21%
kange liköör 40–45%	6.09	5.83	5.88	5.97	6.26	7.01	7.31	7.78	strong liqueur 40–45%
kreemliköör 16–17%	4.90	4.83	4.82	4.89	4.96	5.59	5.80	5.94	cream liqueur 16–17%
Džinn 38–40%, 0,5 l klaaspudel	4.90	4.83	4.82	4.89	4.96	5.59	5.80	5.94	Gin 38–40%, 0,5 l glass bottle
Õlu, 0,5 l klaaspudel	0.62	0.59	0.58	0.58	0.62	0.76	0.82	0.85	Beer, 0,5 l glass bottle
lahja õlu ≤6%	0.62	0.61	0.57	0.57	0.62	0.74	0.79	0.82	light beer ≤6%
kange õlu >6%	0.62	0.56	0.58	0.59	0.62	0.77	0.86	0.88	strong beer >6%
Siider, 1,5 l plastpudel	...	1.86	1.93	1.92	2.00	2.31	2.35	2.42	Cider, 0,5 l plastic bottle
Marjavein 11–14%, 0,5 l klaaspudel	1.88	1.79	1.89	1.94	2.10	2.56	2.64	2,87	Berry wine 11–14%, 0,5 l glass bottle

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 19. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 1999–2010*
*Average prices of legal and illegal alcohol 1999–2010**
 €/liiter - €/litre

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Legaalne Eesti viin, keskmine hinnaklass	9.01	8.69	8.44	8.69	8.76	10.07	11.55	12.09	12.65	Legal Estonian vodka, medium price category
Legaalne Eesti viin, madalam hinnaklass	6.58	6.84	7.03	7.09	7.09	7.29	8.65	8.80	9.25	Legal Estonian vodka, lower price category
Salapiiritus	4.92	5.37	5.37	5.05	5.05	5.18	4.99	5.94	4.99	4.79	6.77	6.07	Illegal spirits
Salaviin	3.26	3.07	3.39	4.03	3.83	4.60	4.22	4.22	4.50	6.39	5.88	6.26	Illegal vodka
Puskar	2.05	1.98	2.17	2.30	2.68	2.68	3.07	3.07	2.67	4.35	3.45	3.83	Homebrew
Aktsiis (viin 40%)	3.71	3.71	3.71	3.71	3.71	3.71	3.90	3.90	3.90	4.73	5.18	5.69	Excise duty (vodka 40%)

... andmeid ei kogutud - not available

* seisuga oktoober/november - as of October/November

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 20. Kodumaiste populaarsemate alkoholsete jookide hinnad elurajoonide supermarketites 2003–2010

Retail prices of most popular locally produced alcoholic beverages in supermarkets at residential districts 2003–2010

€/pudel (sisaldab käibemaksu ja taara maksumust) - €/bottle (including VAT and package refund)

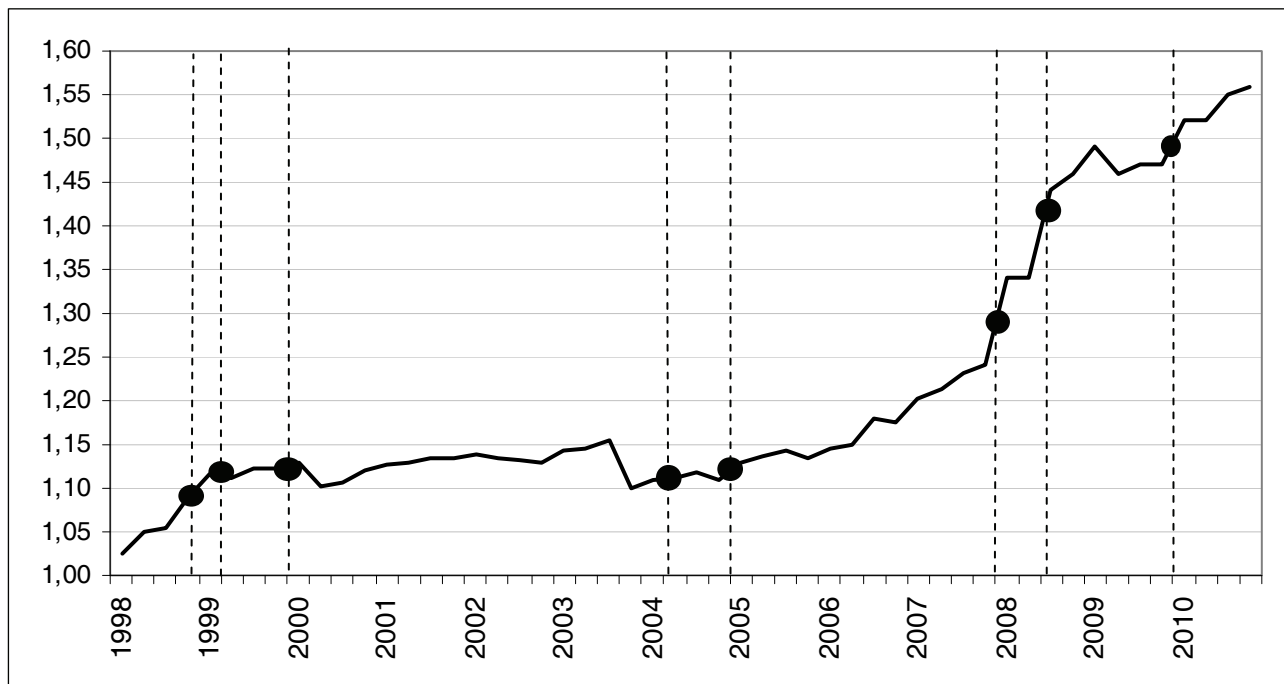
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Lahja õlu 4,3–4,7%, 0,5 l üksikus klaaspudel					Light beer 4,3–4,7% in single 0,5 l glass bottle				
Tallinn	0.61	0.62	0.60	0.62	0.70	12.32	0.81	0.87	Tallinn
Riia	0.39	0.40	0.39	0.46	0.52	9.35	0.66	0,70	Riga
Vilnius	0.50	0.51	0.51	0.50	0.49	9.26	0.58	0.60	Vilnius
Varssavi	0.51	0.45	0.54	0.56	0.55	11.40	0.54	0.66	Warsaw
Praha	0.27	0.27	0.35	0.48	0.41	6.22	0.39	0.46	Prague
Bratislava	...	0.36	0.38	0.37	0.41	7.29	0.46	0.46	Bratislava
Budapest	0.47	0.41	0.48	8.49	0.50	0.50	Budapest
Helsingi	1.76	1.65	1.64	1.66	1.78	1.66	1.81	2.02	Helsinki
Berliin	0.65	0.66	0.65	0.66	0.69	0.77	0.76	0.77	Berlin
Amsterdam	0.70	0.70	0.67	0.70	0.67	0.75	0.77	0.83	Amsterdam
Stockholm	1.09	1.08	0.98	0.96	0.95	0.98	0.84	1.00	Stockholm
Viin 38–40%, 0,7–0,75 l klaaspudel					Vodka 38–40% in 0,7–0,75 l glass bottle				
Tallinn	5.30	5.46	5.77	5.65	5.75	7.04	7.20	8.00	Tallinn
Riia	5.03	3.93	3.38	3.43	3.64	3.96	4.88	6.21	Riga
Vilnius	4.54	5.02	5.09	5.00	5.20	6.37	7.42	6.98	Vilnius
Varssavi	6.36	5.50	6.46	6.19	6.65	7.16	5.68	6.68	Warsaw
Praha	4.29	5.40	5.97	6.40	5.93	7.13	6.56	6.81	Prague
Bratislava	...	3.94	3.90	4.40	4.99	5.64	5.95	6.60	Bratislava
Budapest	6.13	6.82	7.76	7.37	5.55	6.77	Budapest
Helsingi	20.44	14.45	14.32	14.86	13.88	14.69	16.14	16.35	Helsinki
Berliin	4.57	4.63	4.86	5.09	4.99	5.07	Berlin
Amsterdam	14.00	14.99	15.33	15.50	15.50	14.84	14.79	14.99	Amsterdam
Stockholm	21.47	21.34	20.54	20.76	20.76	20.24	18.41	19.88	Stockholm
Absolut vodka 40% (maitsestatamata), 0,7 l klaaspudel					Absolute vodka 40% (not flavoured) in 0,7 l glass bottle				
Tallinn	...	15.22	15.32	15.13	15.01	16.90	18.11	17.84	Tallinn
Riia	...	13.73	12.98	13.18	17.28	20.99	17.14	16.88	Riga
Vilnius	...	14.39	11.77	11.74	11.93	13.37	15.86	14.87	Vilnius
Varssavi	...	11.58	Warsaw
Praha	...	10.23	12.84	12.66	12.66	13.66	13.63	14.53	Prague
Bratislava	...	10.81	11.44	11.99	13.10	14.71	14.94	14.97	Bratislava
Budapest	Budapest
Helsingi	...	18.04	16.15	16.39	16.17	18.15	20.85	21.40	Helsinki
Berliin	...	12.49	12.74	12.24	12.72	13.07	14.07	14.20	Berlin
Amsterdam	...	14.99	16.99	15.99	15.99	15.49	15.49	15.49	Amsterdam
Stockholm	25.58	25.30	24.52	24.86	24.80	24.03	22.19	24.44	Stockholm

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 5. **Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2010 (1997=1)**
Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2010 (1997=1)

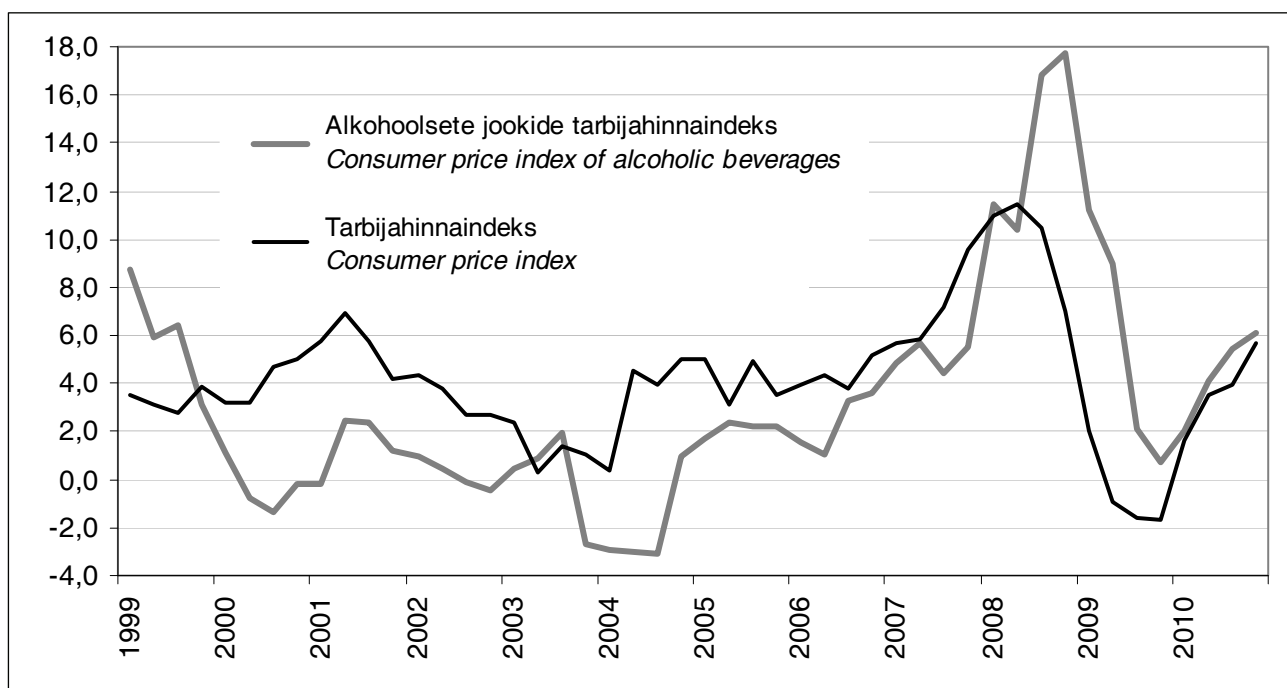

jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 25
lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 25

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 6. **Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 1999–2010**
Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 1999–2010

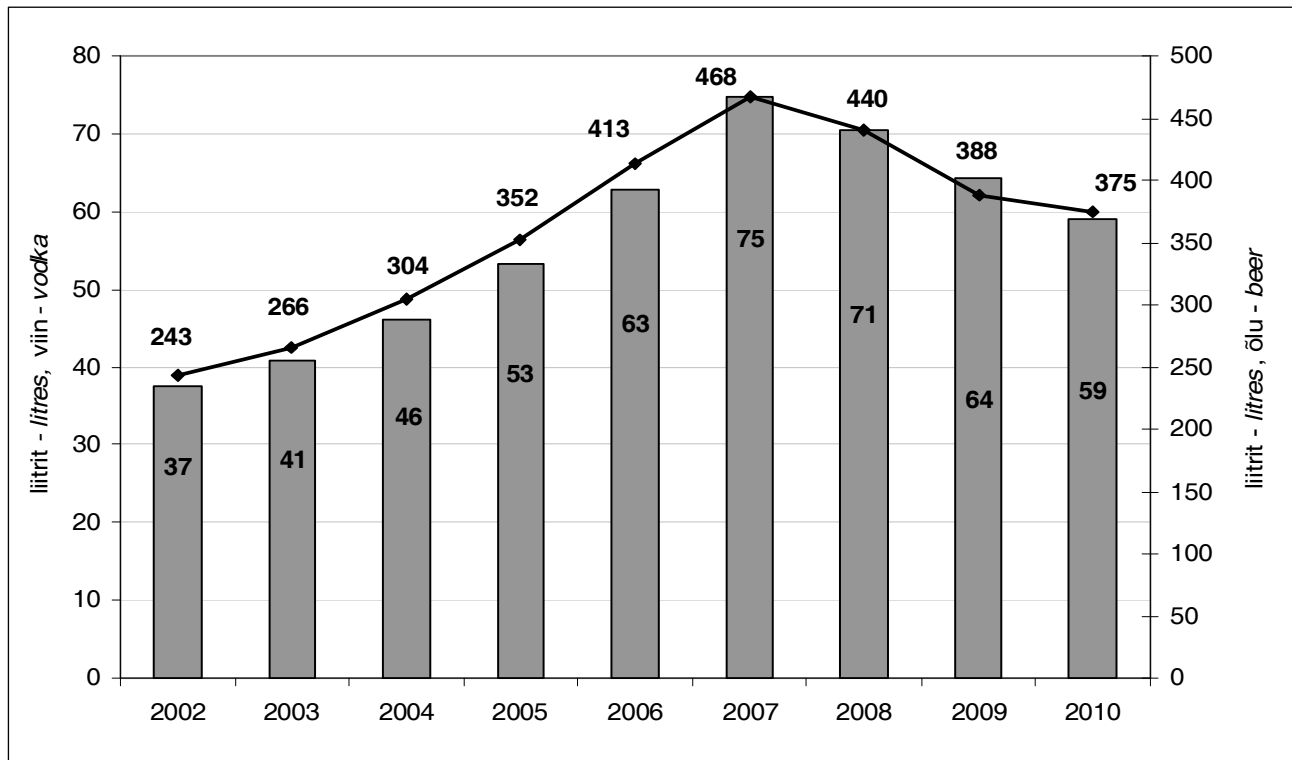
kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 7. **Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2002–2010***Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2002–2010*

keskmise kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga*

*average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka**

* Eesti aasta keskmine kodumaise viina ja õlle jaehind
annual average price of domestic vodka and beer in Estonia

Allikad: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut, Statistikaamet

Sources: Price Information, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

1.5. Kodumaiste ja imporditud toodete osakaal ja sortimendi suurus alkoholi jaeturul

Share of domestic and imported alcoholic beverages and number of product names at alcohol retail market

Tabel 21. **Kodumaise ja impordõlle osakaal kaupluste rahalises käibes 1999–2010***
*Share of domestic and imported beer in the turnover of shops 1999–2010**
 %

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Eesti													Estonia
kodumaine	89	93	93	93	92	88	88	88	89	87	84	86	domestic
import	11	7	7	7	8	12	12	12	11	13	16	14	imported
Tallinn													Tallinn
kodumaine	73	83	83	87	86	83	70	80	76	70	65	67	domestic
import	27	17	7	13	14	17	30	20	24	30	35	33	imported
Muud linnad													Other towns
kodumaine	91	93	92	93	92	91	90	89	90	88	85	85	domestic
import	9	7	8	7	8	9	10	11	10	12	15	15	imported
Maa-piirkond													Rural areas
kodumaine	93	96	97	95	94	87	94	91	93	91	90	95	domestic
import	8	5	3	5	6	13	6	9	7	9	10	5	imported

* mai seisuga - as of May

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 22. **Kodumaise ja imporditud viina osakaal kaupluste rahalises käibes 1999–2010***
*Share of domestic and imported vodka in the turnover of shops 1999–2010**
 %

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Eesti													Estonia
kodumaine	92	92	91	91	92	93	89	89	87	83	83	82	domestic
import	8	8	9	9	8	7	11	11	13	17	17	18	imported
Tallinn													Tallinn
kodumaine	74	84	82	87	84	87	67	79	71	71	65	66	domestic
import	26	16	18	13	16	13	33	21	29	29	35	35	imported
Muud linnad													Other towns
kodumaine	93	92	94	91	90	93	91	87	88	83	84	82	domestic
import	7	8	6	9	10	7	9	13	12	17	16	18	imported
Maa-piirkond													Rural areas
kodumaine	97	96	90	92	97	95	97	95	92	87	90	89	domestic
import	3	4	10	8	3	5	3	5	8	13	10	11	imported

* mai seisuga - as of May

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 23. **Õlle sortimendi suurus kauplustes 1999–2010****Assortment of beer in shops 1999–2010***nimetuste arv keskmiselt kauplustes - number of product names on average in a shop*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Eesti													<i>Estonia</i>
kodumaine	19	22	25	29	27	36	36	42	42	42	50	48	<i>domestic</i>
import	13	9	10	11	14	18	26	26	29	28	31	32	<i>imported</i>
Tallinn													<i>Tallinn</i>
kodumaine	30	33	38	37	34	42	43	46	53	47	47	44	<i>domestic</i>
import	48	37	43	33	46	53	82	92	94	95	84	83	<i>imported</i>
Muud linnad													<i>Other towns</i>
kodumaine	16	22	23	29	28	38	39	46	43	44	51	53	<i>domestic</i>
import	8	6	6	9	10	17	23	23	27	27	31	34	<i>imported</i>
Maa-piirkond													<i>Rural areas</i>
kodumaine	20	19	23	24	22	29	27	33	36	37	50	41	<i>domestic</i>
import	6	4	3	6	6	6	3	4	4	3	9	9	<i>imported</i>

* mai seisuga - as of May

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 24. **Viina sortimendi suurus kauplustes 1999–2010****Assortment of vodka in shops 1999–2010***nimetuste arv keskmiselt kauplustes - number of product names on average in a shop*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Eesti													<i>Estonia</i>
kodumaine	39	41	49	44	42	43	40	38	36	31	30	31	<i>domestic</i>
import	12	11	12	13	12	14	18	16	18	23	23	29	<i>imported</i>
Tallinn													<i>Tallinn</i>
kodumaine	58	63	61	52	49	44	50	45	49	43	46	39	<i>domestic</i>
import	32	31	30	29	29	32	46	52	56	59	63	65	<i>imported</i>
Muud linnad													<i>Other towns</i>
kodumaine	37	40	46	43	46	46	42	42	39	33	30	33	<i>domestic</i>
import	12	11	11	13	13	15	18	15	15	23	22	30	<i>imported</i>
Maa-piirkond													<i>Rural areas</i>
kodumaine	34	32	49	42	33	39	30	31	26	24	24	23	<i>domestic</i>
import	4	4	8	6	2	5	3	3	5	8	9	13	<i>imported</i>

* mai seisuga - as of May

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 25. **Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad**
Alcohol excise duty rates in Estonia and EU minimum excise levels
 €

	Ühik <i>Unit</i>	Eesti aktsiisimäärad <i>Excise duty rates in Estonia</i>						EL aktsiisi alammäär <i>EU minimum excise duty</i>	
		01.01.2000	01.05.2004	01.01.2005	01.01.2008	01.07.2008	01.01.2010		
Vein <i>Wine</i>	100 liitrit <i>100 litres</i>	≤6%	66.47	20.77	21.79	24.03	28.82	31.70	0.00
		>6%	66.47	66.47	66.47	66.47	66.47	73.11	
Kääritatud joogid <i>Fermented alcoholic beverages</i>	100 liitrit <i>100 litres</i>	≤6%	20.77	20.77	21.79	24.03	28.82	31.70	0.00
		>6%	41.54	66.47	66.47	66.47	66.47	73.11	
Õlu <i>Beer</i>	etanooli 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris <i>per 1% of ethyl alcohol by volume in 100 litres</i>		3.52	3.52	3.71	4.09	4.92	5.43	1.87
				1.76*	1.85*	2.05*	2.46*	2.72*	
Vahetoode <i>Intermediate product</i>	100 liitrit <i>100 litres</i>		102.26	102.26	107.37	118.36	142.01	156.20	44.99
Muu alkohol <i>Other alcohol</i>	100 liitri 100% alkoholi kohta <i>per 100 litres of 100% alcohol</i>		926.72	926.72	971.46	1073.72	1291.02	1418.84	550.09

* tootmismahu kuni 300 000 liitri korral aastas - *in case production remains below 300 000 litres per year*

Allikas: Rahandusministeerium
 Source: Ministry of Finance

Tabel 26. **Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 1999–2010**
Alcohol excise revenue 1999–2010
 miljon € - *million €*

	Maksud kokku	Aktsiisid	Alkoholi- aktsiis	Alkoholiaktsiisi osakaal aktsiisilaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal kogu maksulaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal riigi tuludes, %	Alkoholiaktsiisi laekumine elaniku kohta, €
	<i>Total tax revenue</i>	<i>Excise revenue</i>	<i>Alcohol excise revenue</i>	<i>Share of alcohol excise in excise revenue, %</i>	<i>Share of alcohol excise in total tax revenue, %</i>	<i>Share of alcohol excise in total state revenue, %</i>	<i>Alcohol excise revenue per capita, €</i>
1999	875.97	171.60	54.52	31,8	6,2	3,7	39.50
2000	1615.81	188.17	64.74	35,9	4,0	3,8	47.17
2001	1769.71	219.47	64.10	29,2	3,6	3,5	46.91
2002	2041.02	251.68	77.84	30,9	3,8	3,7	57.20
2003	2294.24	266.00	82.70	31,1	3,6	3,4	60.97
2004	2508.92	335.15	108.01	32,2	4,3	4,1	79.95
2005	2933.29	416.96	123.80	29,7	4,2	4,1	91.90
2006	3528.50	449.30	133.58	29,7	3,8	3,6	99.32
2007	4328.03	523.76	147.89	28,2	3,4	2,8	110.18
2008	4497.40	573.35	155.56	27,1	3,5	2,9	116.00
2009	4076.28	627.48	160.42	25,6	3,9	2,9	119.71
2010	4045.61	666.28	165.21	24,8	4,1	2,9	123.29

Allikad: Rahandusministeerium, Statistikaamet
 Sources: Ministry of Finance, Statistics Estonia

Tabel 27. **Alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes***
Number of alcohol sales points by local municipalities

	Müügikohti kokku		Jaemüüjaid		Hulgimüüjaid		Toitlustusasutused		
	Total number of sales points		Retail		Wholesale		Restaurants, pubs, cafés etc.		
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	
Harju maakond**	2 408	2418	823	834	266	275	1 319	1309	Harju county**
Tallinn**	1 846	1859	539	542	196	201	1 111	1114	Tallinn**
Hiiu maakond	85	75	29	25	7	6	49	44	Hiiu county
Ida-Viru maakond**	566	536	313	297	19	21	234	218	Ida-Viru county**
Narva**	169	178	93	95	11	12	65	70	Narva**
Kohtla-Järve	86	79	61	56	0	1	25	22	Kohtla-Järve
Jõgeva maakond**	140	141	96	94	2	1	42	46	Jõgeva county**
Järva maakond**	135	153	79	84	3	3	53	66	Järva county**
Lääne maakond	167	150	71	66	2	1	94	83	Lääne county
Lääne-Viru maakond**	276	288	140	151	11	12	125	125	Lääne-Viru county**
Põlva maakond	123	130	84	82	2	2	37	46	Põlva county
Pärnu maakond**	539	522	241	236	13	13	285	273	Pärnu county**
Pärnu	328	321	103	107	9	11	216	203	Pärnu
Rapla maakond**	150	149	94	95	3	3	53	51	Rapla county**
Saare maakond**	266	256	123	123	9	10	134	123	Saare county**
Tartu maakond	496	490	205	205	27	27	264	258	Tartu county
Tartu	323	324	98	99	20	19	205	206	Tartu
Valga maakond	185	178	108	103	2	3	75	72	Valga county
Viljandi maakond**	239	218	130	130	10	8	99	80	Viljandi county**
Viljandi**	108	100	38	41	7	4	63	52	Viljandi**
Võru maakond	188	181	113	108	5	4	70	69	Võru county
Kokku	5 963	5885	2 649	2633	381	389	2 933	2863	Total

* seisuga 21.07.2010 ja 8.06.2011 - as of 21.07.2010 and 8.06.2011

** lisaks on välja antud kaubanduse korraldamise lubasid - additionally issued trade organising licences

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register

Source: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities

Tabel 28. **Alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta 2011***
*Number of alcohol sales points per 1000 inhabitants 2011**

	Rahvaarv <i>Population</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	526 505	1,6	2,5	4,6	<i>Harju county</i>
Tallinn	399 340	1,4	2,8	4,7	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	10 032	2,5	4,4	7,5	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	168 656	1,8	1,3	3,2	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	65 881	1,4	1,1	2,7	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	44 492	1,3	0,5	1,8	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	36 671	2,6	1,3	3,8	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	36 058	2,3	1,8	4,2	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	27 366	2,4	3,0	5,5	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	66 996	2,3	1,9	4,3	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	30 889	2,7	1,5	4,2	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	88 428	2,7	3,1	5,9	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	44 083	2,4	4,6	7,3	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	36 620	2,6	1,4	4,1	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	34 644	3,6	3,6	7,4	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	150 074	1,4	1,7	3,3	<i>Tartu county</i>
Tartu	103 284	1,0	2,0	3,1	<i>Tartu</i>
Valga maakond	34 048	3,0	2,1	5,2	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	55 447	2,3	1,4	3,9	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	19 963	2,1	2,6	5,0	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	37 693	2,9	1,8	4,8	<i>Võru county</i>
Kokku	1 340 127	2,0	2,1	4,4	<i>Total</i>

* seisuga 8.06.2011 - as of 8.06.2011

** sisaldab ka hulgimüügikohti - includes wholesale points

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Tabel 29. **Alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta 2011***
*Number of alcohol sales points per 10 km² 2011**

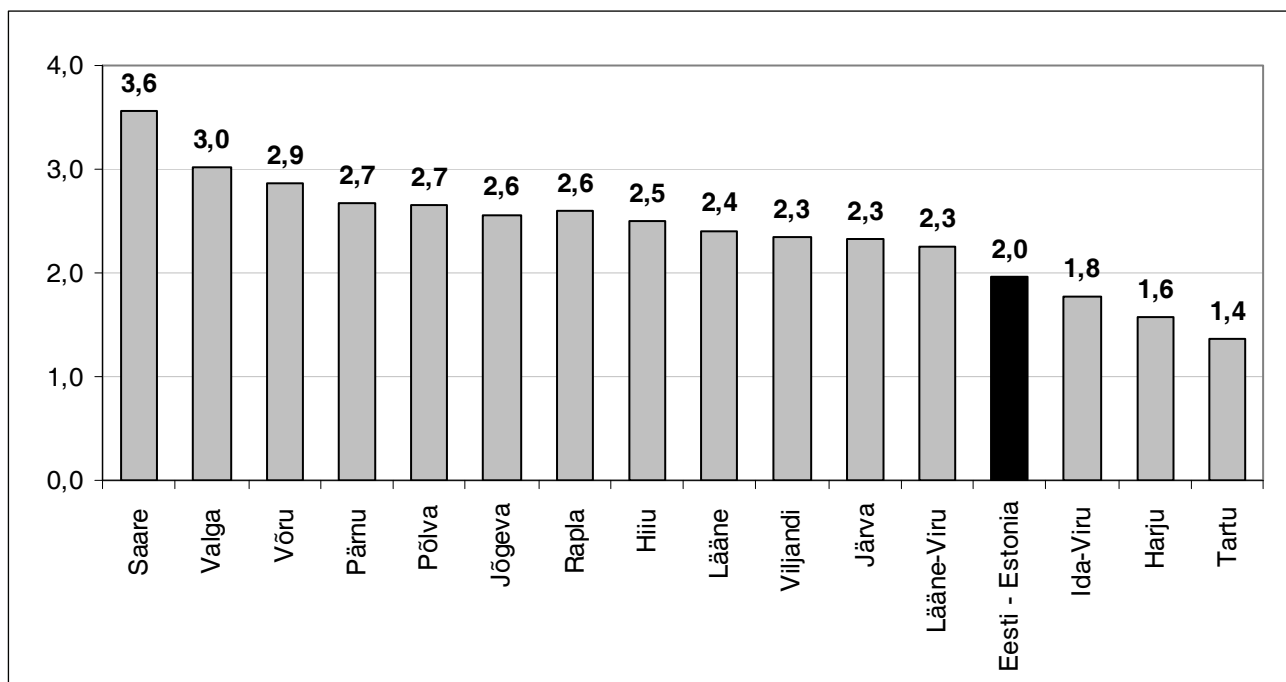
	Pindala km ² <i>Area in km²</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	4 333	1,9	3,0	5,6	<i>Harju county</i>
Tallinn	158	34,2	70,4	117,5	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	1 023	0,2	0,4	0,7	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	3 364	0,9	0,6	1,6	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	85	11,2	8,2	20,9	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	42	13,3	5,2	18,8	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	2 604	0,4	0,2	0,5	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	2 460	0,3	0,3	0,6	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	2 383	0,3	0,3	0,6	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	3 628	0,4	0,3	0,8	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	2 165	0,4	0,2	0,6	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	4 807	0,5	0,6	1,1	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	32	33,4	63,4	100,3	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	2 980	0,3	0,2	0,5	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	2 922	0,4	0,4	0,9	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	2 993	0,7	0,9	1,6	<i>Tartu county</i>
Tartu	39	25,4	52,8	83,1	<i>Tartu</i>
Valga maakond	2 044	0,5	0,4	0,9	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	3 422	0,4	0,2	0,6	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	15	27,3	34,7	66,7	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	2 305	0,5	0,3	0,8	<i>Võru county</i>
Kokku	45 228	0,6	0,6	1,3	<i>Total</i>

* seisuga 8.06.2011 - as of 8.06.2011

** sisaldab ka hulgimüügikohti - includes wholesale points

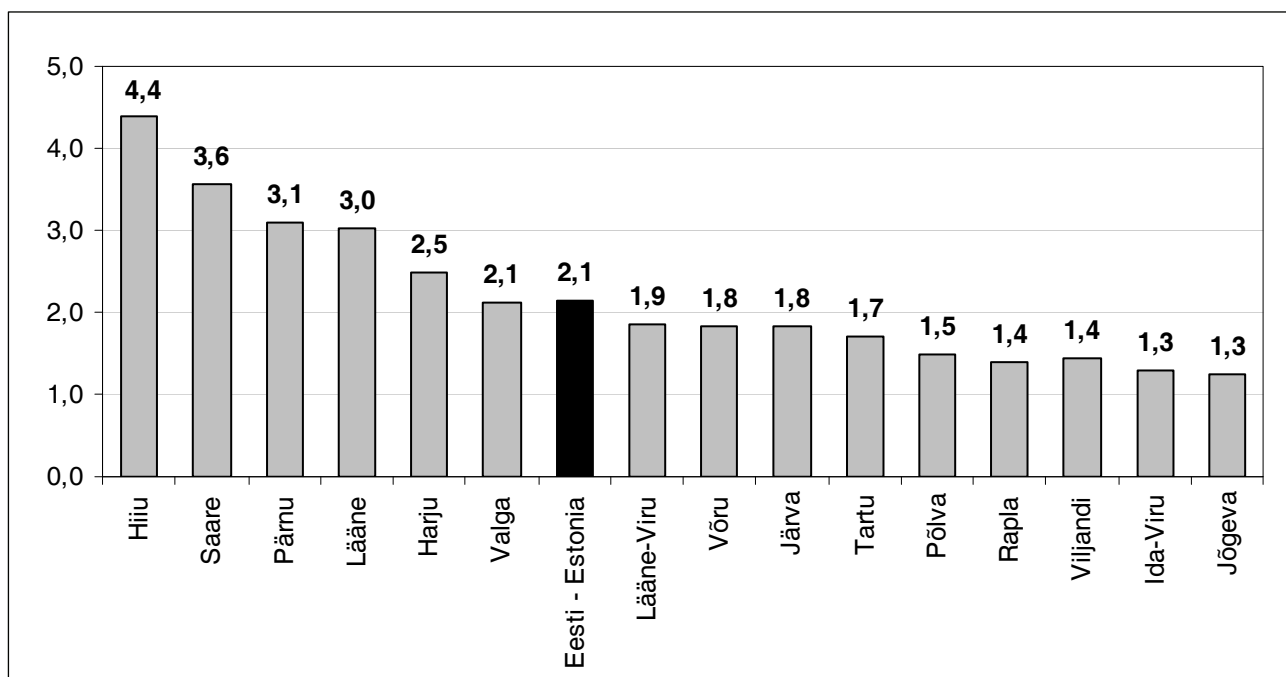
Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 8. **Alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta**
Number of alcohol retail sales points in counties per 1000 inhabitants
 seisuga 8.06.2011 - as of 8.06.2011

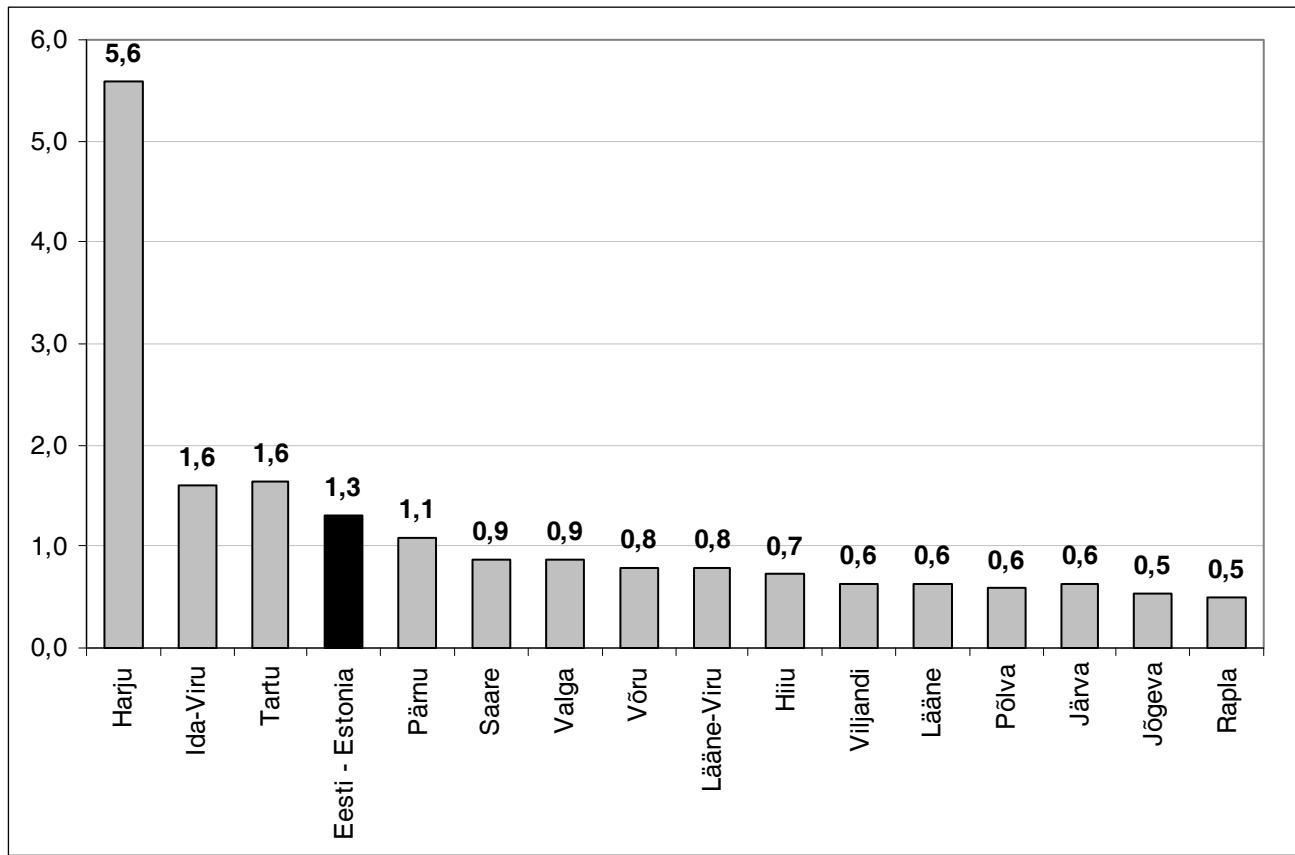
Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 9. **Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta**
Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol in counties per 1000 inhabitants
 seisuga 8.06.2011 - as of 8.06.2011

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 10. **Alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta**
Number of alcohol sales points in counties per 10 km²
 seisuga 8.06.2011 - as of 8.06.2011

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 30. **Alkoholi tarbimine 1999–2010**
Consumption of alcohol 1999–2010
 miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Legaalne müük	9,23	10,37	11,41	12,90	13,39	17,33	17,85	19,02	20,44	19,37	17,08	16,98	Legal sales
Turistide kaasaostud	0,82	1,29	3,99	3,89	3,74	3,17	3,10	3,52	3,97	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	0,81	1,00	0,81	0,85	0,94	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	1,36	1,49	1,08	0,94	0,85	0,58	0,70	0,81	0,90	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	13,50	13,64	14,43	14,90	15,32	16,85	16,16	13,52	12,97	Total consumption by Estonian inhabitants*

... andmeid ei kogutud - not available

* tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 31. **Alkoholi tarbimine 1999–2010**
Consumption of alcohol 1999–2010
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Legaalne müük	6,69	7,56	8,35	9,52	9,91	12,83	13,25	14,11	15,24	14,46	12,75	12,67	Legal sales
Turistide kaasaostud	0,60	0,95	2,95	2,89	2,78	2,36	2,31	2,63	2,96	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	0,60	0,74	0,60	0,63	0,70	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	1,00	1,10	0,80	0,70	0,63	0,43	0,52	0,60	0,67	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	9,92	10,06	10,68	11,06	11,35	12,56	12,06	10,09	9,68	Total consumption by Estonian inhabitants*

... andmeid ei kogutud - not available

* tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 32. **Alkoholsete jookide tarbimine 1999–2010***
*Consumption of alcoholic beverages 1999–2010**
 miljon liitrit - million litres

	1999	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid	7,06	9,06	11,07	14,50	15,20	15,20	15,90	16,50	20,10	18,10	14,30	12,7	<i>Strong alcoholic beverages</i>
Õlu	79,17	82,19	86,94	89,40	87,95	84,75	102,60	105,30	108,20	104,00	95,10	100,20	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	9,92	11,66	11,89	16,45	18,28	35,99	28,94	32,40	33,70	31,60	23,10	21,20	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	8,84	9,47	8,89	7,52	6,55	8,05	9,81	10,10	9,80	11,80	9,90	11,60	<i>Wine and vermuth</i>

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 33. Alkohoolsete jookide tarbimine 1999–2010*
*Consumption of alcoholic beverages 1999–2010**
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

	1999	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkohoolsed joogid	5,12	6,60	8,10	10,65	11,21	11,20	11,80	12,27	14,97	13,50	10,67	9,48	Strong alcoholic beverages
Õlu	57,40	59,90	63,60	65,68	64,86	62,73	76,14	78,40	80,70	77,56	70,95	74,77	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	7,19	8,50	8,70	12,08	13,48	26,64	21,48	24,09	25,10	23,57	17,23	15,82	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	6,41	6,90	6,50	5,52	4,83	5,96	7,28	7,51	7,30	8,80	7,39	8,66	Wine and vermouth

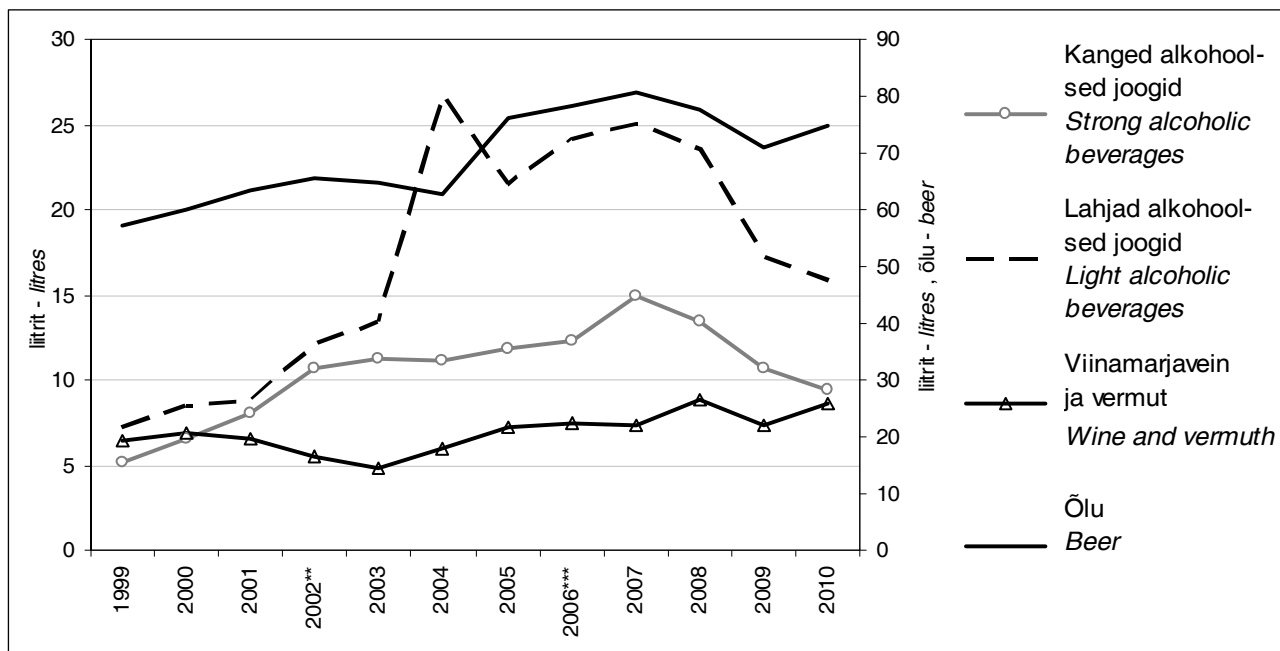
* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 11. Alkohoolsete jookide tarbimine 1999–2010*
*Consumption of alcoholic beverages 1999–2010**
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumptions by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 34. **Alkoholsete jookide tarbimine 1999–2010***
*Consumption of alcoholic beverages 1999–2010**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	1999	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	
Kanged alkoholised joogid	2,05	2,64	3,24	4,05	4,26	4,26	4,48	4,66	5,69	5,13	4,06	3,60	Strong alcoholic beverages
Õlu	3,44	3,59	3,82	3,68	3,63	3,51	4,27	4,39	4,52	4,34	3,97	3,96	Beer
Lahjad alkoholised joogid****	0,40	0,47	0,48	0,68	0,75	1,49	1,20	1,38	1,46	1,52	1,16	1,06	Light alcoholic beverages****
Viinamarjavein ja vermut	0,80	0,86	0,81	0,67	0,59	0,73	1,20	0,92	0,89	1,07	0,90	1,06	Wine and vermouth

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

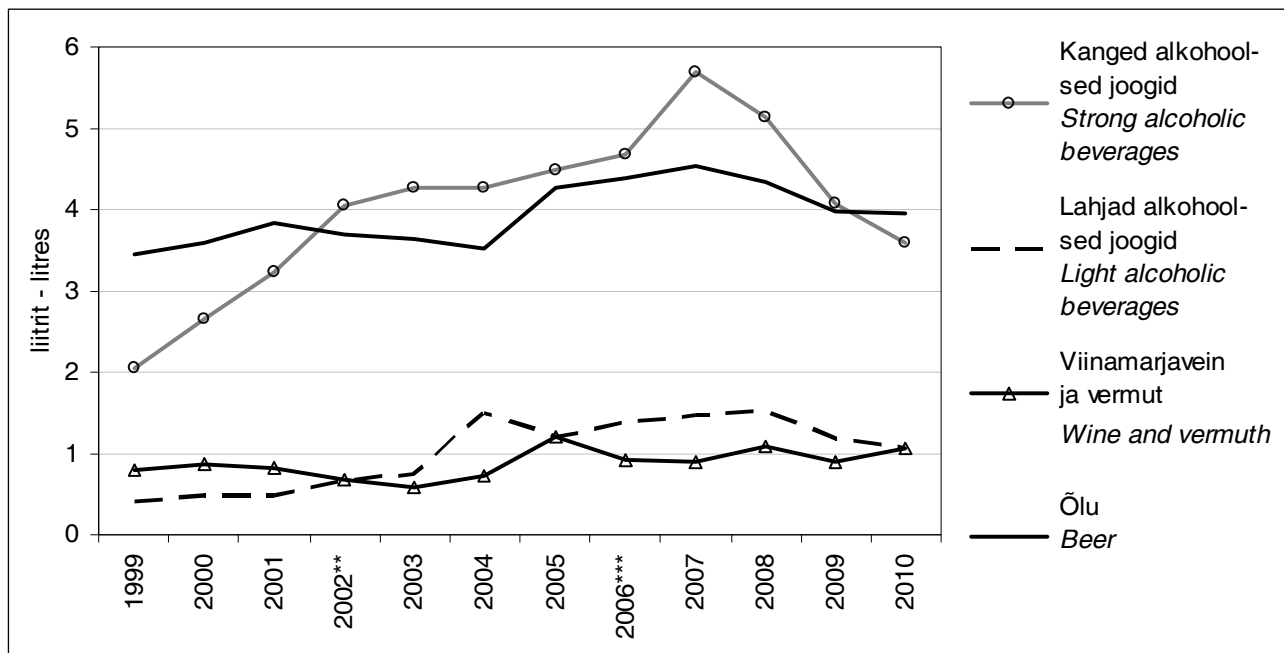
*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

**** lahjad alkoholised joogid kokku on arvestatud lahjade alkoholsete jookide keskmise etanoolisisalduse koefitsiendiga
light alcoholic beverages are calculated using an average coefficient of ethyl alcohol of light alcoholic beverages

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 12. **Alkoholsete jookide tarbimine 1999–2010***
*Consumption of alcoholic beverages 1999–2010**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illelegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

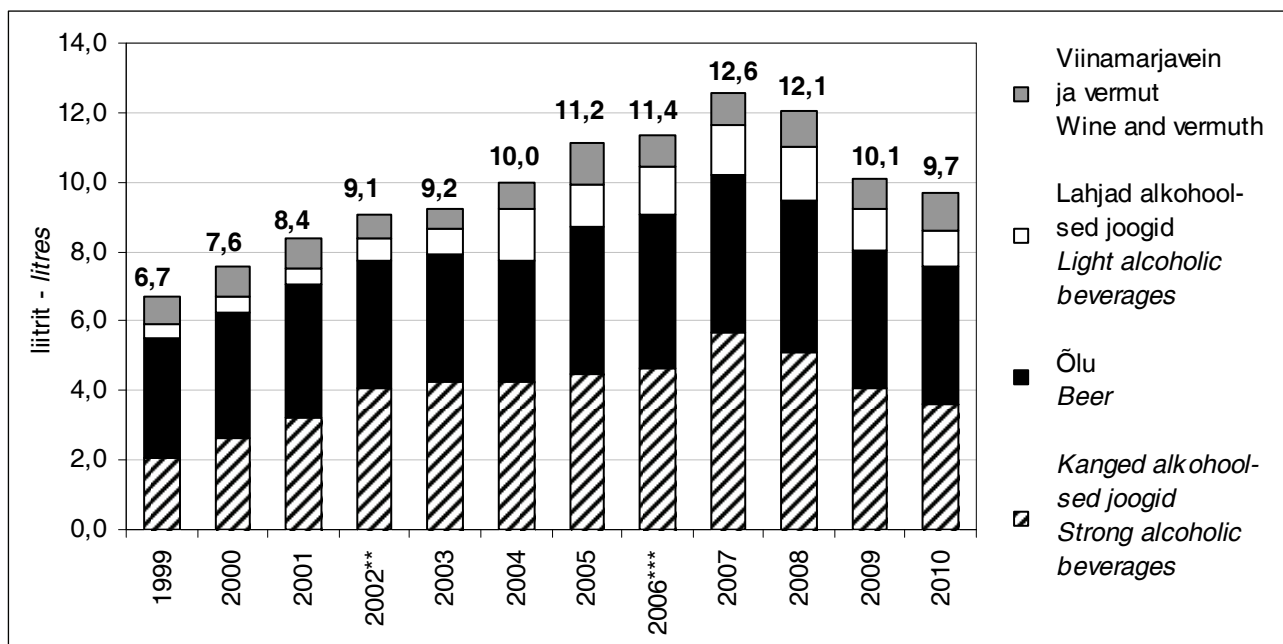
*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 13. **Alkoholsete jookide summaarne tarbimine 1999–2010***

Sum of consumption of alcoholic beverages 1999–2010*

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 35. **Alkoholsete jookide tarbimine 2010***

Consumption of alcoholic beverages in 2010*

liitrit elaniku kohta - litres per capita

	Legaalne tarbimine Legal consumption	Illegaalne tarbimine Illegal consumption	Tarbimine kokku Total consumption	
Kanged alkohoolsed joogid	7,78	1,70	9,48	Strong alcoholic beverages
viin	5,00	1,70	6,70	vodka
Õlu	74,77	...	74,77	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	15,82	...	15,82	Light alcoholic beverages
segatud piiritusjoogid	4,75	...	4,75	spirit beverages
kääritatud joogid	11,07	...	11,07	fermented alcoholic beverages
s.h. siider	2,88	...	2,88	incl cider
Viinamarjavein ja vermut	8,66	...	8,66	Wine and vermouth

... andmeid ei kogutud - not available

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - excluding exports and consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 36. **Alkoholsete jookide tarbimine 2010***
*Consumption of alcoholic beverages 2010**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	2,96	0,65	3,60	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,90	0,65	2,55	<i>vodka</i>
Õlu	3,96	...	3,96	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	1,06	...	1,06	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	0,44	...	0,44	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	0,62	...	0,62	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	0,13	...	0,13	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,06	...	1,06	<i>Wine and vermouth</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

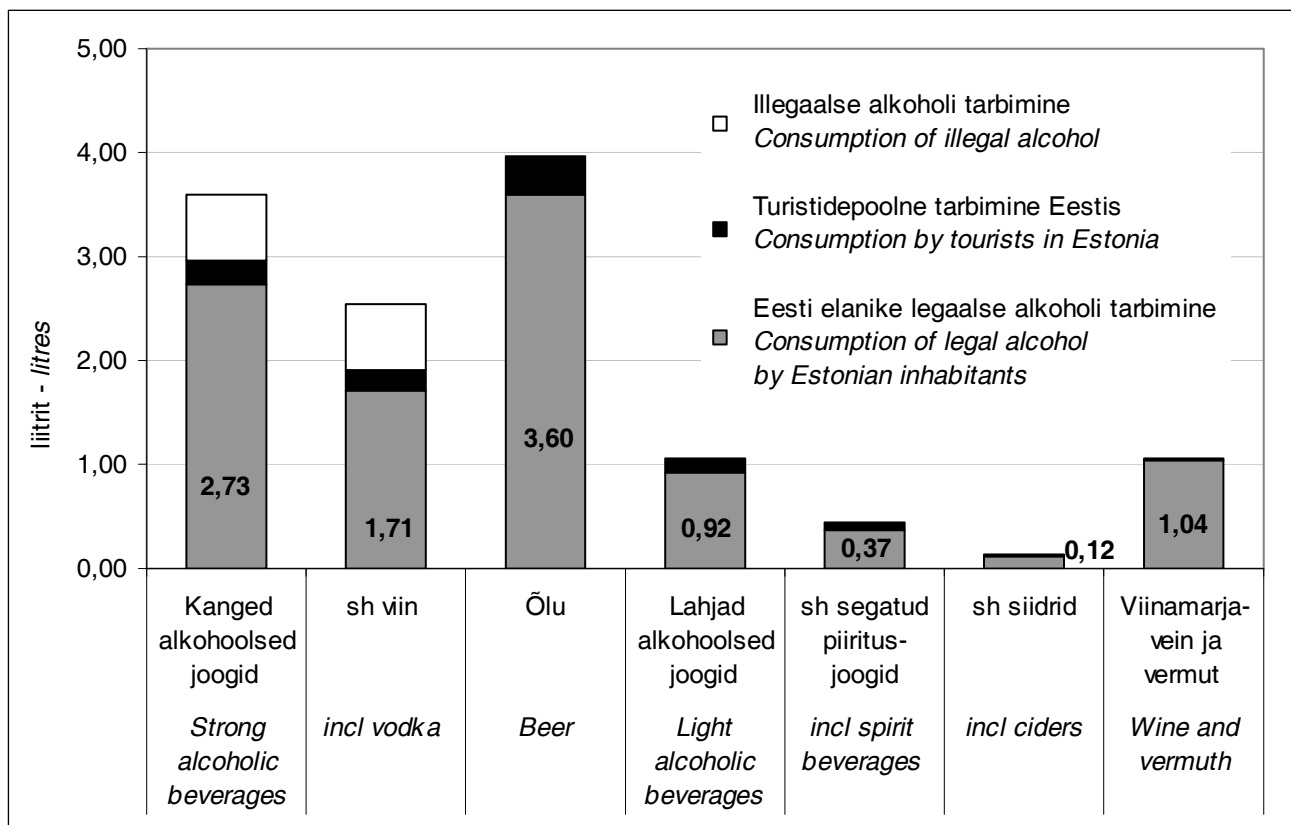
* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 14. **Alkoholsete jookide tarbimine 2010**
Consumption of alcoholic beverages 2010

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 37. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 1999–2010 (küsitluste tulemused)
Choice between legal and illegal alcohol 1999–2010 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Ostab ainult legaalsset alkoholi	72	82	86	87	87	92	90	95	97	96	93	91	<i>Purchases only legal alcohol</i>
Ostab legaalsset ja illegaalsset alkoholi	28	18	14	13	13	8	10	5	3	4	7	9	<i>Purchases legal and illegal alcohol</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 38. Illegaalse alkoholi ostmine 1999–2010 (küsitluste tulemused)
Purchasing of illegal alcohol 1999–2010 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Ei ostanud	72	85	86	87	87	92	90	95	97	96	93	91	<i>Did not purchase</i>
Ostis väga harva	18	9	10	8	7	5	6	3	2	3	4	5	<i>Seldom</i>
Ostis vahetevahel	8	5	3	4	4	2	3	2	1	1	2	4	<i>Sometimes</i>
Ostis pidevalt	2	1	1	1	2	1	1	0	0	0	1	0	<i>Often</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 39. Illegaalse alkoholi ostukohad 2001–2010 (küsitluste tulemused)
Purchasing places of illegal alcohol 2001–2010 (survey results)

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Müüja kodu	56	52	55	64	58	49	32	50	56	48	<i>Seller's home</i>
Käest kätte (tänaval)	17	20	18	10	22	23	44	33	40	21	<i>Change hands on the street</i>
Kauplus, kiosk	15	13	4	7	15	2	7	18	4	10	<i>Shop, kiosk</i>
Turg	12	11	13	5	4	4	13	5	5	7	<i>Market</i>
Baar, restoran	2	2	4	2	7	4	11	5	2	2	<i>Bar, restaurant</i>
Muu	5	11	6	14	5	8	5	15	10	13	<i>Other</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 40. **Legaalset alkoholi eelistamise põhjused 2003–2010 (küsitluste tulemused)**

Reasons to prefer legal alcohol 2003–2010 (survey results)

% legaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline

% of consumers who prefer legal alcohol and for whom the reason is very or somewhat important

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Põhimõtteliselt ei osta salaalkoholi	95	95	95	96	95	93	91	89	<i>In principle not buying illegal alcohol</i>
Salaalkohol on tervisele ohtlik	94	95	93	95	94	91	87	88	<i>Illegal alcohol is harmful for health</i>
Salaalkoholi kvaliteet on halb	84	88	88	87	87	85	81	80	<i>Quality of illegal alcohol is bad</i>
Majanduslik olukord võimaldab osta legaalset alkoholi	60	66	79	75	75	71	73	71	<i>One can afford buying legal alcohol</i>
Salaalkoholi ostmisega toetatakse allilma	73	74	74	72	70	72	74	69	<i>With purchasing illegal alcohol one supports black economy</i>
Salaalkoholi ostmisega rikutakse seadust	75	69	72	72	72	72	73	68	<i>Purchase of illegal alcohol is against the law</i>
Sõpruskonna halvustav suhtumine salaalkoholi	60	59	54	58	52	51	47	44	<i>Friends disapprove illegal alcohol</i>
Salaalkoholi pole kerge saada	12	16	22	15	15	18	20	23	<i>Difficult to get illegal alcohol</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 41. **Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 1999–2010 (küsitluste tulemused)**

Changes in availability of illegal alcohol 1999–2010 (survey results)

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Muutus kergemaks	12	11	14	10	10	12	14	4	4	6	10	5	<i>Easier than before</i>
Jäi samaks	47	51	42	52	68	61	58	73	69	65	80	67	<i>Remained the same</i>
Muutus raskemaks	13	18	32	19	14	5	12	13	20	15	6	8	<i>More difficult than before</i>
Ei oska öelda	28	20	12	19	8	22	16	10	7	14	4	20	<i>Do not know</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 42. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2004–2010

Alcoholic beverages exported by tourists 2004–2010

miljon liitrit - *million litres*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kauplustest								Purchases from shops
Õlu	16,0	14,0	9,0	6,0	6,3	7,2	9,8	<i>Beer</i>
Kange alkohol	4,0	3,5	3,7	3,1	3,0	3,3	3,8	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	3,1	2,1	2,2	1,8	1,8	2,1	2,5	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,6	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9	<i>liqueurs</i>
Vein	1,8	1,5	1,5	1,4	1,5	1,9	2,1	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	2,4	2,3	2,9	2,6	3,5	4,5	5,3	<i>Light alcoholic beverages</i>
Laevadelt								Purchases from ferries
Õlu	9,0	9,0	10,0	9,0	4,2	4,9	6,0	<i>Beer</i>
Kange alkohol	2,1	1,7	1,7	1,6	1,9	2,1	2,0	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,5	1,0	1,0	0,9	1,1	1,2	1,3	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	<i>liqueurs</i>
Vein	0,9	0,8	0,8	0,7	0,9	1,1	1,3	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	1,2	2,0	3,2	2,9	3,0	3,4	4,2	<i>Light alcoholic beverages</i>
Kokku kauplustest ja laevadelt								Total from shops and ferries
Õlu	25,0	23,0	19,0	15,0	10,5	12,1	15,8	<i>Beer</i>
Kange alkohol	6,1	5,2	5,4	4,7	4,9	5,4	5,8	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	4,6	3,1	3,2	2,7	2,9	3,3	3,8	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,9	1,2	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	<i>liqueurs</i>
Vein	2,7	2,3	2,3	2,1	2,4	3,0	3,4	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	3,6	4,3	6,1	5,5	6,5	7,9	9,5	<i>Light alcoholic beverages</i>

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 43. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2004–2010***Alcoholic beverages exported by tourists 2004–2010*miljon liitrit 100% alkoholis - *million litres in 100% alcohol*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kauplustest	2,60	2,58	2,26	1,82	1,86	2,12	2,50	<i>Purchases from shops</i>
Laevadelt	1,40	1,32	1,48	1,35	1,23	1,40	1,47	<i>Purchases from ferries</i>
Kauplustest ja laevadelt kokku	4,00	3,90	3,74	3,17	3,10	3,52	3,97	<i>Total purchases from shops and ferries</i>

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*Tabel 44. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogus ja tarbimine Eestis 2004–2010***Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2004–2010*100% alkoholis - *in 100% alcohol*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Turistide poolt kaasaostetud kogused								<i>Exports by tourists</i>
miljon liitrit	4,00	3,90	3,74	3,17	3,10	3,52	3,97	<i>million litres</i>
liitrit elaniku kohta	2,95	2,89	2,79	2,36	2,31	2,63	2,96	<i>litres per capita</i>
Turistidepoolne tarbimine Eestis								<i>Consumption by tourists in Estonia</i>
miljon liitrit	0,81	0,74	0,81	0,85	0,94	<i>million litres</i>
liitrit elaniku kohta	0,60	0,75	0,60	0,63	0,70	<i>litres per capita</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele

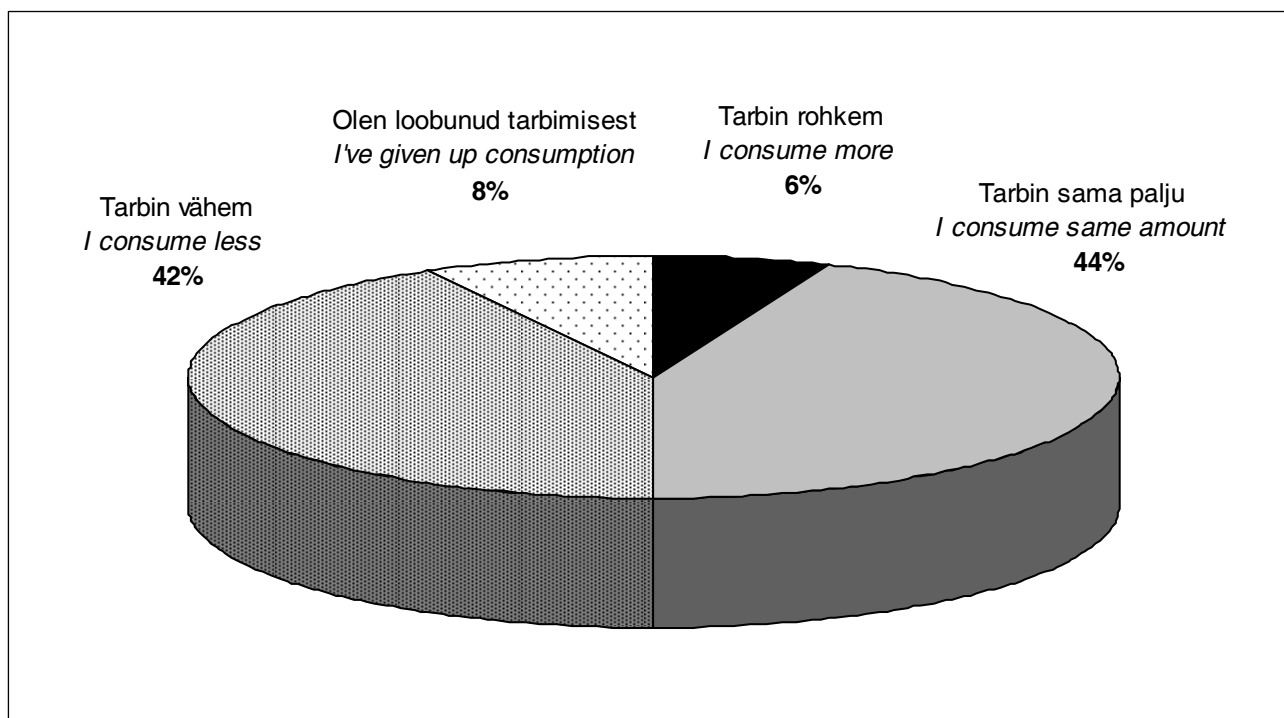
Inhabitants' assessment of alcohol consumption

Tabel 45. **Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2006–2010 (küsitluste tulemused)**
Inhabitants' assessment of their own consumption 2006–2010 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

	2006	2007	2008	2009	2010	
Ei joo üldse	17	16	15	15	14	<i>Does not drink</i>
Joob vähe	55	54	58	55	56	<i>Drinks a little</i>
Joob mõõdukalt	26	27	25	26	26	<i>Drinks moderately</i>
Joob palju	2	3	2	4	4	<i>Drinks a lot</i>
Kokku	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 15. **Alkoholi tarbimisharjumuste muutumine viimase 3 aasta jooksul (2010. a küsitluse tulemused)**
Changes in alcohol consumption patterns over the past 3 years (results from 2010 survey)
 % vastanutest - % of respondents

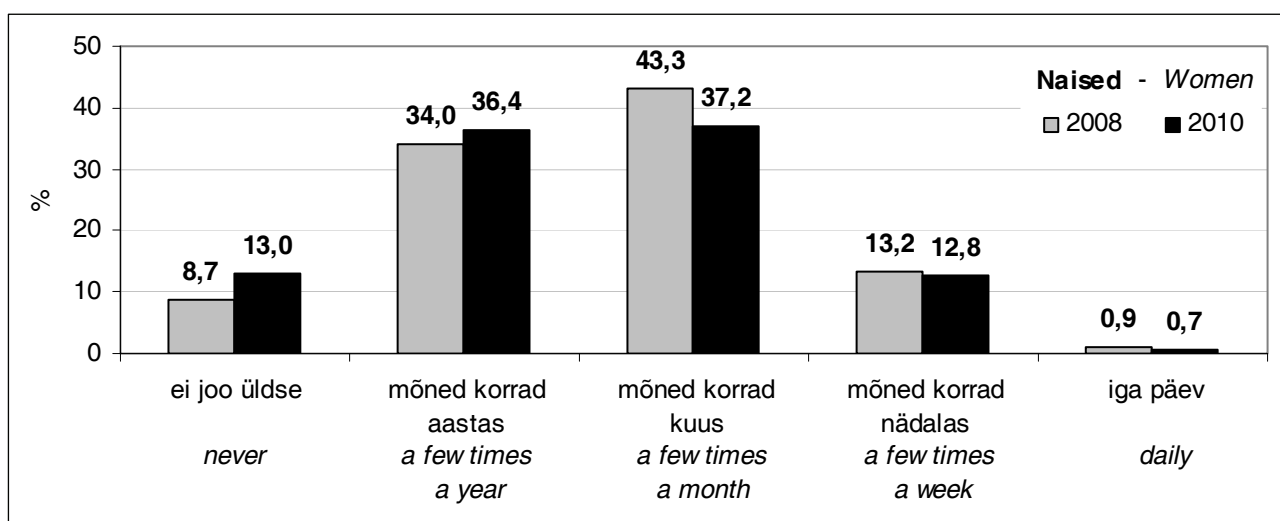
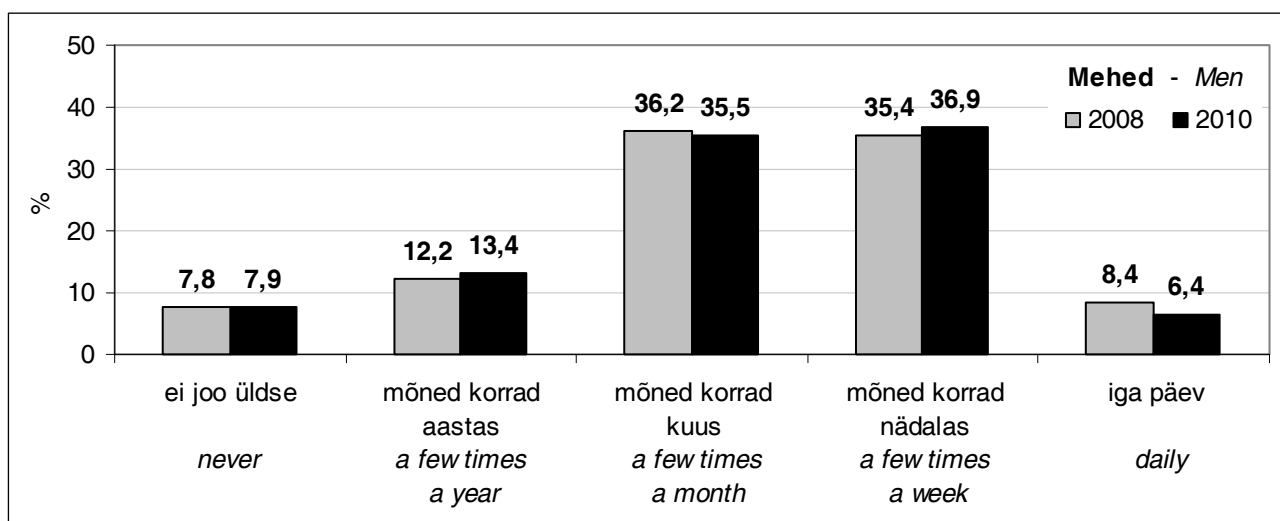
Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 46. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2009–2010 (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2009–2010 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>		Joob 1–3 korda kuus <i>Drinks 1–3 times a month</i>		Joob 1–2 korda nädalas <i>Drinks 1–2 times a week</i>		Joob peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>		
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	
	Viin	63	67	33	29	3	3	1	
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	69	73	28	26	2	1	1	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	41	46	50	47	8	7	1	0	Wine, sparkling wine
Õlu	47	54	28	26	18	15	7	5	Beer
Siider	84	84	12	14	3	2	1	0	Cider
Long drink, kokteilid	80	81	16	16	3	2	1	1	Long drink, cocktails

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 16. Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel 2008. ja 2010. a (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women 2008 and 2010 (surveys results)
 % vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, Tervise Arengu Instituut, 2011
 Source: *Health behavior among Estonian adult population, National Institute for Health Development, 2011*

Tabel 47. **Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo järgi 2006–2010 (küsitluste tulemused)**
Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender 2006–2010 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Mehed - Men					Naised - Women						
	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010		
Ei joo üldse (või väga harva)						Does not drink (or drinks very rarely)						
Viin	42	43	48	47	55	76	72	75	77	79	Vodka	
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	54	51	55	60	70	63	60	74	77	76	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur	
Vein, vahuvein	54	49	53	50	56	31	25	31	34	36	Wine, sparkling wine	
Õlu	23	25	27	26	34	69	69	68	70	73	Beer	
Siider	86	83	87	90	89	80	80	80	82	80	Cider	
Long drink, kokteilid	87	74	81	85	83	70	71	78	77	79	Long drink, cocktails	
Joob 1–3 korda kuus						Drinks 1–3 times a month						
Viin	48	46	44	45	39	23	26	24	21	20	Vodka	
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	42	44	40	35	29	36	38	25	22	23	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur	
Vein, vahuvein	40	44	40	39	37	60	66	62	60	56	Wine, sparkling wine	
Õlu	33	37	37	33	35	22	23	25	23	17	Beer	
Siider	12	13	10	8	10	16	17	18	15	17	Cider	
Long drink, kokteilid	10	23	16	10	15	27	26	21	20	18	Long drink, cocktails	
Joob 1–2 korda nädalas						Drinks 1–2 times a week						
Viin	8	9	7	6	5	1	2	1	1	1	Vodka	
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	4	4	5	4	1	1	2	1	1	1	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur	
Vein, vahuvein	6	6	6	10	7	9	9	6	6	8	Wine, sparkling wine	
Õlu	31	26	27	29	24	8	7	6	6	8	Beer	
Siider	1	3	3	1	1	3	3	2	3	3	Cider	
Long drink, kokteilid	3	3	3	4	2	3	3	1	3	2	Long drink, cocktails	
Joob peaaegu iga päev						Drinks almost every day						
Viin	2	2	1	2	1	0	0	0	1	0	Vodka	
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur	
Vein, vahuvein	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	Wine, sparkling wine	
Õlu	13	12	9	12	7	1	1	1	1	2	Beer	
Siider	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	Cider	
Long drink, kokteilid	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	Long drink, cocktails	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 48. **Alkoholsete jookide proovimine vanuse lõikes 2010**

Tasting of alcoholic beverages by age groups 2010

% õpilastest - % of schoolchildren

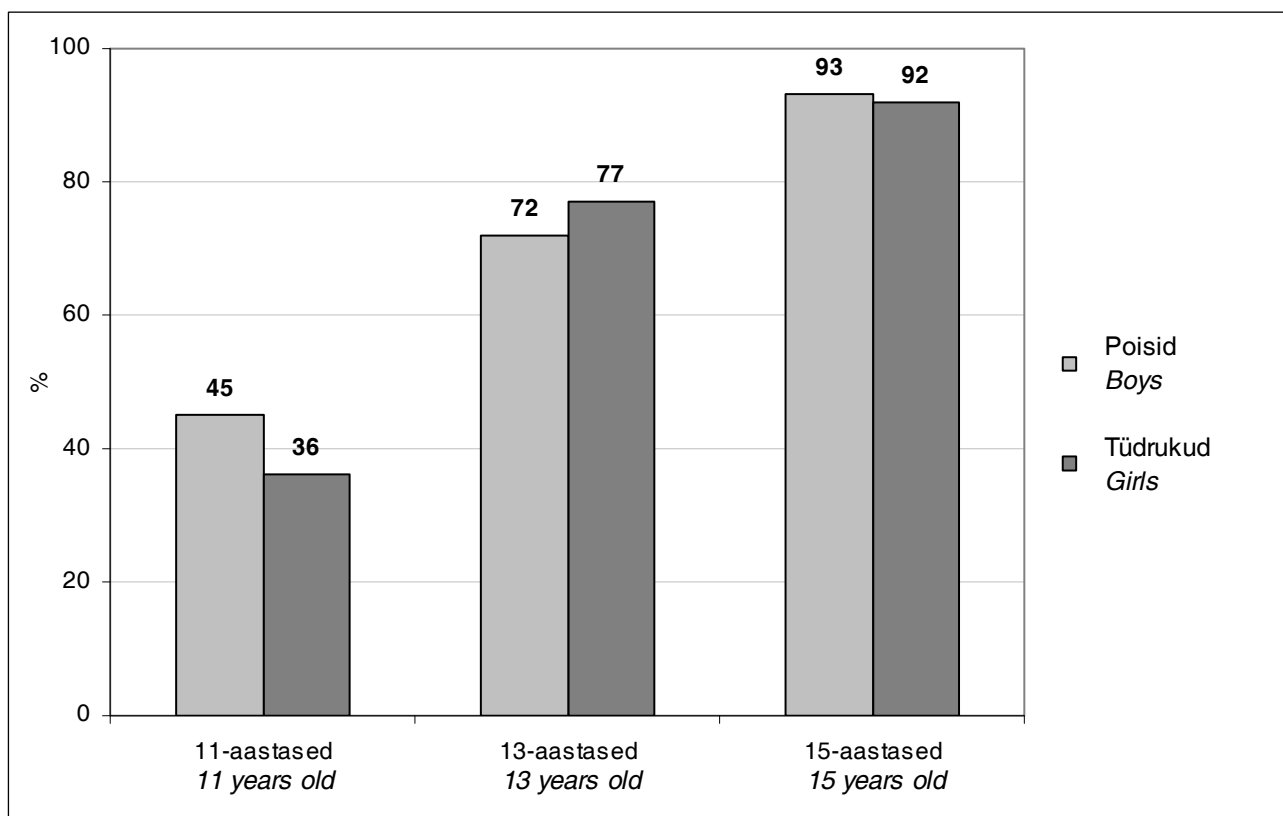
	Vanus - Age			
	11	13	15	
On proovinud	40,3	74,9	92,5	<i>Have tasted</i>
Ei ole proovinud	59,7	25,1	7,5	<i>Have not tasted</i>
Kokku	100,0	100,0	100,0	<i>Total</i>

Allikas: Eesti kooliõpilaste tervisekäitumine. 2009/2010 õppeaasta uuringu raport. Tervise Arengu Instituut 2010.

Source: *Health behaviour of Estonian schoolchildren. Report of school year 2009/2010. National Institute for Health Development 2010*

Joonis 17. **Alkoholsete jookide proovinud õpilaste osakaal soo ja vanuse järgi 2010, %**

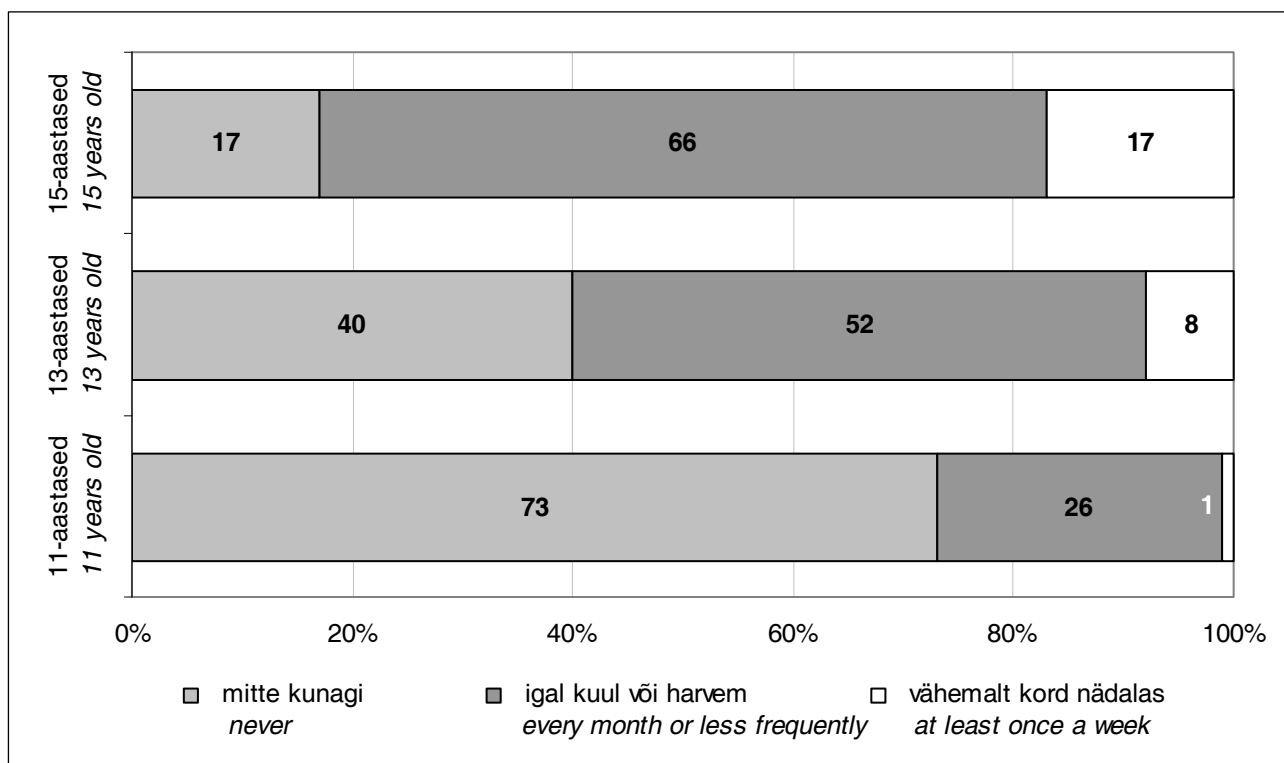
Share of schoolchildren who have tasted alcoholic beverages by age and gender 2010, %

Allikas: Eesti kooliõpilaste tervisekäitumine. 2009/2010 õppeaasta uuringu raport. Tervise Arengu Instituut 2010

Source: *Health behaviour of Estonian schoolchildren. Report of school year 2009/2010. National Institute for Health Development 2010*

Joonis 18. **Õpilaste alkoholsete jookide tarbimissagedus vanus lõikes 2010**
Frequency of consumption of alcoholic beverages by age of schoolchildren 2010

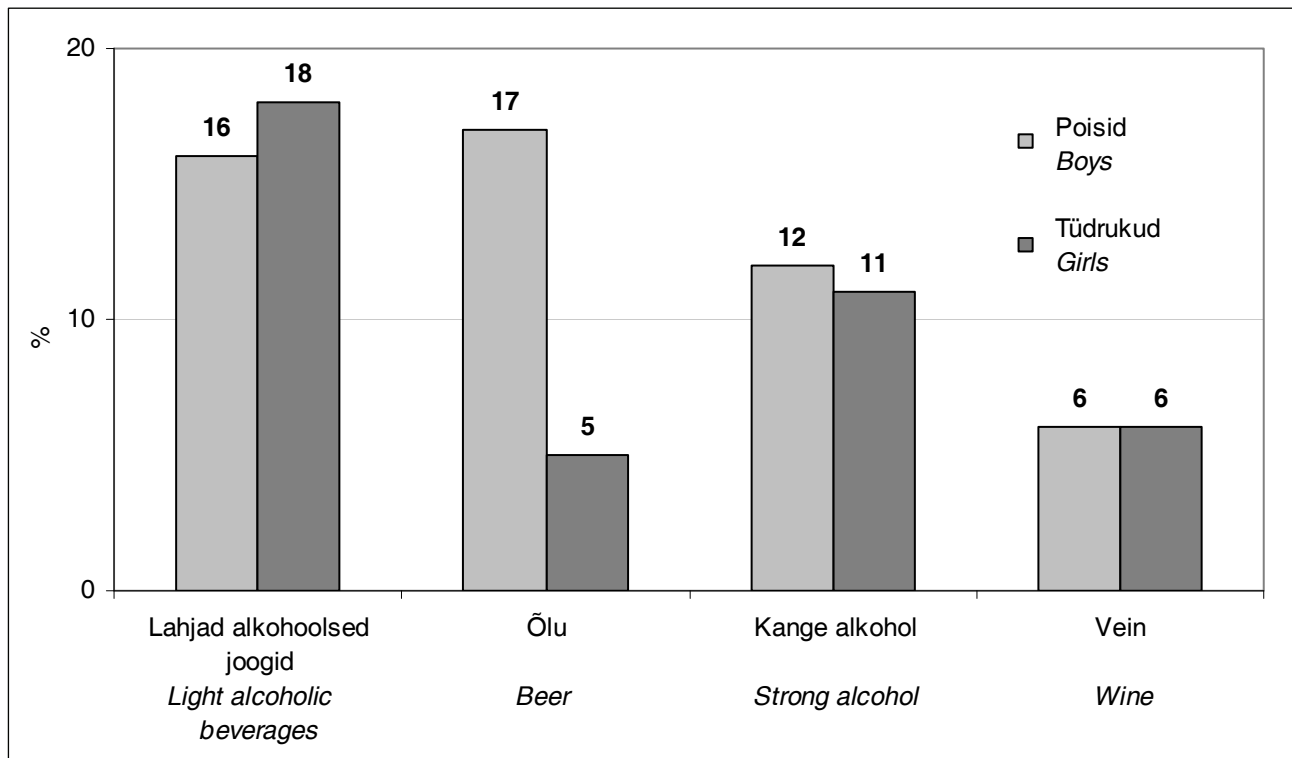
Allikas: Eesti kooliõpilaste tervisekäitumine. 2009/2010 õppeaasta uuringu raport. Tervise Arengu Instituut 2010
 Source: Health behaviour of Estonian schoolchildren. Report of school year 2009/2010. National Institute for Health Development 2010

Tabel 49. **Õpilaste jaotus purju joomise sageduse järgi vanuse lõikes 2010**
Distribution of schoolchildren by frequency of getting drunk by age groups 2010
 % õpilastest - % of schoolchildren

	Vanuse - Age			
	11	13	15	
Ei ole end purju joonud	92,6	67,3	37,3	<i>Have not been drunk</i>
Joonud purju 1 kord	6,3	15,1	17,9	<i>Have been drunk once</i>
Joonud purju 2 või enam korda	1,1	17,6	44,8	<i>Have been drunk twice or more times</i>
Kokku	100,0	100,0	100,0	<i>Total</i>

Allikas: Eesti kooliõpilaste tervisekäitumine. 2009/2010 õppeaasta uuringu raport. Tervise Arengu Instituut 2010
 Source: Health behaviour of Estonian schoolchildren. Report of school year 2009/2010. National Institute for Health Development 2010

Joonis 19. **Kord kuus või tihedamini alkoholi tarvitavate õpilaste osakaal 2010*, %**
Percentage of schoolchildren consuming alcohol once a month or more frequently 2010, %*

* 11-, 13- ja 15-aastaste õpilaste küsitluse vastused
Survey responses of 11, 13 and 15 years old schoolchildren

Allikas: Eesti kooliõpilaste tervisekäitumine. 2009/2010 õppeaasta uuringu raport. Tervise Arengu Instituut 2010
 Source: *Health behaviour of Estonian schoolchildren. Report of school year 2009/2010. National Institute for Health Development 2010*

Tabel 50. **Viimase seitsme päeva jooksul tarbitud absoluutse alkoholi kogused soo järgi (2010. a küsitluse tulemused)**
Consumption of absolute alcohol during the past seven days by gender (results from 2010 survey)
 % vastajatest - % of respondents

	Mehed - Men	Naised - Women	Kokku - Total	
Ei tarbinud üldse	23	45	35	Not at all
10–40 g	26	40	34	10–40 g
50–90 g	18	11	14	50–90 g
100–160 g	16	3	9	100–160 g
≥170 g	17	1	8	≥170 g

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2010, Tervise Arengu Instituut, 2011
 Source: *Health behavior among Estonian adult population 2010, National Institute for Health Development, 2011*

Tabel 51. Nädalas rohkem kui 40 g absoluutset alkoholi tarbinute osakaal erinevates sotsiaalsetes gruppides (2010. a küsitluse tulemused)*

Share of persons consuming more than 40 g of absolute alcohol per week in different social groups (results from 2010 survey)*

% vastajatest - % of respondents

	Mehed Men	Naised Women	Kokku Total	
Perekonnaseis				Marital status
Vallaline	47	18	33	Single
Abielus, vabaabielus	54	15	31	Married, cohabiting
Lahutatud, lahus elav	49	14	25	Divorced, separated
Lesk	36	15	17	Widowed
Haridus				Education
Alg-, põhi-	46	17	34	Primary, basic
Kesk-	49	14	29	Secondary
Keskeri-	55	16	32	Secondary - vocational
Kõrg-	53	16	27	University
Rahvus				Nationality
Eestlane	54	15	32	Estonian
Mitte-eestlane	43	16	26	Non - Estonian
Majanduslik aktiivsus				Economic activity
Töötav	55	16	32	Employed
Mittetöötav	36	13	20	Non - active
Töotu	55	18	39	Unemployed
Ravikindlustus				Health insurance
On	51	15	29	Yes
Ei ole	58	18	43	No
Leibkonna suurus				Size of household
Elab üksi	46	17	27	Lives alone
2 inimest	51	18	31	2 persons
3 inimest	51	13	29	3 persons
4 inimest ja rohkem	54	15	31	4 persons and more
Kuuisissetulek				Monthly income
<255,65 € (4000 kr)	47	11	25	<255,65 € (4000 EEK)
255,65–447,32 € (4000–6999 kr)	50	16	29	255,65–447,32 € (4000–6999 EEK)
447,38–639,05 € (7000–9999 kr)	57	19	35	447,38–639,05 € (7000–9999 EEK)
639,12 € ja enam (10000 kr)	57	19	38	639,12 € and more (10000 EEK)

* 40 g absoluutalkoholi võrdub nelja annusega. Üks annus on kas väike klaas veini (80g) või pits kanget alkoholi (30g); väike purk õlut (0,33l) on umbes 2 annust
40 g absolute alcohol is equal to four portions. One portion is either a little glass of wine (80g) or a shot of strong alcoholic beverage (30 g); a little can of beer (0,33l) is equivalent to two portions

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2010, Tervise Arengu Instituut, 2011

Source: Health behavior among Estonian adult population 2010, National Institute for Health Development, 2011

Tabel 52. **Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2006–2010 (küsitluste tulemused)**
Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2006–2010 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

	2006	2007	2008	2009	2010	
Elumajas või naabermajas	23	20	20	19	17	<i>In the dwelling-house or neighbouring building</i>
Aega kulub kuni 10 min	64	68	67	68	70	<i>Up to 10 minutes</i>
Aega kulub kuni 30 min	9	9	11	11	10	<i>Up to 30 minutes</i>
Aega kulub üle 30 min	4	3	2	2	3	<i>More than 30 minutes</i>
Kokku	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 53. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellest põhjustatud liiklusõnnetused 2000–2010
Drink-driving and traffic accidents caused by that 2000–2010

	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv*	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv 10 000 elaniku kohta	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel 10 000 elaniku kohta	Hukkunute arv	Vigastatute arv
	<i>Drink-driving registered by the police*</i>	<i>Drink-driving registered by the police per 10 000 inhabitants</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers per 10 000 inhabitants</i>	<i>Number of killed persons</i>	<i>Number of injured persons</i>
2000	14 378	104,8	318	2,3	40	480
2001	12 990	95,0	393	2,9	56	590
2002	13 867	101,9	495	3,6	68	798
2003	15 117	111,5	394	2,9	45	592
2004	16 095	119,1	398	2,9	44	599
2005	15 947	118,3	431	3,2	49	642
2006	17 052	126,8	518	3,8	59	779
2007	17 920	133,5	521	3,9	79	772
2008	15 167	113,1	347	2,6	38	518
2009	7 909	59,0	248	1,9	28	352
2010	6 284	46,9	146	1,1	11	222

* alates 2000 väärted ja kuriteod kokku - *since 2000 total misdemeanours and crimes*

Allikad: Statistikaamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Maanteeamet, Justiitsministeerium

Sources: Statistics Estonia, Estonian Police and Border Guard Board, Estonian Road Administration, Ministry of Justice

Tabel 54. Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetused 2000–2010
Traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2000–2010

	Liiklusõnnetused joobes juhi osalusel (% kõikidest liiklusõnnetustest)	Hukkunuid (% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest)	Vigastatuid (% kõikidest liiklusõnnetustes vigastatutest)
	<i>Accidents involving drunken drivers (% of all traffic accidents)</i>	<i>Killed (% of those who were killed in traffic accidents)</i>	<i>Injured (% of those who were injured in traffic accidents)</i>
2000	21	20	26
2001	21	27	24
2002	23	30	28
2003	20	27	23
2004	18	26	21
2005	18	29	21
2006	20	26	22
2007	21	40	24
2008	19	29	22
2009	16	28	18
2010	11	14	13

Allikad: Statistikaamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Maanteeamet

Sources: Statistics Estonia, Estonian Police and Border Guard Board, Estonian Road Administration

Tabel 55. Alkoholiseaduse rikkumised 2003–2010
Offences under Alcohol Act 2003–2010

	Alkohoolsete jookide tarbimine või ostmine alaealiste poolt <i>Consumption or purchase of alcoholic beverages by minors</i>	Alkohoolsete jookide tarbimine avalikus kohas või avalikku kohta jõobnud olekus ilmumine <i>Consumption of alcoholic beverages in public places or appearance in public places while intoxicated</i>	Käitlemiseks mittelubatud alkoholi omandamine, hoidmine ja edasitoimetamine <i>Acquisition, possession and distribution of alcohol which is not permitted to be handled</i>	Muud rikkumised <i>Other offences</i>	Kokku <i>Total</i>
2003	6 458	32 758	450	485	40 151
2004	8 120	30 282	434	500	39 336
2005	8 263	29 809	435	374	38 881
2006	8 148	26 489	386	394	35 417
2007	10 042	26 599	300	379	37 320
2008	12 702	19 775	168	385	33 030
2009	9 545	15 600	130	269	25 544
2010	8 008	8 657	121	255	17 041

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet
Source: Estonian Police and Border Guard Board

Tabel 56. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003–2010
Number of alcohol-related registered crimes 2003–2010

	Alaealise kallutamise alkoholi tarvitamisele <i>Inducing minor to consume alcohol</i>	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine <i>Selling alcohol to minor and purchasing alcohol for minor</i>	Alkoholi ebaseaduslik tootmine <i>Illegal production of alcohol</i>	Alkoholi käitlemise korra rikkumine <i>Violation of procedure for handling alcohol</i>	Kokku <i>Total</i>
2003	10	0	70	65	145
2004	16	0	52	48	116
2005	31	0	18	67	116
2006	29	0	14	42	85
2007	27	2	8	42	79
2008	26	10	4	52	92
2009	25	0	5	19	49
2010	11	4	4	27	46

Allikas: Justiitsministeerium
Source: Ministry of Justice

Tabel 57. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2003–2010*
*Alcoholic beverages seized by customs 2003–2010**
liitrit 100% alkoholis - litres in 100% alcohol

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Kinni peetud kogused	35 703	125 443	14 981	9 443	13 704	13 216	30 454	11 763	Seized quantities*

* sisaldab nii tollikontrolli käigus avastatud kui ka kriminaalmenetluse käigus kinni peetud koguseid
includes alcohol seized during the customs control or criminal procedures

Allikas: Maksu- ja Tolliamet
Source: Estonian Tax and Customs Board

Tabel 58. Haigestumus alkoholiga seotud haigustesse aastatel 2008–2010

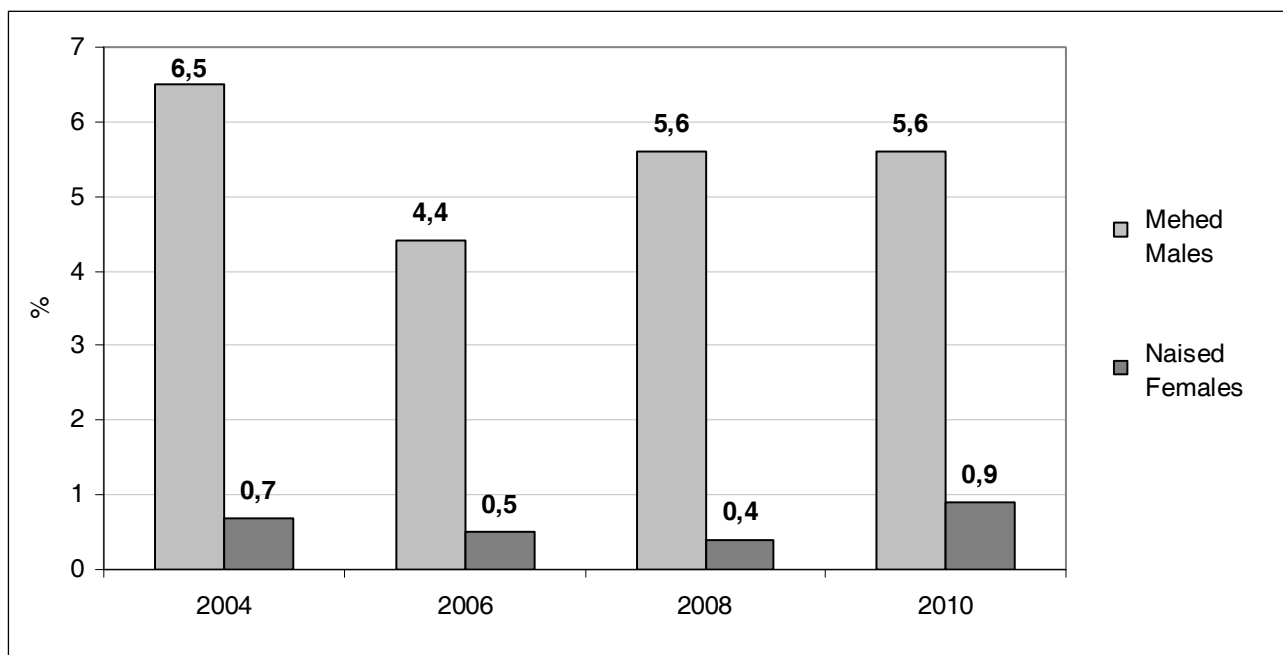
Alcohol-related diseases 2008–2010

eriarsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists

	Kindlustatud isikud Insured persons			Kindlustamata isikud Uninsured persons			Kokku Total			
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010	
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	6 963	5 913	5 459	666	462	449	7 629	6 375	5 908	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	558	550	484	18	7	6	576	557	490	Degeneration of nervous system due to alcohol
Alkoholpolüneuropaatia	520	463	426	11	11	9	531	474	435	Alcoholic polyneuropathy
Alkoholümüopaatia	3	4	6	0	0	0	3	4	6	Alcoholic myopathy
Alkoholne kardio(müo)paatia	109	100	82	16	13	14	125	113	96	Alcoholic cardiomyopathy
Alkoholgastrit	137	95	104	41	21	26	178	116	130	Alcoholic gastritis
Maksa alkoholtöbi	1 381	1 026	959	152	89	71	1 533	1 115	1 030	Alcoholic liver disease
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	347	307	284	60	47	43	407	354	327	Alcohol-induced chronic pancreatitis
Fetaalne alkoholsündroom	11	10	5	0	0	0	11	10	5	Fetal alcohol syndrome
Alkoholi toksiline toime	635	582	572	128	114	94	763	696	666	Toxic effect of alcohol

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: Estonian Health Insurance Fund

Joonis 20. Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanute osakaal soo järgi (küsitluste tulemused), %
Share of people treated due to excessive use of alcohol by gender (survey results), %

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2010, Tervise Arengu Instituut, 2011

Source: Health behavior among Estonian adult population 2010, National Institute for Health Development, 2011

Tabel 59. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2006–2010
Treatment costs by alcohol-related diseases 2006–2010
 tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs					Osakaal % - Proportion %					
	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010	
Alkoholi psühhoos			1 223,6	1 013,6	873,0			36,8	38,3	37,8	<i>Alcohol psychosis</i>
Alkoholi kuritarvitamine	862,8*	1 291,0*	59,6	44,2	52,3	50,2*	47,6*	1,8	1,7	2,3	<i>Harmful use of alcohol</i>
Alkoholi sõltuvus			78,4	43,1	39,7			2,4	1,6	1,7	<i>Alcohol dependence</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	83,1	147,0	202,0	152,7	93,1	4,8	5,4	6,1	5,8	4,0	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	70,3	102,3	112,6	90,5	80,6	4,1	3,8	3,4	3,4	3,5	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholümüopaatia	-	-	1,0	0,8	0,7	-	-	0,0	0,0	0,0	<i>Alcoholic myopathy</i>
Alkoholne kardiümüopaatia	63,9	115,0	91,5	78,5	89,1	3,7	4,2	2,8	3,0	3,9	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Alkoholgastrit	-	-	16,8	10,7	14,9	-	-	0,5	0,4	0,6	<i>Alcoholic gastritis</i>
Maksa alkoholtõbi	402,6	773,3	1 047,3	819,1	707,1	23,4	28,5	31,5	31,0	30,6	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	95,9	108,6	234,8	188,0	182,1	5,6	4,0	7,1	7,1	7,9	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Fetaalne alkoholsündroom	-	-	15,5	11,9	3,7	-	-	0,5	0,4	0,2	<i>Fetal alcohol syndrome</i>
Alkoholi toksiline toime	140,6	172,6	239,5	192,2	174,0	8,2	6,4	7,2	7,3	7,5	<i>Toxic effect of alcohol</i>
Jhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime	-	-	0,1	0,5	0,3	-	-	0,0	0,0	0,0	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
Kokku	1 719,2	2 709,8	3 322,6	2 645,7	2 310,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Total</i>

* Alkoholi psühhoosi, kuritarvitamise ja sõltuvuse ravikulud kokku
Treatment costs by alcohol psychosis, harmful use of alcohol and alcohol dependence together

Allikas: Eesti Haigekassa, Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund, National Institute for Health Development

Tabel 60. **Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2010**
Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2010
 tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs					Osakaal, % - Proportion, %					
	HK eriarst <i>Specialist</i>	HK perearst <i>Primary</i>	HK ravim <i>Medicine</i>	Kindlustamata <i>Uninsured</i>	Kokku <i>Total</i>	HK eriarst <i>Specialist</i>	HK perearst <i>Primary</i>	HK ravim <i>Medicine</i>	Kindlustamata <i>Uninsured</i>	Kokku <i>Total</i>	
Alkoholi psüühhoos	759,3	1,5	15,1	97,0	873,0	87,0	0,2	1,7	11,1	100,0	<i>Alcohol psychosis</i>
Alkoholi kuritarvitamine	49,2	0,1	0,7	2,4	52,3	94,0	0,2	1,2	4,6	100,0	<i>Harmful use of alcohol</i>
Alkoholi sõltuvus	39,3	0,1	0,0	0,2	39,7	99,2	0,4	0,0	0,4	100,0	<i>Alcohol dependence</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	88,2	1,7	0,5	2,8	93,1	94,7	1,8	0,5	3,0	100,0	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	75,9	2,6	0,8	1,2	80,6	94,3	3,2	1,0	1,5	100,0	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholümüopaatia	0,7	0,0	0,0	0,0	0,7	98,7	0,6	0,7	0,0	100,0	<i>Alcoholic myopathy</i>
Alkoholne kardio(müo)paatia	75,9	1,7	0,0	11,4	89,1	85,3	1,9	0,1	12,8	100,0	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Alkoholgastrit	12,3	0,4	0,3	2,0	14,9	82,0	2,6	1,8	13,5	100,0	<i>Alcoholic gastritis</i>
Maksa alkoholtõbi	624,4	8,5	3,6	70,7	707,1	88,3	1,2	0,5	10,0	100,0	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	166,3	1,4	1,1	13,2	182,1	91,4	0,8	0,6	7,2	100,0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Fetaalne alkoholsündroom	3,7	0,0	0,0	0,0	3,7	99,8	0,2	0,0	0,0	100,0	<i>Fetal alcohol syndrome</i>
Alkoholi toksiline toime	159,9	0,0	0,0	14,1	174,0	91,9	0,0	0,0	8,1	100,0	<i>Toxic effect of alcohol</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
2010 Kokku	2 055,2	18,3	22,1	214,9	2 310,5	89,0	0,8	1,0	9,3	100,0	<i>Total 2010</i>
2009 Kokku	2 232,2	55,5	20,8	337,2	2 645,7	84,4	2,1	0,8	12,7	100,0	<i>Total 2009</i>
2008 Kokku	2 802,5	84,4	20,2	415,6	3 322,7	84,3	2,5	0,6	12,5	100,0	<i>Total 2008</i>

Märkus:

HK eriarst - Eriarsti ravikulud
 HK perearst - Perearsti ravikulud
 HK ravim - Haigekassa poolt tasutud ravimikulud
 Kindlustamata - Mitte-kindlustatute ravikulud

Note:

Specialist - Cost of specialist care
Primary - Cost of primary care
Medicine - Cost of medicine covered by Estonian Health Insurance Fund
Uninsured - Cost of treatment for uninsured people

Allikas: Eesti Haigekassa, Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund, National Institute for Health Development

Tabel 61. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2001–2010***Deaths caused by alcohol-related diseases 2001–2010*

surnute arv - number of deaths

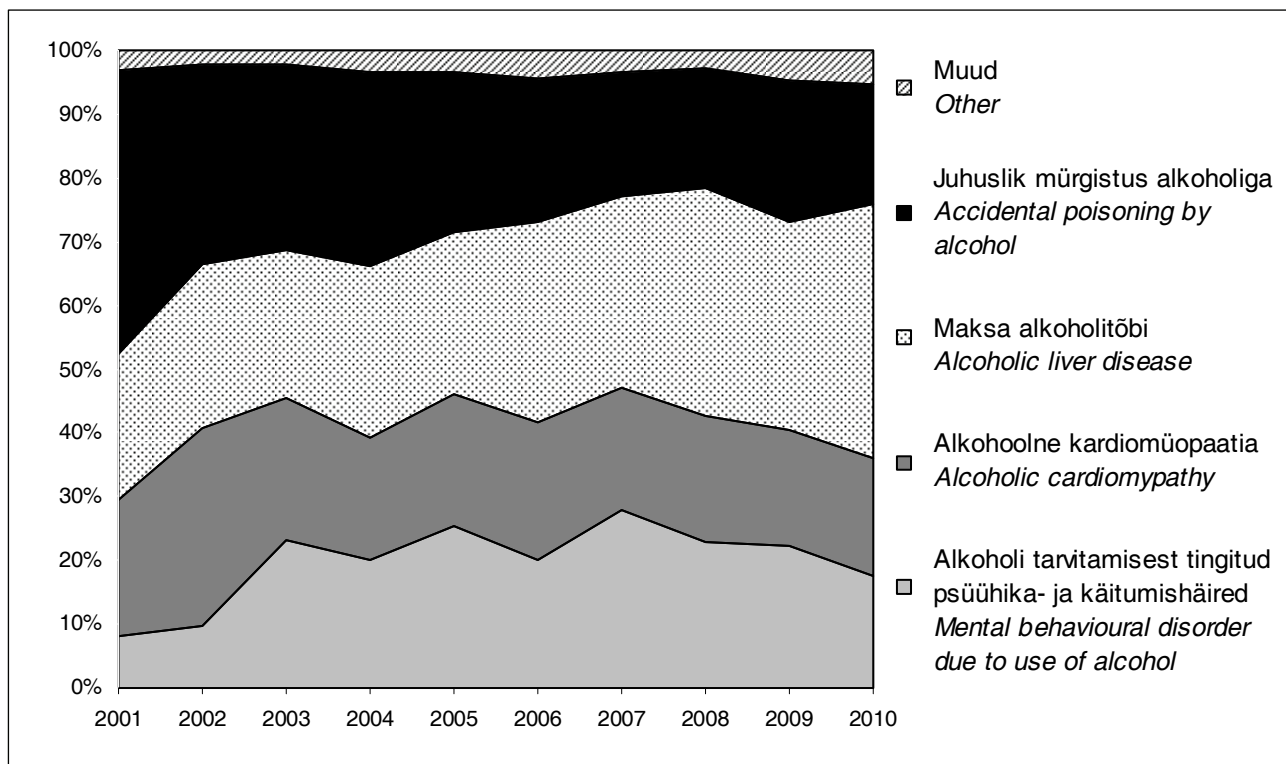
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
MEHED											
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	42	48	105	107	131	106	176	123	83	71	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	19	17	10	11	17	13	15	14	9	6	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	2	3	0	3	2	4	2	0	4	5	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholne kardiomüopaatia	126	143	102	102	121	128	120	111	79	69	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	106	109	95	127	120	147	168	167	117	139	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	0	8	4	4	2	8	2	3	5	3	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime	274	152	132	164	134	127	128	102	85	63	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
Suu / neelu kasvaja*	...	46	36	...	62	<i>Ca mouth/ pharynx*</i>
Söögitoru kasvaja*	...	20	27	...	27	<i>Ca oesophagus*</i>
Maksa kasvaja*	...	36	26	...	35	<i>Ca liver*</i>
Kõri kasvaja*	...	33	20	...	17	<i>Ca larynx*</i>
Rinnanäärme kasvaja*	...	0	0	...	0	<i>Ca breast*</i>
Hüpertensioon*	...	41	100	...	111	<i>Hypertension*</i>
Südame isheemiatõbi*	...	397	231	...	229	<i>IHD*</i>
Pankreatiit*	...	3	8	...	5	<i>Pancreatitis*</i>
Peaaju verevarustuse häired ja infarkt *	...	197	102	...	83	<i>Stroke*</i>
NAISED											
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	20	12	43	28	55	37	43	35	30	17	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	0	2	0	3	3	4	5	3	4	10	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	3	0	0	1	0	1	2	0	0	2	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholne kardiomüopaatia	41	49	41	26	30	26	30	25	15	23	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	70	52	55	54	63	76	69	81	50	61	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	0	1	0	1	1	2	2	0	2	1	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime	72	41	54	41	50	32	25	27	28	30	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
Suu / neelu kasvaja*	...	6	11	...	10	<i>Ca mouth/ pharynx*</i>
Söögitoru kasvaja*	...	3	3	...	6	<i>Ca oesophagus*</i>
Maksa kasvaja*	...	15	20	...	25	<i>Ca liver*</i>
Kõri kasvaja*	...	0	0	...	2	<i>Ca larynx*</i>
Rinnanäärme kasvaja*	...	24	29	...	28	<i>Ca breast*</i>
Hüpertensioon*	...	8	65	...	86	<i>Hypertension*</i>
Südame isheemiatõbi*	...	79	158	...	153	<i>IHD*</i>
Pankreatiit*	...	3	3	...	3	<i>Pancreatitis*</i>

* Arvutuslikult leitud Statistikaameti andmete põhjal lähtudes riskikoormuse metoodikast (Haiguskoormuse tõttu kaotatud eluaastad Eestis: seosed riskifaktoritega ja riskide vähendamise kulutõhusus. Tartu Ülikooli tervishoiu instituut, 2004)

Calculated from the databasis of Statistics Estonia on the methodology of the risk burden (Burden of disease in disability-adjusted life years in Estonia: relationships with risk factors for cost efficiency and risk reduction. Department of Public Health, University of Tartu, 2004)

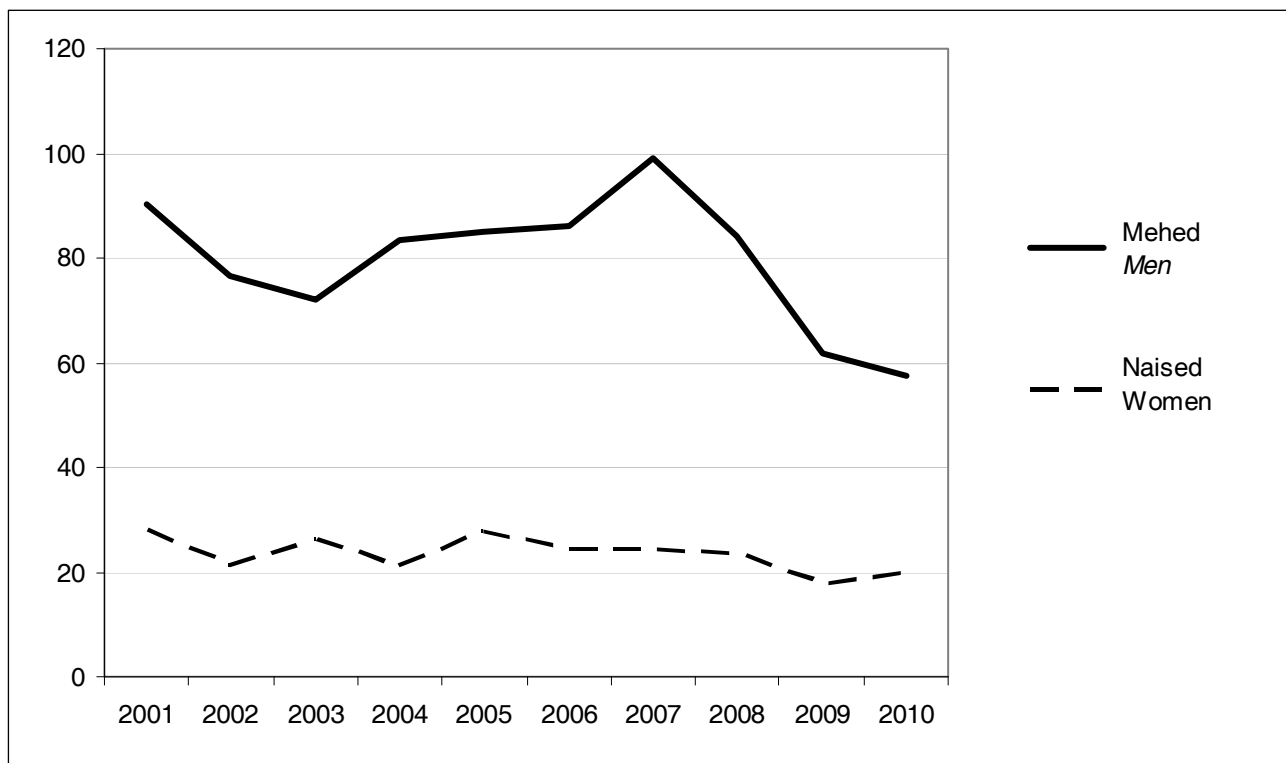
Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Joonis 21. **Alkoholiga otseselt seotud haigustest põhjustatud surmad 2001–2010**
Deaths caused directly by alcohol-related diseases 2001–2010

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 22. **Alkoholiga otseselt seotud haigustest põhjustatud surmade arv 100 000 elaniku kohta 2001–2010**
Deaths caused directly by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2001–2010

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 62. **Osaliselt alkoholist põhjustatud enneaegsed (alla 65 a vanuste) surmajuhtumid 2005–2010**
Premature deaths (aged under 65 years) partially caused by alcohol 2005–2010
 surnute arv - number of deaths

	Mehed - Men						Naised - Women						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Südame isheemiatõved	549	530	477	453	410	413	131	127	101	110	90	93	<i>Ischaemic heart disease</i>
Kõrgvererõhkhaigused	89	92	138	147	162	144	37	39	48	42	68	52	<i>Hypertension</i>
Huule, suuõõne ja neelu pahaloomulised kasvajak	53	34	47	32	35	62	8	3	3	8	11	9	<i>Cancers of lip, oral cavity and pharynx</i>
Kopsupõletik	93	102	100	80	74	55	18	25	16	21	14	15	<i>Pneumonia</i>
Aju verejooks	87	90	80	81	55	53	52	38	60	42	34	27	<i>Haemorrhagic conditions of brain</i>
Peaaju infarkt	125	91	71	55	53	40	52	45	38	27	19	27	<i>Stroke</i>
Südame puudulikkus	31	36	30	33	40	39	5	12	13	9	7	10	<i>Cardiac insufficiencies</i>
Diabeet	32	34	36	31	39	28	27	24	20	19	21	11	<i>Diabetes</i>
Maksafibroos ja -tsirroos	53	34	47	49	36	24	30	27	44	29	15	27	<i>Fibrosis and cirrhosis of liver</i>
Söögitoru pahaloomuline kasvaja	23	32	16	27	24	24	1	1	3	1	5	4	<i>Cancers of oesophagus</i>
Käärsoole pahaloomuline kasvaja	34	18	24	22	35	23	27	27	25	18	21	16	<i>Colonic cancer</i>
Epilepsia	39	39	29	27	42	20	16	10	10	8	5	5	<i>Epilepsy</i>
Pärasoole pahaloomuline kasvaja	17	21	15	15	13	15	12	14	12	8	11	10	<i>Colorectal cancer</i>
Maksa ja maksasiseste sapijuhade pahaloomulised kasvajak	14	14	9	19	19	14	9	13	9	4	14	11	<i>Cancers of liver and and intrahepatic bile ducts</i>
Pankreatiit	20	15	25	24	21	14	9	10	4	3	2	3	<i>Pancreatitis</i>
Kõri pahaloomulised kasvajak	18	14	11	13	13	12	2	0	1	0	0	0	<i>Cancers of larynx</i>
Muud kasvajak (D)	5	2	2	4	7	6	0	5	4	0	2	1	<i>Other tumours</i>
Südamerütmihäired	2	4	2	6	6	6	0	2	1	4	0	1	<i>Cardiac arrhythmias</i>
Healoomulised kasvajak	2	3	1	2	1	2	1	1	2	1	2	1	<i>Benign tumours</i>
Gastro-ösofageaalne käristus-verejooksu sündroom	4	2	2	3	3	1	0	0	0	1	0	1	<i>Gastro-oesophageal laceration-haemorrhage syndrome</i>
Rinna pahaloomulised kasvajak	1	0	1	0	0	0	102	99	75	98	91	80	<i>Breast cancer</i>
Sapikivitõbi	1	1	1	0	1	0	2	0	3	1	0	1	<i>Cholelithiasis</i>
Enesetapp ja enesevigastus	184	144	164	159	181	143	30	27	23	37	26	23	<i>Suicide</i>
Ebaselge tahtlusega sündmus	93	112	119	66	63	50	25	29	19	11	17	9	<i>Injuries with unclear intention</i>
Mürgistused	63	59	69	66	124	96	8	6	12	9	17	16	<i>Poisonings</i>
Uppumised	45	44	55	47	45	57	6	11	10	12	7	12	<i>Drownings</i>
Külmumine	93	69	62	43	37	45	19	18	17	5	9	14	<i>Freezing</i>
Lämbumine	78	81	97	97	70	43	17	17	19	23	11	8	<i>Suffocation</i>
Põletused	72	83	72	42	35	39	18	21	19	10	8	10	<i>Burns</i>
Kukkumised	58	52	36	58	52	35	16	3	7	8	18	5	<i>Falls</i>
Liiklusvigastused	122	150	128	89	64	50	34	36	30	30	21	15	<i>Traffic injuries</i>
Veesõidukiõnnetused	1	1	4	0	1	2	0	0	0	0	0	0	<i>Water-traffic accidents</i>
Õhusõidukiõnnetused	2	0	0	0	0	1	4	0	0	1	0	0	<i>Airtravel accidents</i>
Muud mittetahtlikud õnnetused	38	41	46	35	25	24	3	4	1	3	0	5	<i>Other non-intentional injuries</i>
Rünne	83	66	66	59	49	43	22	22	14	15	19	11	<i>Injuries through attacks</i>

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 63. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2000–2001 ja 2009–2010*
 Number of persons killed in traffic accidents by intoxication 2000–2001 and 2009–2010*

	Arv - Number				Osakaal, % - Proportion, %				
	2000	2001	2009	2010	2000	2001	2009	2010	
SÕIDUKIJUHID DRIVERS									
Kaine	15	26	20	27	34,9	55,4	46,5	73,0	Sober
Kerge joove	2	4	4	3	4,7	8,5	9,3	8,1	Low intoxication
Keskmine joove	13	8	15	3	30,2	17,0	34,9	8,1	Moderate intoxication
Raske joove	13	9	3	4	30,2	19,1	7,0	10,8	High intoxication
Määramata	1	1	2,3	0,0	Not determined
Kokku	43	47	43	38	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
JALAKÄIJAD PEDESTRIANS									
Kaine	14	17	22	8	21,5	38,6	56,4	33,4	Sober
Kerge joove	4	1	2	3	6,2	2,3	5,1	12,5	Low intoxication
Keskmine joove	10	8	3	5	15,4	18,2	7,7	20,8	Moderate intoxication
Raske joove	37	18	5	6	56,9	40,9	12,8	25,0	High intoxication
Määramata	7	2	17,9	8,3	Not determined
Kokku	65	44	39	24	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
JALGRATTURID CYCLISTS									
Kaine	3	3	37,5	30,0	Sober
Kerge joove	1	0	12,5	0,0	Low intoxication
Keskmine joove	2	2	25,0	20,0	Moderate intoxication
Raske joove	2	1	25,0	10,0	High intoxication
Määramata	4	40,0	
Kokku	8	10	100,0	100,0	Total
KOKKU TOTAL									
Kaine	56	72	45	38	34,8	48,3	50,0	52,8	Sober
Kerge joove	10	12	7	6	6,2	8,1	7,8	8,3	Low intoxication
Keskmine joove	35	25	20	10	21,7	16,8	22,2	13,9	Moderate intoxication
Raske joove	60	40	10	11	37,3	26,8	11,1	15,3	High intoxication
Määramata	8	7	8,9	9,7	Not determined
Kokku	161	149	90	72	100,0	100,0	100,0	100,0	Total

* Alkoholisaldus veres joobeastmete lõikes: kerge joove 0,05-0,15 g/ml; mõõdukas joove 0,151-0,25 g/ml; raske joove üle 0,25 g/ml
 Alcohol concentration in blood: low intoxication 0,05-0,15 g/ml; moderate intoxication 0,151-0,25 g/ml; high intoxication over 0,25 g/ml

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 64. **Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest***
*Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication**

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2009	2010
	2009	2010	2009	2010	2009	2010		
<15	0	0	2	0	2	0	-	-
15 - 24	5	3	8	7	13	10	38,5	30,0
25 - 34	10	4	5	6	15	10	66,7	40,0
35 - 44	8	3	6	6	14	9	57,1	33,3
45 - 54	5	12	5	6	10	18	50,0	66,7
55 - 64	5	6	5	2	10	8	50,0	75,0
>65	4	0	14	11	18	11	22,2	-
Kokku - Total	37	28	45	38	82	66	20,4	42,4

* sõidukijuhid, jalakäijad ja jalgratturid kokku - *drivers, pedestrians, cyclists*

** 2009. aastal lisandub täiendavalt määramata joobeastmega 8 hukkunut ning 2010. aastal 6 hukkunut
plus additional 8 persons killed with undetermined intoxication in 2009;
plus additional 6 persons killed with undetermined intoxication in 2010

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: *Estonian Forensic Science Institute*

Tabel 65. **Tuleõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes**
Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2009	2010	2009	2010	
Kaine	10	13	15,9	17,1	<i>Sober</i>
Kerge joove	2	7	3,2	9,2	<i>Low intoxication</i>
Keskmine joove	14	16	22,2	21,0	<i>Moderate intoxication</i>
Raske joove	26	29	41,2	38,2	<i>High intoxication</i>
Määramata	11	11	17,5	14,5	<i>Not determined</i>
Kokku	63	76	100,0	100,0	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 66. **Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest**
Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2009	2010
	2009	2010	2009	2010	2009	2010		
<15	0	0	1	0	1	0	-	-
15 - 24	0	0	0	0	0	0	-	-
25 - 34	2	5	0	0	2	5	100,0	100,0
35 - 44	9	6	1	0	10	6	90,0	100,0
45 - 54	13	10	1	0	14	10	92,9	100,0
55 - 64	12	15	1	5	13	20	92,3	75,0
>65	6	16	6	8	12	24	50,0	66,7
Kokku - Total	42	52	10	13	52	65	80,8	80,0

* täiendavalt lisanduvad 2009. ja 2010. aastal määramata joobeastmega 11 hukkunut
 plus additional 11 persons killed with undetermined intoxication in 2009 and 2010

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 67. Uppunute arv joobeastmete lõikes
Number of drowned persons by the level of intoxication

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2009	2010	2009	2010	
Kaine	21	35	34,4	35,0	<i>Sober</i>
Kerge joove	5	13	8,2	13,0	<i>Low intoxication</i>
Keskmine joove	14	15	23,0	15,0	<i>Moderate intoxication</i>
Raske joove	19	32	31,1	32,0	<i>High intoxication</i>
Määramata	2	5	3,3	5,0	<i>Not determined</i>
Kokku	61	100	100,0	100,0	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

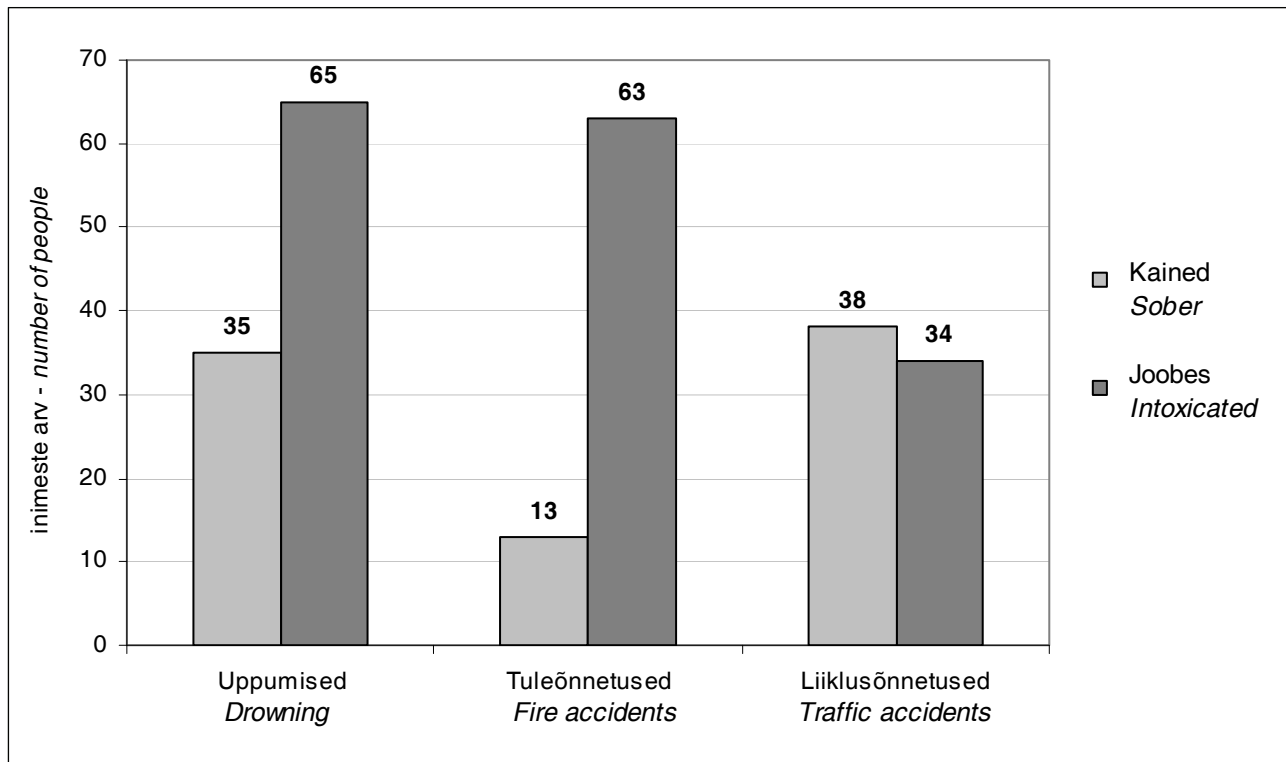
Tabel 68. Uppunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal uppunutest
Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joonute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2009	2010
	2009	2010	2009	2010	2009	2010		
<15	0	0	4	3	4	3	-	-
15 - 24	3	6	1	4	4	10	75,0	60,0
25 - 34	0	6	2	1	2	7	-	85,7
35 - 44	9	13	3	3	12	16	75,0	81,3
45 - 54	10	14	0	6	10	20	100,0	70,0
55 - 64	12	10	6	7	18	17	66,7	58,8
>65	3	11	5	11	8	22	37,5	50,0
Kokku - Total	37	60	21	35	58	95	63,8	63,2

* täiendavalt lisandub 5 määramata joobeastmega uppunut 2010. aastal; 2009. aastal lisandub 2 määramata joobeastmega uppunut ning 1 määramata vanusega uppunut
 plus additional 5 persons drowned with undetermined level of intoxication in 2010; plus additional 2 persons with undetermined level of intoxication and 1 person with undetermined age in 2009

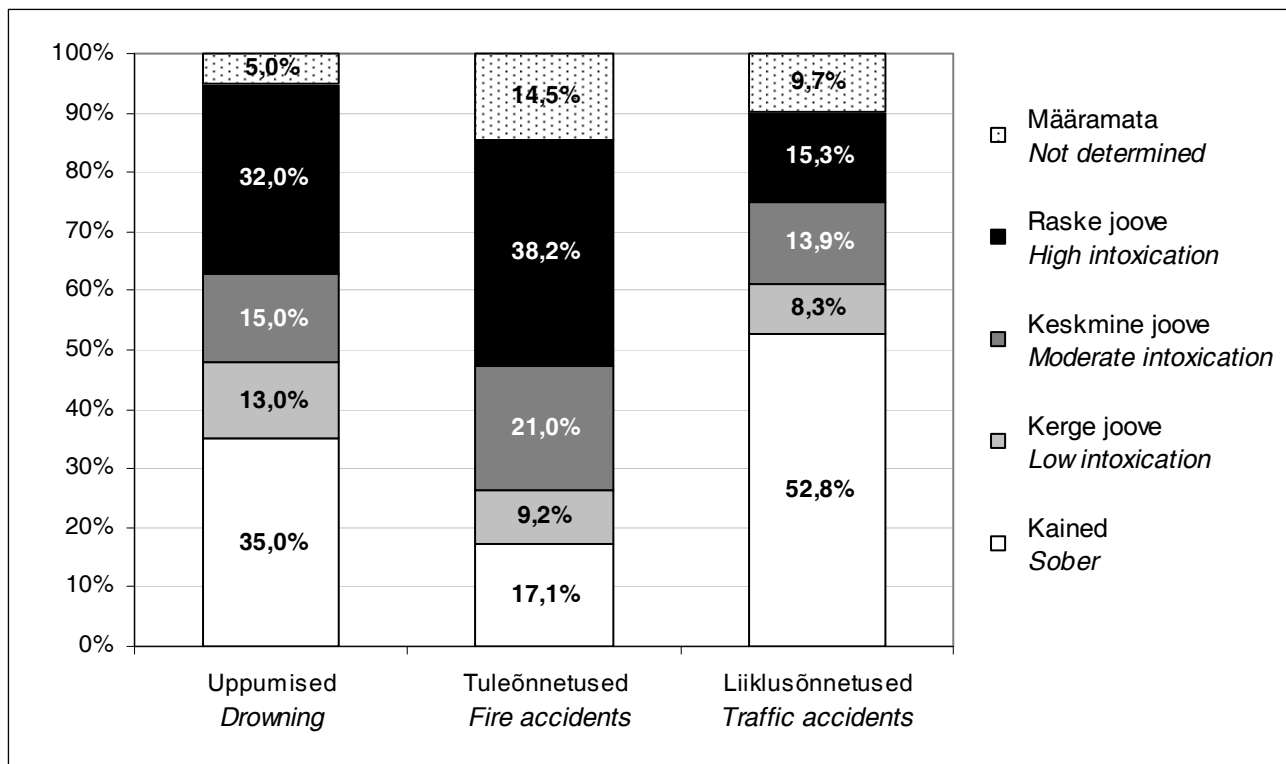
Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 23. **Õnnetustes hukkunud kainete ja joobes isikute arv 2010**
Number of sober and intoxicated persons killed in accidents in 2010

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 24. **Õnnetustes hukkunute jaotus joobestmete lõikes 2010**
Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2010

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Attitudes towards alcohol policy by inhabitants

Tabel 69. **Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2006–2010**
(küsitluste tulemused)

The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2006–2010 (survey results)

% vastanutest, kes arvas, et probleem on tõsine või väga tõsine

% of respondents who thought that the problem was serious or very serious

	2006	2007	2008	2009	2010	
Salaalkoholi müük	68	58	43	50	48	<i>Sales of illegal alcohol</i>
Üldine soosiv hoiak alkoholi tarbimisse	71	74	63	65	66	<i>General favourable attitude towards alcohol consumption</i>
Alkoholismist põhjustatud töötus*	76	84	76	76	77	<i>Unemployment caused by alcohol*</i>
Alkoholist põhjustatud kodune vägivald	89	88	85	89	84	<i>Home violence caused by alcohol</i>
Alkoholist soodustatud isikuvastased kuriteod	93	92	84	90	85	<i>Criminal assault favoured by alcohol</i>
Alkoholist põhjustatud terviseprobleemid	87	89	87	85	86	<i>Health problems caused by alcohol</i>
Laste ja noorte alkoholi tarbimine	95	96	93	94	91	<i>Consumption of alcohol by children and youth</i>
Alkoholijoobes sõiduki juhtimine	99	98	96	95	93	<i>Drink-driving</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* alates 2007 alkoholist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus - *from 2007 unemployment and outcast caused by alcohol*

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 70. Hinnang, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika (2010. a küsitluse tulemused)
Assessment of how Estonian alcohol policy should be designed (results from 2010 survey)
 % vastanutest - % of respondents

		Võimalikult liberaalne <i>As liberal as possible</i>	Väheste piirangutega <i>With limited restrictions</i>	Rangete piirangutega <i>With strict restrictions</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		6	38	44	12	Average	
Regioon	Põhja-Eesti	8	41	42	9	North Estonia	Region
	Kesk-Eesti	7	38	42	13	Central Estonia	
	Kirde-Eesti	8	40	37	15	North-East Estonia	
	Lääne-Eesti	6	30	52	12	West Estonia	
	Lõuna-Eesti	3	36	46	15	South Estonia	
Elukoht	Tallinn	8	43	40	9	Tallinn	Place of residence
	suured linnad	7	39	40	14	large towns	
	väikelinnad	6	33	48	13	small towns	
	maa-asulad	5	35	46	14	rural settlements	
Rahvus	eestlased	5	38	45	12	Estonians	Nationality
	mitte-eestlased	10	38	39	13	other nationalities	
Vanus	18 - 29	10	35	44	11	18 - 29	Age
	30 - 49	5	43	39	13	30 - 49	
	50 - 64	5	35	48	12	50 - 64	
	65 - 74	4	27	54	15	65 - 74	
Sugu	naised	3	33	51	12	women	Gender
	mehed	9	41	37	13	men	
Haridus	alg-, põhiharidus	7	27	39	27	primary	Education
	keskharidus	8	37	42	13	secondary	
	kõrgharidus	4	42	47	7	higher	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus kr (€)	< 2001 (<128)	8	27	48	17	< 2001 (<128)	Monthly disposable income per household member EEK (€)
	2001-4000 (128-256)	5	34	45	16	2001-4000 (128-256)	
	4001-6000 (256-383)	6	35	45	14	4001-6000 (256-383)	
	6000-8000 (384-511)	5	48	41	6	6000-8000 (384-511)	
	8001-10 000 (511-639)	9	40	43	8	8001-10 000 (511-639)	
	>10 000 (>639)	7	45	42	6	>10 000 (>639)	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 71. Suhtumine alkoholi müüki bensiinijaamades (2010. a küsitluse tulemused)

Attitudes towards alcohol sales in petrol stations (results from 2010 survey)

% vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		22	64	14	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	25	63	12	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	22	65	13	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	14	75	11	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	20	64	16	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	24	59	17	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	26	63	11	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	21	67	12	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	15	71	14	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	25	58	17	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	25	61	14	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	17	69	14	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18–29	36	51	13	<i>18 - 29</i>	<i>Age</i>
	30–49	25	62	13	<i>30 - 49</i>	
	50–64	12	73	15	<i>50 - 64</i>	
	65–74	6	79	15	<i>65 - 74</i>	
Sugu	naised	18	71	11	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	27	56	17	<i>men</i>	
Haridus	alg-, põhiharidus	17	54	29	<i>primary</i>	<i>Education</i>
	keskharidus	22	65	13	<i>secondary</i>	
	kõrgharidus	24	64	12	<i>higher</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus kr (€)	< 2001 (<128)	20	66	14	< 2001 (<128)	<i>Monthly disposable income per house- hold member EEK (€)</i>
	2001–4000 (128–256)	15	66	19	2001–4000 (128–256)	
	4001–6000 (256–383)	22	63	15	4001–6000 (256–383)	
	6000–8000 (384–511)	24	66	10	6000–8000 (384–511)	
	8001–10 000 (511–639)	24	69	7	8001–10 000 (511–639)	
	>10 000 (>639)	37	52	11	>10 000 (>639)	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 72. Suhtumine alkoholi müüki spordivõistlustel (2010. a küsitluse tulemused)

Attitudes towards alcohol sales at sports contests (results from 2010 survey)

% vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		7	85	8	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	9	81	10	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	2	90	8	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	2	94	4	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	9	83	8	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	7	83	10	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	10	81	9	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	7	86	7	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	4	89	7	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	5	85	10	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	8	83	9	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	4	88	8	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18 - 29	13	78	9	<i>18 - 29</i>	<i>Age</i>
	30 - 49	8	84	8	<i>30 - 49</i>	
	50 - 64	3	87	10	<i>50 - 64</i>	
	65 - 74	1	90	9	<i>65 - 74</i>	
Sugu	naised	4	90	6	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	9	79	12	<i>men</i>	
Haridus	alg-, põhiharidus	2	82	16	<i>primary</i>	<i>Education</i>
	keskharidus	6	85	9	<i>secondary</i>	
	kõrgharidus	8	85	7	<i>higher</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus kr (€)	< 2001 (<128)	1	86	13	< 2001 (<128)	<i>Monthly disposable income per house- hold member EEK (€)</i>
	2001–4000 (128–256)	4	86	10	2001–4000 (128–256)	
	4001–6000 (256–383)	5	89	6	4001–6000 (256–383)	
	6000–8000 (384–511)	6	83	11	6000–8000 (384–511)	
	8001–10 000 (511–639)	10	85	5	8001–10 000 (511–639)	
	>10 000 (>639)	16	74	10	>10 000 (>639)	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 73. Suhtumine alkoholi müüki kontsertidel ja kultuuriüritustel (2010. a küsitluse tulemused)
Attitudes towards alcohol sales at concerts or other cultural events (results from 2010 survey)
 % vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		31	53	16	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	35	48	17	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	30	60	10	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	23	65	12	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	28	53	19	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	29	54	17	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	37	46	17	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	30	56	14	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	26	61	13	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	28	54	18	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	33	49	18	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	25	63	12	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18 - 29	43	42	15	<i>18 - 29</i>	<i>Age</i>
	30 - 49	34	50	16	<i>30 - 49</i>	
	50 - 64	20	64	16	<i>50 - 64</i>	
	65 - 74	14	68	18	<i>65 - 74</i>	
Sugu	naised	28	57	15	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	32	50	18	<i>men</i>	
Haridus	alg-, põhiharidus	14	63	23	<i>primary</i>	<i>Education</i>
	keskharidus	28	55	16	<i>secondary</i>	
	kõrgharidus	38	48	14	<i>higher</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus kr (€)	< 2001 (<128)	15	65	20	< 2001 (<128)	<i>Monthly disposable income per house- hold member EEK (€)</i>
	2001–4000 (128–256)	21	63	16	2001–4000 (128–256)	
	4001–6000 (256–383)	29	54	17	4001–6000 (256–383)	
	6000–8000 (384–511)	38	45	17	6000–8000 (384–511)	
	8001–10 000 (511–639)	41	50	9	8001–10 000 (511–639)	
	>10 000 (>639)	48	36	16	>10 000 (>639)	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 74. Suhtumine alkoholi müüki elumajades asuvates kauplustes (2010. a küsitluse tulemused)
Attitudes towards alcohol sales at shops located in dwelling-houses (results from 2010 survey)
 % vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		16	63	21	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	20	61	19	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	15	60	25	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	16	70	14	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	11	64	25	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	13	64	23	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	22	60	18	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	16	64	20	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	12	66	22	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	12	64	24	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	14	65	21	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	21	59	20	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18 - 29	26	57	17	<i>18 - 29</i>	<i>Age</i>
	30 - 49	15	63	22	<i>30 - 49</i>	
	50 - 64	12	66	22	<i>50 - 64</i>	
	65 - 74	5	72	23	<i>65 - 74</i>	
Sugu	naised	12	67	21	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	19	60	21	<i>men</i>	
Haridus	alg-, põhiharidus	12	61	27	<i>primary</i>	<i>Education</i>
	keskharidus	16	65	19	<i>secondary</i>	
	kõrgharidus	17	61	22	<i>higher</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus kr (€)	< 2001 (<128)	13	66	21	< 2001 (<128)	<i>Monthly disposable income per house- hold member EEK (€)</i>
	2001–4000 (128–256)	14	63	23	2001–4000 (128–256)	
	4001–6000 (256–383)	16	64	20	4001–6000 (256–383)	
	6000–8000 (384–511)	19	62	19	6000–8000 (384–511)	
	8001–10 000 (511–639)	17	60	23	8001–10 000 (511–639)	
	>10 000 (>639)	15	66	19	>10 000 (>639)	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 75. Alkoholi tarbimine 2010. aastal

Alcohol consumption in 2010

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Registreeritud tarbimine*	Registreerimata tarbimine**	Tarbimine kokku	Registreerimata tarbimise osakaal kogu tarbimises, %	
	<i>Recorded consumption</i>	<i>Unrecorded consumption</i>	<i>Total consumption</i>	<i>Proportion of unrecorded consumption in total consumption, %</i>	
Soome	8,1	1,9	10,0	19	<i>Finland</i>
Rootsi	6,1	1,6	7,7	21	<i>Sweden</i>
Norra	5,3	1,3	6,6	20	<i>Norway</i>
Taani	8,4	0,9	9,3	10	<i>Denmark</i>
Island	5,4	0,5	5,9	9	<i>Iceland</i>

* alkohoolsete jookide jaemüük ja tarbimine tootlustusasutustes
retail sales of alcoholic beverages and domestic serving of alcoholic beverages

** Turistide poolt imporditud alkohoolsed joogid, kodus valmistatud alkohoolsed joogid, illegaalse alkoholi valmistamine, salakaubavedu. Soome puhul ka Soome kodanike poolt välismaal tarbitud alkohol. Rootsi ja Taani puhul turistide poolt välismaal tarbitud alkohol ei sisaldu registreerimata tarbimises.
Alcoholic beverages imported by tourists, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal moonshining, smuggling, substitutes of alcohol. In Finland also alcohol consumed by Finnish tourists abroad. In Sweden and Denmark, the amount of alcohol consumed by tourists abroad is not included in the unrecorded alcohol consumption.

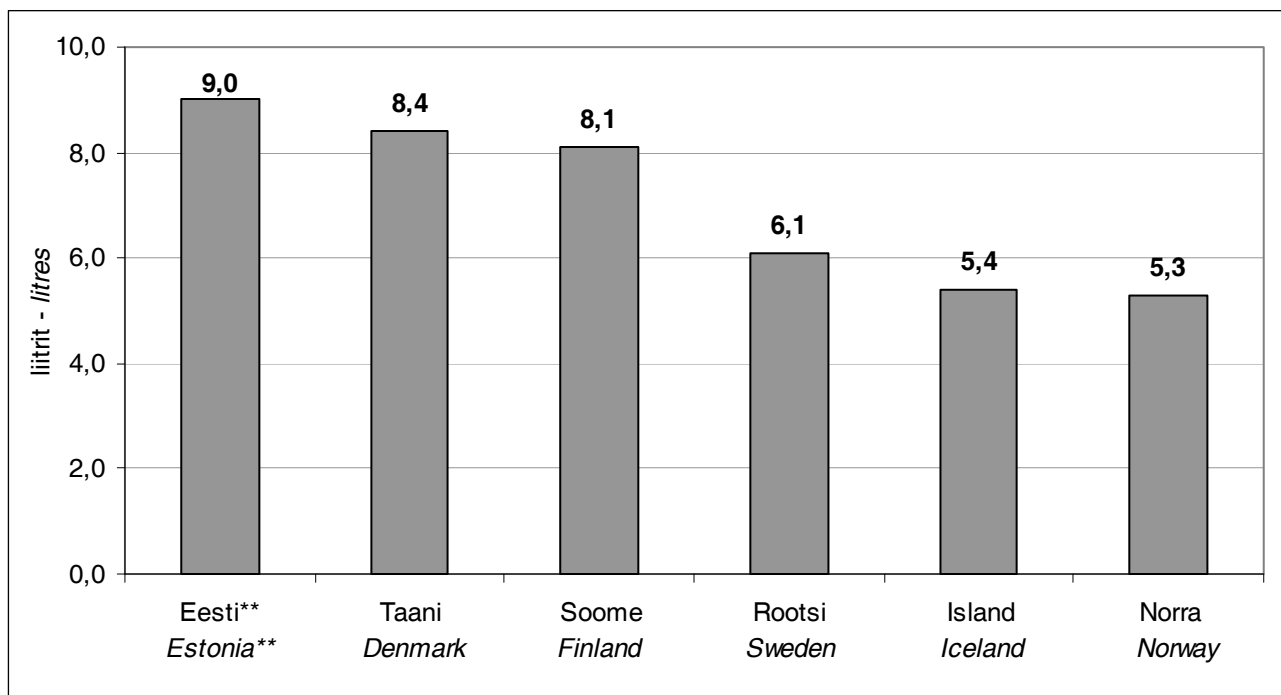
Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2011

Source: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2011.

Joonis 25. Alkoholi registreeritud tarbimine 2010. aastal*

*Recorded alcohol consumption in 2010**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* alkohoolsete jookide jaemüük ja tarbimine tootlustusasutustes
retail sales of alcoholic beverages and consumption in restaurants, pubs, cafés etc.

** ei sisalda turistide kaasaostusid, turistide tarbimist Eestis ja illegaalset müüki
does not include exports by tourists, consumption by tourists in Estonia and illegal sales

Allikad: Alko, Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Sources: Alko, Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

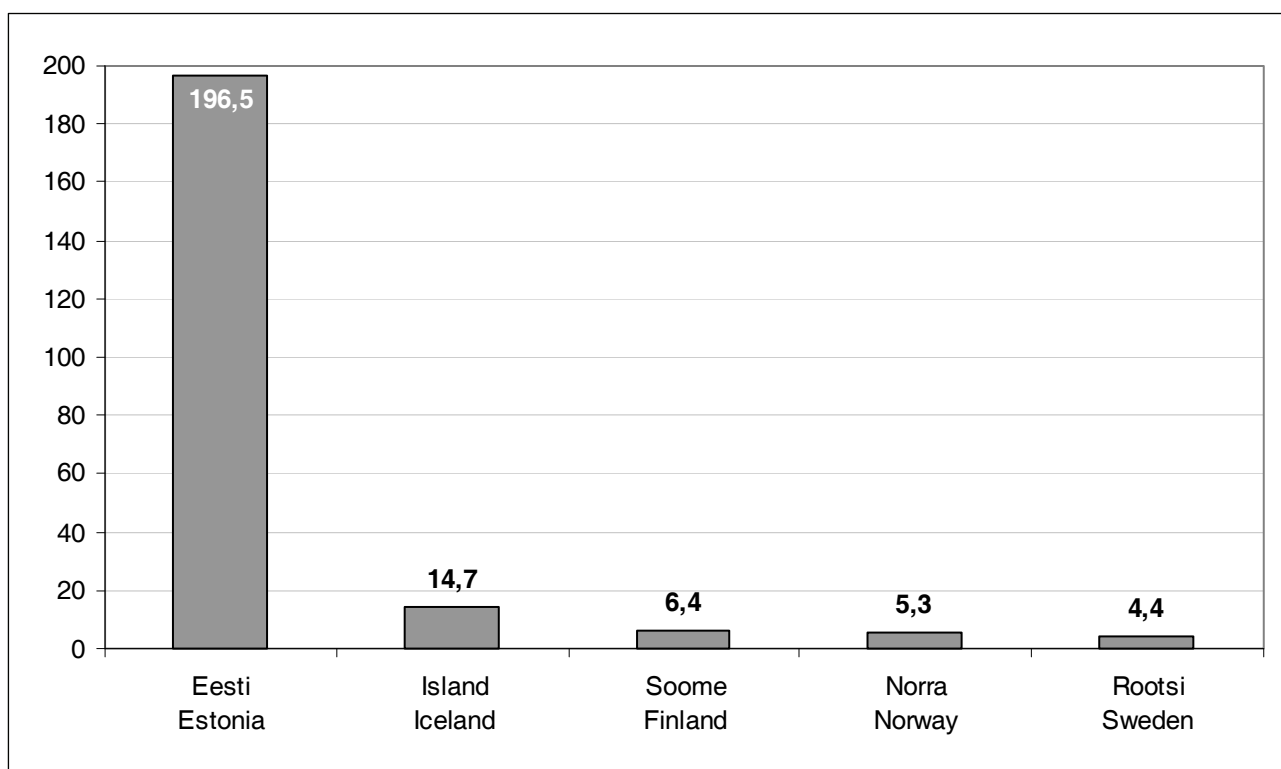
Tabel 76. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv***
*Number of strong alcohol retail shops**

	Poodide arv <i>Number of shops</i>	Poodide arv 100 000 elaniku kohta <i>Number of shops per 100 000 inhabitants</i>	Iseteenindusega poodide osakaal, % <i>Proportion of self- service shops, %</i>	Iseteenindusega poodide arv <i>Number of self service shops</i>	Tellimispunktide arv <i>Number of order points</i>	
Soome	343	6,4	100	343	115	<i>Finland</i>
Rootsi	414	4,4	92	381	508	<i>Sweden</i>
Norra	259	5,3	100	258	0	<i>Norway</i>
Island	47	14,7	87	41	0	<i>Iceland</i>

* seisuga 01.01.2011 - as of 01.01.2011

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2011
 Source: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2011

Joonis 26. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta**
Number of strong alcohol retail shops per 100 000 inhabitants
 seisuga 1.1.2010 - as of 1.1.2010*

* Eestis registreeritud alkoholi jaemüüjate arv seisuga 08.06.2011 - number of registered alcohol retail sellers in Estonia as of 08.06.2011

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2011. Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register, Statistikaamet

Sources: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2011. Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities, Statistics Estonia

Tabel 77. **Alkoholsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides (seisuga 01.01.2010)***Alcohol excise duties and value-added tax (VAT) in Europe (as of 01.01.2010)*

€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol

	Kanged alkohoolsed joogid <i>Spirits</i>	Vahetoode* <i>Intermediate product*</i>	Vein* <i>Wine*</i>	Õlu <i>Beer</i>	Käibemaks % VAT %	
EL minimum aktsiisimäär	5,50	2,50	0,00	1,87	-	<i>EU's minimum level</i>
Rumeenia	5,50	3,64	0,00	1,87	24,0	<i>Romania</i>
Bulgaaria	5,62	2,56	0,00	1,92	20,0	<i>Bulgaria</i>
Küpros	5,98	2,49	0,00	4,78	15,0	<i>Cyprus</i>
Itaalia	8,00	3,81	0,00	5,88	20,0	<i>Italy</i>
Hispaania	8,30	3,09	0,00	1,99	18,0	<i>Spain</i>
Sloveenia	9,11	4,56	0,00	9,00	20,0	<i>Slovenia</i>
Ungari	9,29	4,13	0,00	5,32	25,0	<i>Hungary</i>
Slovakkia	9,39	4,61	0,00	4,12	20,0	<i>Slovakia</i>
Austria	10,00	4,06	0,00	5,20	20,0	<i>Austria</i>
Portugal	10,01	3,24	0,00	3,46	23,0 ¹	<i>Portugal</i>
Luksemburg	10,41	3,72	0,00	1,98	15,0 ²	<i>Luxemburg</i>
Tšehhi	11,21	9,21	0,00	3,15	20,0	<i>Czech Republic</i>
Malta	11,50	8,33	0,00	1,86	18,0	<i>Malta</i>
Poola	11,68	3,91	3,38	4,04	23,0	<i>Poland</i>
Läti	12,57	5,49	5,13	3,08	22,0	<i>Latvia</i>
Leedu	12,79	4,89	5,21	2,46	21,0	<i>Lithuania</i>
Saksamaa	13,03	8,50	0,00	1,97	19,0	<i>Germany</i>
Eesti	14,19	8,68	6,65	5,43	20,0	<i>Estonia</i>
Holland	15,04	6,62	6,23	5,02	19,0	<i>The Netherlands</i>
Prantsusmaa	15,13	12,41	0,32	2,64	19,6	<i>France</i>
Kreeka	16,34	3,76	0,00	4,08	23,0	<i>Greece</i>
Belgia	17,52	5,51	4,28	4,28	21,0	<i>Belgium</i>
Šveits	19,12	9,56	0,00	3,34	7,6	<i>Switzerland</i>
Taani	20,15	6,87	7,50	6,84	25,0	<i>Denmark</i>
Suurbritannia	24,85	17,40	21,36	18,08	20,0	<i>UK</i>
Iirimaa	31,13	21,14	23,84	15,71	21,0	<i>Ireland</i>
Soome	39,50	31,56	25,73	26,00	23,0	<i>Finland</i>
Rootsi	49,21	24,63	19,25	16,29	25,0	<i>Sweden</i>
Island	58,44	58,44	36,68	26,66	25,5	<i>Iceland</i>
Norra	71,87	46,89	46,89	46,89	25,0	<i>Norway</i>

¹ veini käibemaks 13% - VAT on wine 13%² veini käibemaks 12% - VAT on wine 12%* aktsiisimaks on arvatud vahetootele etanoolisisaldusega 18% ja veinile etanoolisisaldusega 11%
excise duty is calculated on the basis of a beverage containing 18% ethyl alcohol by volume for intermediate product and on the basis of a beverage containing 11% ethyl alcohol by volume for wine

Allikas: Alcohol tax changes and the use of alcohol in Europe, Esa L. Österberg, 2011

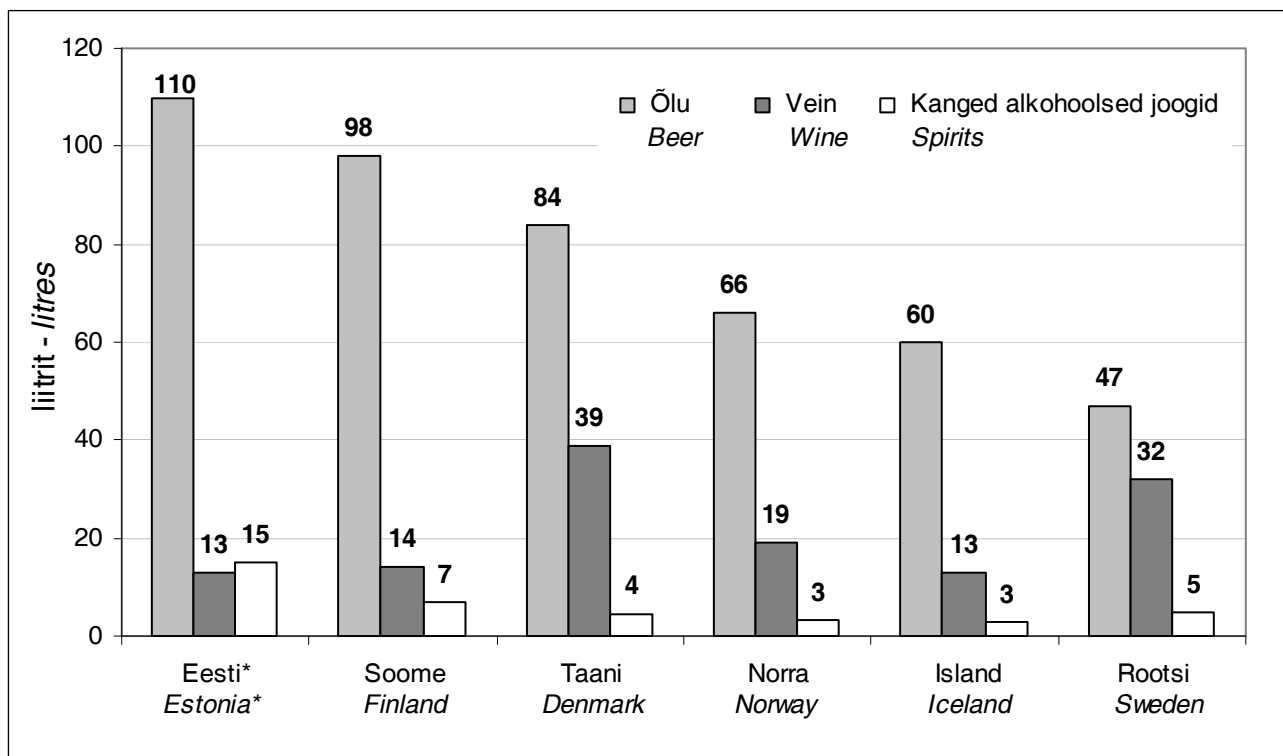
Source: Alcohol tax changes and the use of alcohol in Europe, Esa L. Österberg, 2011

Tabel 78. **Alkoholsete jookide müük 2010. aastal***Annual sales of alcoholic beverages in 2010*liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - *litres per inhabitant aged 15 years and over*

	Kanged alkohoolsed joogid <i>Spirits</i>	Vein <i>Wine</i>	Õlu <i>Beer</i>	
Soome	6,79	14,32	98,25	<i>Finland</i>
Rootsi	5,13	31,97	47,27	<i>Sweden</i>
Taani	3,71	39,19	84,45	<i>Denmark</i>
Norra	3,23	18,70	65,62	<i>Norway</i>
Island	3,31	12,58	59,87	<i>Iceland</i>

Allikas: Valvira, THL, Tilastokeskus, Infoleht 15.02.2011. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2010, SoRAD. Statistics Denmark. Statistics Norway. ATVR (Island). Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, THL, Tilastokeskus, Newsletter 15.02.2011. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2010, SoRAD. Statistics Denmark. Statistics Norway. ATVR (Iceland). Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 27. **Alkoholsete jookide müük 2010. aastal***Annual sales of alcoholic beverages in 2010*liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - *litres per inhabitant aged 15 years and over*

* sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist - *including exports and consumption by tourists*

Allikas: Valvira, THL, Tilastokeskus, Infoleht 15.02.2011. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2010, SoRAD. Statistics Denmark. Statistics Norway. ATVR (Island). Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, THL, Tilastokeskus, Newsletter 15.02.2011. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2010, SoRAD. Statistics Denmark. Statistics Norway. ATVR (Iceland). Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 79. **Alkoholsete jookide müük 2010. aastal**
Annual sales of alcoholic beverages in 2010

liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol

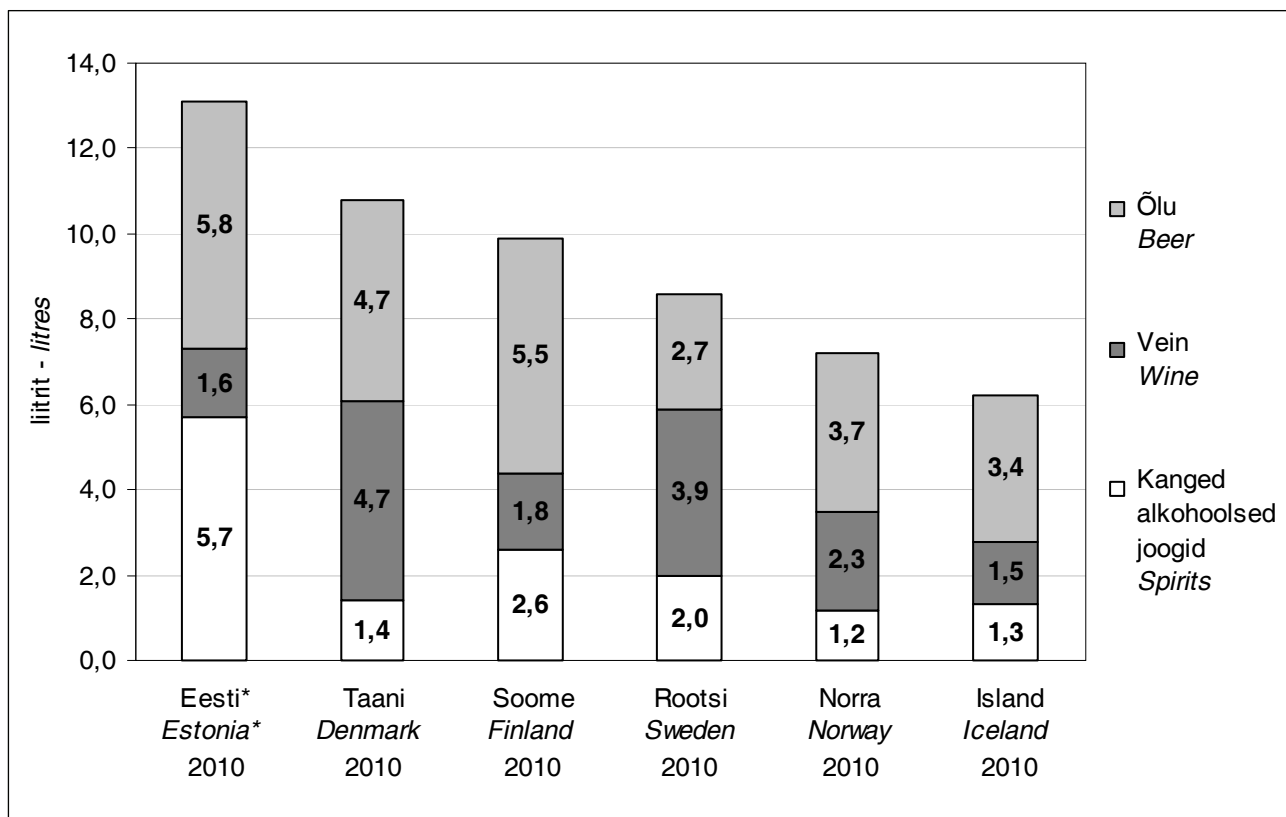
	Soome Finland	Rootsi Sweden	Taani Denmark	Norra Norway	Island Iceland	
Kanged alkohoolsed joogid	2,58	1,95	1,41	1,23	1,26	Spirits
Vein	1,75	3,90	4,74	2,28	1,53	Wine
Õlu	5,50	2,65	4,69	3,67	3,35	Beer
Kokku 100% alkoholi 15-aastase ja vanema elaniku kohta	9,83	8,50	10,84	7,18	6,15	Total litres of 100% alcohol per inhabitant aged 15 years and over

Allikas: Valvira, THL, Tilastokeskus, Infoleht 15.02.2011. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2010, SoRAD. Statistics Denmark. Statistics Norway. ATVVR (Island). Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, THL, Tilastokeskus, Newsletter 15.02.2011. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2010, SoRAD. Statistics Denmark. Statistics Norway. ATVVR (Iceland). Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 28. **Alkoholsete jookide müük 2010. aastal**
Annual sales of alcoholic beverages in 2010

liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol

* sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist - including exports and consumption by tourists

Allikas: Valvira, THL, Tilastokeskus, Infoleht 15.02.2011. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2010, SoRAD. Statistics Denmark. Statistics Norway. ATVVR (Island). Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, THL, Tilastokeskus, Newsletter 15.02.2011. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2010, SoRAD. Statistics Denmark. Statistics Norway. ATVVR (Iceland). Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 80. Reisidelt kaasa toodud alkohoolsed joogid 2010. aastal
Alcoholic beverages imported by travellers in 2010
 100 % alkoholis - in 100% alcohol

	miljon liitrit <i>million litres</i>	Liitrit elaniku kohta <i>Litres per capita</i>	
Soome	7,9	1,5	<i>Finland</i>
Rootsi	9,7	1,0	<i>Sweden</i>
Norra*	3,2	0,7	<i>Norway</i>
Taani	5,0	0,9	<i>Denmark</i>

* seisuga 2007 - as of 2007

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2011
 Source: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2011

Tabel 81. Alkoholi poodide lahtiolekuajad
Opening hours of the alcohol shops

	E <i>Mon</i>	T <i>Tue</i>	K <i>Wed</i>	N <i>Thu</i>	R <i>Fri</i>	L <i>Sat</i>	P <i>Sun</i>	Lahtioleku aeg nädalas, tundi <i>Total hours per week</i>	
Tavalised lahtiolekuajad seisuga 01.01.2010					The most common opening hours as of 01.01.2010				
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	<i>Finland</i>
Rootsi	10–18	10–18	10–18	10–19	10–18	10–14	kinni - closed	45	<i>Sweden</i>
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	10–18	9–15	kinni - closed	46	<i>Norway</i>
Island	11–18	11–18	11–18	11–18	11–19	11–18	kinni - closed	43	<i>Iceland</i>
Pikimad lahtiolekuajad seisuga 01.01.2010					Longest opening hours as of 01.01.2010				
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	<i>Finland</i>
Rootsi	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	10–15	kinni - closed	55	<i>Sweden</i>
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	10–18	9–15	kinni - closed	46	<i>Norway</i>
Island	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	11–18	kinni - closed	62	<i>Iceland</i>

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2011
 Source: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2011

Tabel 82. **Vanusepiirangud alkoholsete jookide jaemüügil***
*Age limits on sales of alcoholic beverages**

	Lahjad alkohoolsed joogid <i>Light alcoholic beverages</i>	Kanged alkohoolsed joogid <i>Strong alcoholic beverages</i>	
Soome	18	20	<i>Finland</i>
Rootsi	20	20	<i>Sweden</i>
Norra	18	20	<i>Norway</i>
Taani	16	18	<i>Denmark</i>
Island	20	20	<i>Iceland</i>

* seisuga 01.01.2011 - as of 01.01.2011

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2011

Source: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, October 2011

Tabel 83. **Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv**
Number of on-premise sales points that sell alcohol

		Kõik alkohoolsed joogid <i>All alcoholic beverages</i>	Ainult vein ja õlu <i>Wine and beer only</i>	Ainult õlu* <i>Beer only*</i>	Kokku <i>Total</i>	100 000 elaniku kohta <i>Per 100 000 inhabitants</i>	
Soome	2010	5 812	312	2 178	8 302	154	<i>Finland</i>
Rootsi	2009	11 252	933	35	12 220	130	<i>Sweden</i>
Norra	2009	7324	149	<i>Norway</i>
Taani	2006	8 777	0	0	8 777	158	<i>Denmark</i>
Island	2010	757	237	<i>Iceland</i>

... andmed puuduvad - *not available*

* Soome restoranides on lubatud müüa kääritatud alkohoolseid jooke maksimaalse kangusega 4,7%; Rootsi ja Norra restoranides on lubatud müüa ainult kanget õlut
In Finland, restaurants are allowed to sell only fermented alcoholic beverages at most 4,7% by volume; in Sweden and Norway, restaurants are allowed to sell only strong beer

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2011

Source: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, October 2011

